

Fylkesmannens tilrådning – frivillig skogvern 2018

- Raentserenjohke eatnemedavje/ Renseelva naturreservat - Røyrvik kommune
- Homstad naturreservat - Overhalla kommune
- Finnsåsmarka naturreservat, utvidelse - Snåsa kommune
- Ålnestangen og Tynestangen naturreservat - Snåsa kommune
- Vegsetlia naturreservat - Snåsa kommune
- Ledangsvalen naturreservat - Namdalseid kommune
- Honnavasslia naturreservat - Flatanger kommune
- Svartberget naturreservat - Namdalseid kommune
- Olknuten, utvidelse av Kvamsfjellet naturreservat - Steinkjer kommune
- Kringåsen naturreservat - Stjørdal kommune
- Nordelva naturreservat, utvidelse - Bjugn kommune
- Storlidalen naturreservat - Indre Fosen kommune
- Berga naturreservat - Indre Fosen kommune
- Kongsliin naturreservat, - Klæbu kommune
- Stavåa naturreservat - Rennebu kommune
- Svarttjønnåsen, utvidelse av Gullaugtjønnaberga naturreservat - Melhus kommune
- Urvatnet og Litlbumyran naturreservat, utvidelser og sammenføring - Meldal kommune
- Gråura naturreservat, utvidelse - Oppdal kommune
- Røsheia naturreservat – Inderøy kommune

Fylkesmannen i Trøndelag

August 2018

Forsidebilde: Fra Finnsåmarka i Snåsa

Innhold

1. FORSLAG	5
1.1. Hjemmelsgrunnlag og bakgrunn for vernet	6
1.2. Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget	6
1.3. Andre interesser	8
1.4. Planstatus	9
2. SAKSBEHANDLING	10
2.1. Generell bakgrunn	10
2.2. Frivillig skogvern på privateid grunn	10
2.3. Vern av skog på arealer eid av Statskog SF	10
2.4. Saksgang	10
2.5. Konsultasjon med Sametinget og reinbeitedistrikt	10
3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN	11
3.1. Navn	11
3.2. Avgrensning	11
3.3. Verneforskriftene	11
4. OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VEDTAK	11
5. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	12
6. HØRING AV VERNEFORSLAGET	12
7. MERKNADER TIL VERNEFORSLAGET	13
7.1. Grunneiere, rettighetshavere, naboer	13
7.2 Lokale og regionale høringsparter	15
7.3. Nasjonale høringsparter	18
7.4. Samiske interesser	21
8. FYLKESMANNENS GENERELLE KOMMENTARER	29
8.1. Omfang og vernebehov	29
8.2. Generelle merknader til høringen. Adresselister og høringsparter.	29
8.3. Navn på områdene	29
8.4. Avgrensning av områdene	30
8.5. Fredningsforskriftene	31
8.6. Samiske interesser	33
9. DE ENKELTE OMRÅDER	37
9.1. Raentserenjohke eatnemedavje/ Renseelva naturreservat, Røyrvik kommune.	37
9. 2. Homstad, naturreservat, Overhalla kommune	45
9.3. Ledangsvalen naturreservat, Namdalseid kommune	51
9.4 Honnavasslia naturreservat, Flatanger kommune	56

9.5. Vegsetlia naturreservat, Snåsa kommune.....	61
9.6. Lyngberg, utvidelse av Finnsåsmarka naturreservat.....	67
9.7. Ålnestangen og Tynestangen, naturreservat Snåsa kommune.....	74
9.8. Olknuten, utvidelse av Kvamsfjellet naturreservat, Steinkjer.....	80
9.9. Svartberget naturreservat, Namdalseid kommune.....	87
9.10. Kringåsen naturreservat, Stjørdal kommune.....	92
9.11. Nordelva naturreservat, utvidelse, Bjugn kommune.....	100
9.12. Storlidalen naturreservat, Indre Fosen kommune.....	106
9.13. Berga naturreservat, Indre Fosen kommune.....	112
9.14. Kongsliin naturreservat, Klæbu kommune.....	119
9.15. Stavåa naturreservat, Rennebu kommune.....	125
9.16. Svarttjønnåsen naturreservat, utvidelse av Gullaugtjønnberga naturreservat, Melhus kommune.....	131
9.17. Urvatnet-Litjbumyran naturreservat, utvidelse og sammenføring, Meldal kommune.....	139
9.18. Gråura naturreservat, utvidelse, Oppdal kommune.....	146
9.19. Røsheia naturreservat, Inderøy kommune, supplerende tilrådning.....	152
9.20. Tjuvdalen, utvidelse av naturreservat, utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte Skæhkere nasjonalpark. Verdal kommune.....	158
9.21. Kvernskora naturreservat, Meråker kommune.....	167
9.22. Hildremvatnet naturreservat, utvidelse, Bjugn kommune.....	169

1. FORSLAG

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår med dette å opprettelse av verneområder i skog i medhold av naturmangfoldloven. Områdene foreslås som nye- eller utvidelse av eksisterende naturreservat. Ett skogområde er foreslått som utvidelse av nasjonalpark.

Områdene er overveiende private areal som grunneierne tilbyr frivillig vern av. Område nr. 17. Urvatnet-Litjbumyran, ligger på Statskog SF sin grunn, mens det i område 19. Røsheia, er noe areal på statsallmenning.

Områdene som foreslås vernet er:

1. Renseelva naturreservat/Raentserenjohke eatnemedavje, Røyrvik kommune
2. Homstad naturreservat, Overhalla kommune
3. Lyngberg, utvidelse av Finnsåsmarka naturreservat, Snåsa kommune, inklusive utvidelsesforslag fra 2017
4. Ålnestangen og Tynestangen naturreservat, Snåsa kommune
5. Vegsetlia naturreservat, Snåsa kommune
6. Ledangsvalen naturreservat, Namdalseid kommune
7. Honnavasslia naturreservat, Flatanger kommune
8. Svartberget naturreservat, Namdalseid kommune
9. Olknoten, utvidelse av Kvamsfjellet naturreservat, Steinkjer kommune
10. Kringsåsen naturreservat, Stjørdal kommune
11. Nordelva naturreservat, utvidelse, Bjugn kommune
12. Storlidalen naturreservat, Indre Fosen kommune
13. Berga naturreservat, Indre Fosen kommune
14. Kongslia naturreservat, Klæbu kommune
15. Stavåa naturreservat, Rennebu kommune
16. Svarttjønnåsen naturreservat, utvidelse av Gullaugtjønnberga naturreservat, Melhus kommune
17. Urvatnet- Litjbumyran naturreservat, utvidelser og sammenføring, Meldal kommune
18. Gråura naturreservat, utvidelse, Oppdal kommune

Tilrådingen omfatter i tillegg supplerende tilråding på to områder som ble oversendt i 2017. Dette er utvidelse av Finnåsmarka – omtalt sammen med 9.6 Lyngberg, og

19. Røsheia i Inderøy kommune

For tre områder som var på høring 2018, ettersendes tilråding, da det fortsatt pågår avklaringer. Det gjelder:

20. Tjuvdalen i Verdal kommune
21. Kvernskora i Meråker kommune
22. Hildremvatnet naturreservat, utvidelse, Bjugn kommune.

Beskrivelse og uttalelser for disse tre områdene presenteres, men tilråding fra Fylkesmannen er ikke ferdig.

Tilrådingen omfatter ca. 49,6 km² nytt verneareal, hvorav ca. 37,8 km² er skogareal, herunder ca. 25,4 km² produktiv skog, områdene 20-22 ikke medregnet. Dette utgjør henholdsvis 0,22% av skogareal, herav 0,24% av produktivt skogareal i fylket.

1.1. Hjemmelsgrunnlag og bakgrunn for vernet

Områdene er foreslått vernet i medhold av LOV 2009-06-19 nr.100: Lov om forvaltning av naturens mangfold.

Med ett unntak så er områdene foreslått vernet som naturreservat, mens et område, Tjuvdalen, er foreslått som utvidelse av nasjonalpark.

Områdene oppfyller vilkårene for å kunne opprette naturreservat etter naturmangfoldloven § 37. Kravet er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi. Skogområdet som foreslås som utvidelse av nasjonalpark, dekkes av formålsparagrafen for nasjonalparken og tilfredsstillende vilkår for naturreservat.

Naturreservatene bidrar således til målene i naturmangfoldloven § 33, blant annet for variasjonsbredden av naturtyper og landskap, arter og genetisk mangfold., truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter, større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv, områder med særskilte naturhistoriske verdier, samt nasjonale mål i økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt, referanseområder for å følge utviklingen i naturen, samt bidrar til oppfylging av nasjonale mål for artsmangfold gjennom behandlingen av St.meld.14 (2015-016), «*Natur for livet*». Forslaget bidrar også til arbeidet med det nasjonale målet for skogvern på 10% av skogarealet, vedtatt i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen «*Natur for livet*».

1.2. Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Alle områder har prioriterte verdier i forhold til NINA/Skogforsk sin analyse av skogvernet i Norge, og alle er dermed kvalifisert for vern, både i forhold til kravene i naturmangfoldloven og i forhold til kriterier for barskogvernet.

De foreslåtte skogområdene utgjør forskjellige skogtyper: Boreal regnskog, kalkskoger, rike skogtyper som høgstaudeskog og lågurtskog, edellauvskog, bekkekløft, blandingsskog i sørboreal sone, samt generell gammelskog under naturlig dynamikk og noe sumpskog. Andre verdier er rikmyr, slåttemark og karstformer i kalkfjell.

Områdene er undersøkt faglig av ulike fagetater: Biofokus, Bioreg, Miljøfaglig Utredning, NINA, Universitetet i Trondheim/Vitenskapsmuseet, Høgskolen i Nord-Trøndelag (nå Nord Universitet), Økolog Vatne, samt at det forekommer MIS-registreringer i flere områder. Områdene er også selvstendig og konkret vurdert av Fylkesmannen, herunder i forhold til NINAs evaluering av skogvernet, NINA rapport 1352/2017. For utvidelsen av Berga naturreservat fantes det tilstrekkelig eldre kunnskap, slik at ny faglig undersøkelse var unødvendig. Eldre kunnskap og befaring av Fylkesmannen danner her grunnlaget for verneforslaget. Utvidelsen av Nordelva naturreservat er faglig vurdert av Fylkesmannen, noe som er tilstrekkelig for denne begrensede utvidelsen (69 dekar).

Det er påvist mange truede og nær truede arter, samt også truede og nær truede naturtyper i områdene. Opprettelsen av verneområdene bidrar dermed til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet. Viktige verneverdier finnes i form av variasjon i skogtyper, herunder gammel og urskogpreget skog.

De viktigste truslene mot verneverdiene i skogområder er generelt hogst og ulike typer utbygginger, eksempelvis veibygging, hyttebygging og utbygging av vindkraft, vannkraft og kraftlinjer, og som forskriftene setter forbud mot. Forskriftene åpner for at en del pågående aktiviteter kan videreføres,

som direkte unntakspunkt (§ 4 og § 6). Tiltak som hver for seg kan ha liten betydning for verneformålet, kan likevel i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. Dette er konkret vurdert, og aktivitet etter disse foreslåtte unntakspunkt vil sannsynligvis ikke ha vesentlig negativ innvirkning på verneformål og verneverdier. Forskriftspunkter i § 7 gjelder tiltakstyper som er konkret vurdert, og er et signal om positiv innstilling, men skal uansett vurderes hver for seg og i sumeffekt i forhold til verneformålet. Det er i innstillingen også noen tilpasninger av areal til andre interesser i forhold til høringsforslaget. Fylkesmannen vurderer at vern vil ha positiv effekt for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen anser at kravene i naturmangfoldlovens §§ 8-10 er oppfylt, og at det er tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet.

Karakteristika ved områdene:

Område	Verdi	Kriterier	Veg.-seksjon	Veg.sone	Høydelag (m.o.h)
Renselvatnet/ Raentserenjohke	** (***)	Bjørkekalkskog, høgstaudeskog bjørk, slåttemyr, spesiell geologi forekomst	O2	NB	480 - 767
Homstad	**	Boreal regnskog	O2	MB	30 - 115
Ledangsvalen	**	Boreal regnskog, noe strandeng	O2	SB, MB	0-109
Honnavasslia	**	Boreal regnskog, noe sumpskog og rikmyr	O2	MB NB	157 - 399
Vegsetlia	**	Rik skog i sørboreal sone, edellauvskog, sørvendte berg og rasmarker	OC	SB, MB	80-322
Lyngberg, utvidelse av Finnsåmarka naturreservat	Som en del av F.mrk. Nr: ***	Kalkskog av gran og furu	O2	SB	51 – 67
Ålnestangen/ Tynestangen	Som naturtyper: Svært viktig og Viktig	Kalkskoger av gran og furu, kalksumpskog, svartorsump, kalkberg	O2	SB	22 - 47
Kringåsan	*	Rike blandingsskoger i sørboreal sone	O1	SB MB	58 - 375
Storlidalen	**_***	Kystgranskog	O2	MB	100-451
Berga	**	Edelløvsskog	O2	BN	0-140
Tjuvdalen, utvidelse Blåfjella- Skjækerfjella/ Låarte-Skæhkere nasjonalpark	**_ ***	Gammelskog av gran, urskoglignende, del av større skogområde i nasjonalparken	O2	NB Alpin	400 - 770
Kongsliin	**	Rik skog i sørboreal sone	O1	SB-MB	150-425

Område	Verdi	Kriterier	Veg.-seksjon	Veg.sone	Høydelag (moh.)
Olknuten, utvidelse av Kvamsfjellet naturreservat	Som naturtype, nytt areal: Svært viktig Hele naturreservatet : ***	Kalkskog av gran, rike skogtyper	O2	MB NB	0 – 648
Kvernskora	**	Bekkekløft, rike skogtyper, rikmyrer, slåttemark	O1	MB NB Alpin	446 – 712
Hildremvatnet naturreservat, utvidelse	**	Kystgranskog	O2	MB-NB	55-440
Nordelva naturreservat, utvidelse	**	Kystgranskog, edelløvsog	O2	SB	10-150
Stavåa	**	Bekkekløft	O1	MB	260-420
Svarttjønnåsen	**	Gammel skog under naturlig dynamikk	O1	MB	375-560
Urvatnet og Litlbumyran naturreservat, utvidelse og sammenføring	**	Gammel skog under naturlig dynamikk	O2	MB	250-440
Gråura naturreservat, utvidelse	***	Bekkekløft	OC	SB-MB	280-470

Vegetasjonsseksjon	
O3	Sterkt oseanisk
O2	Klart oseanisk
O1	Svakt oseanisk
OC	Overgangsseksjon
Vegetasjonssone	
BN	Boreonemoral
SB	Sørboreal
MB	Mellomboreal
NB	Nordboreal
A	Alpin

1.3. Andre interesser

Jakt, annet friluftsliv og beiting er i større og mindre grad interesser i alle områdene.

De fleste områdene inngår i samiske reinbeitedistrikt. Unntakene er Storlidalen, Berga, Kongslin, Stavåa, Svarttjønnåsen, Urvatnet- Litlbumyran og Gråura.

Det går veier inn i noen av de foreslåtte verneområdene:

-) Traktorvei inn i Storlidalen naturreservat.

-) Traktorvei inn i Berga naturreservat.
-) Skogsbilveg langs og gjennom Homstad naturreservat
-) Enkle driftsveier i skogbruk i Kongsliin naturreservat (som ikke vil bli brukt etter vern).
-) Traktorvei gjennom Urvatnet-Litjbumyran naturreservat.
-) Kort vei inn i Renselva/Raentserenjohke

Det er videre veier langs områdene, Finnsåsmarka, Kringåsen og Stavåa. En vei deler Berga naturreservat i to, idet veien er holdt utenom verneområdet.

Det er eksisterende kraftledninger i områdene Renselva/Raentserenjohke, Kringåsen Nordelva, Berga, Stavåa, Svarttjønnåsen, Urvatnet og Litlbumyran og Gråura. For disse områdene er det bestemmelser i verneforskriftene om drift, vedlikehold og oppgradering/ fornyelse av kraftledninger. Etter forslag fra NVE er det for områder med kraftlinjer tatt inn i forskriftenes § 6 at det også kan utøves nødvendig motorferdsel ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.

Verneforslagene for Ålnestangen og Tynestangen, Honnavasslia, Hildremsvatnet og Kongsliin grenser til reguleringsmagasin for kraftproduksjon (hhv. Snåsavatnet, Honnavatnet, Gjølja og Selbusjøen). Også tidligere etablerte naturreservat grenser til to av reguleringsmagasina.

For øvrig berører forslaget ikke direkte kjente planer om utbygging av vannkraft eller vindkraft, kjente potensial for vannkraft, vindkraft eller nye kraftledninger. Utvidelsen av Hildremsvatnet naturreservat i sørøst grenser til Storheia vindpark. I utvidelsen av Gråura naturreservat er det et digitalt potensiale for vannkraft, men NVE peker på at dette er et lite og dyrt potensial og de ser ikke grunn til å tilpasse vernegrensene til potensialet.

Det foreligger leterettigheter for mineraler i to av områdene, Tjuvdalen og Urvatnet – Litjbumyran. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) karakteriserer mineralforekomstene tilknyttet Urvatnet og Litjbumyran å være av nasjonal verdi.

Fylkesmannen viser til at interessene er belyst og vektlagt bl.a. under og etter høring, i samsvar med naturmangfoldlovens § 14, og tilpasninger er foretatt.

Det vises til kap. 9 for nærmere beskrivelse og tilrådning for de enkelte områder.

1.4. Planstatus

Alt areal i verneplanen er LNF-områder i de respektive kommuneplaner, unntatt for Nordelva, hvor området ligger i reguleringsplan med reguleringsformål «*Område for skogsdrift*». Siden det er snakk om frivillig vern fra grunneiers side, anses det som akseptert at dette reguleringsformålet fravikes til fordel for vern. Renselva er gjennom stortingsvedtak vernet mot kraftutbygging. Også andre av verneforslagene ligger i tilknytning til vassdrag verna mot kraftutbygging.

2. SAKSBEHANDLING

2.1. Generell bakgrunn

Vern av skog anses grunnleggende for å ivareta artsmangfoldet. Det systematiske arbeidet med vern av barskog ble påbegynt i 1988, og er nedfelt gjennom behandlinger av en rekke stortingsdokument: St.meld. nr. 68 (1980-81) Vern av norsk natur, St.meld. nr. 46 (1988-89) Miljø og utvikling, St.meld. nr. 40 (1994-95) Opptrapping av skogvernet fram mot år 2000. Bl.a. i St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, er det ble lagt fram en strategi for økt skogvern. Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Stortinget behandlet meldingen 23. mai 2016, og ba regjeringen sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet. Viktige naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er NINA rapport 54/2002, NINA rapport 535/2010 og NINA rapport 1352/2017.

2.2. Frivillig skogvern på privateid grunn

De private arealene er tilbudt som frivillig vern. Grunneierne har i denne saken oversendt tilbudene til Fylkesmannen i Trøndelag via Allskog. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservat har fylkesmannen utarbeidet forslag til verneforskrift, som er oversendt grunneierne for aksept og kommentarer. Det er avholdt møter/befaringer der forslag er diskutert nærmere. Erstatning er forhandlet gjennom sakkyndig oppnevnt av Miljødirektoratet. Forslagene baserer seg på enighet med grunneierne om areal, forskrift og erstatning.

2.3. Vern av skog på arealer eid av Statskog SF

Ved behandling av Innst. S. nr.150 (2001-2002) gikk Stortingets flertall inn for at Statskog SFs arealer skal brukes aktivt for å øke skogvernet i Norge. St. meld. nr. 25 (2002-2003) slår også fast at Regjeringen vil gjennomføre nye konkrete vurderinger av Statskog SFs og Opplysningsvesenets fonds skogarealer for å identifisere aktuelle verneområder.

Denne tilrådingen omfatter utvidelse og sammenbinding av to naturreservater som ligger på grunnen til Statskog SF i Meldal kommune, Urvatnet og Litlbumyran. Det har vært møter og forhandlinger med Statskog SF om forslag til forskrift og om avgrensning av verneforslaget.

2.4. Saksgang

Områdene i denne verneplanen som gjelder frivillig vern er tilbudt for vern i perioden 2014-2018. Avklaring av verneverdi og drøftinger med grunneierne har altså tatt ulik tid. Oppstart av verneprosess ble meldt den 01.03.2018 og høring ble sendt ut den 06.04.2018, med ordinær høringsfrist 11.06.2018. Etter høring er nye møter og befaringer avholdt.

2.5. Konsultasjon med Sametinget og reinbeitedistrikt

Forhåndsmelding ble sendt til Sametinget den 01.02.2018, i henhold til «*Avtale mellom Sametinget og Klima og miljødepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder*». I sitt tilsvarende svar krevde ikke Sametinget at det ble opprettet såkalt arbeidsutvalg, men forbeholdt seg retten til å begjære konsultasjon på et senere stadium i prosessen, og at samiske distrikt ble kontaktet mht. konsultasjon. Det er senere gjennomført konsultasjoner med samiske reinbeitedistrikt. Noen distrikt ønsket ikke konsultasjon. Se nærmere i kap 7.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

Etter høringen og påfølgende vurderinger og drøftinger foreslås følgende justeringer:

3.1. Navn

Skrivemåten tilrås endret for de to følgende områder til: Renselva naturreservat/Raentserenjohke eatnemedavje og Kringåsen. Kartverket har åpnet navnesak for Kvernskora og Tynestangen (Tynnestangen), og endelig tilrådning om navn avventes. Foreløpig følger de nåværende navneforslag saken. For Urvatnet og Litlbumyran foreslås navnet endret til Urvatnet-Litjbumyran.

3.2. Avgrensning

Grensejusteringer tilrås for følgende områder: Renselva/Raentserenjohke, Ledangsvalen, Homstad, Kringåsen, Finnsåsmarka, Svarttjønnåsen og Urvatnet-Litjbumyran. Det vil også bli vurdert grenseendringer for Kvernskora og utvidelsen av Hildremsvatnet naturreservat, men vurderinger omkring dette vil bli ettersendt, bl.a etter møte med Bjugn kommune. Også for Røsheia tilrås en begrenset grensejustering.

3.3. Verneforskriftene

Det er etter høringen foretatt noen endringer i forslagene til verneforskrifter, omtalt under kap. 8 når det gjelder generelle forhold, og i kap. 9 for det enkelte område.

Ved større utvidelser av eksisterende naturreservat, tilrås verneforskriften opphevet og erstattet med en ny som omfatter hele området. Selv om utvidelsen av Nordelva naturreservat er relativt liten, tilrås det at hele forskriften erstattes, for å oppgradere og modernisere den.

Fylkesmannen vurderer at endringene ikke har betydning for avtalene om frivillig vern som er inngått med grunneiere.

4. OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VEDTAK

Følgende eksisterende vernevedtak foreslås opphevet og erstattet som følge av den nye verneplanen:

1. Forskrift 16.12.2016 nr. 1616 om vern av Finnsåsmarka naturreservat, Snåsa kommune.
2. Forskrift 12.12.2014 nr. 1621 om vern av Hildremsvatnet naturreservat, Bjugn kommune.
3. Forskrift 21.10.20045 nr. 1389 om fredning av Nordelva naturreservat, Bjugn og Rissa (nå Indre Fosen) kommuner.
4. Forskrift 25.11.2016 nr. 1370 om vern av Gullaugtjønnberga naturreservat, Midtre Gauldal kommune.
5. Forskrift 04.12.1992 nr. 960 om vern av Urvatnet naturreservat, Meldal kommune.
6. Forskrift 23.12.1983 om fredning for Litlbumyran naturreservat, Meldal kommune.
7. Forskrift 01.12.2017 nr. 1898 om vern av Gråura naturreservat, Oppdal kommune

Følgende eksisterende vernevedtak foreslås endret som følge av den nye verneplanen:
Forskrift om vern av Kvamsfjellet naturreservat.

5. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Alternativene for forvaltningsmyndighet er den aktuelle kommune, Fylkesmannen eller aktuelt nasjonalparkstyre. Denne planen omfatter flere områder som ligger i kommuner som allerede har forvaltningsansvar for verneområder. De områder som foreslås utvidet, har etablert forvaltningsmyndighet allerede. Tjuvdalen er foreslått som utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, hvor nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet.

Administrativt vil det bli behov for grensemerking med grensepunkter og skilt. For enkelte områder vil det være behov for forvaltningsplan. Spesielt er det viktig i områder hvor reindrift er aktør. Naturgrunnlag og områder er viktig for samisk næring og kultur, og reindriften har aktiv tilstedeværelse i mange områder. Det vil være lite- eller ikke noe behov for skjøtsel i de fleste områder, men det er variasjon. I f.eks. Finnsåsmarka er det vesentlige skjøtselsbehov, både for å ivareta og restaurere kalkskog. I Berga og Røsheia er det behov for å ta ut fremmede treslag. Det vil bli vurdert informasjonsstrategi og besøksstrategi for områdene. For noen (få) områder vil naturvennlig tilrettelegging være både aktuelt og ønskelig, av flere årsaker. Det gjelder f.eks. Renseelva/Raentserenjohke, som har spesiell og flott natur langs veg, og hvor det allerede er noe slitasje grunnet besøk. Det samme gjelder Ledangsvalen, hvor et flott område ved sjøen benyttes som friluftsområde, også med noe slitasje og andre «spor», samt Berga, som har flere turstier og turvei som egner seg for oppføring av informasjon.

Mht. økonomi så er erstatning allerede avklart og innkalkulert. Grensemerking i form av grensepunkter og skiltmerking vil påføre utgifter. Utarbeidelse av forvaltningsplaner, påfører utgifter. Der hvor det er behov for skjøtselsplaner og gjennomføring av skjøtsel, vil det for enkeltområder kunne være betydelige utgifter (Finnsåsmarka, Berga). Det samme mht. informasjonsstrategi- og tiltak, besøksstrategi, samt eventuell tilrettelegging. Dette er utgifter som for Fylkesmannen eller annen forvaltningsmyndighet kan være av et betydelig omfang.

6. HØRING AV VERNEFORSLAGET

Verneforslaget er sendt på høring til lokale, regionale og nasjonale høringsparter, grunneiere, naboer som grenser til forslagene, er annonsert i aviser og lagt ut på Fylkesmannens hjemmeside. Følgende parter er tilskrevet direkte.

Lokale og regionale høringsparter:

Trøndelag Fylkeskommune, Røyrvik kommune, Overhalla kommune, Namdalseid kommune, Flatanger kommune, Snåsa kommune, Steinkjer kommune, Verdalen kommune, Stjørdal kommune, Meråker kommune, Bjugn kommune, Indre fosen kommune, Klæbu kommune, Rennebu kommune, Oppdal kommune, Meldal kommune, Fovsen –Njaarke sjetje, Tjåehkere sjetje, Gasken Lante sjetje, Saanti sjetje, Skæhkere sjetje, Forum for natur og friluftsliv, KS Sør-Trøndelag, KS Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag Jordskifterett, Nord-Trøndelag jordskifterett, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag og i Nord-Trøndelag, Norges JFF, Sør-Trøndelag, Norges JFF, Nord-Trøndelag, NHO Trøndelag, Norsk Botanisk Forening Trøndelagsavd., Norsk Ornitologisk Forening, avd. Sør-Trøndelag, Norsk Ornitologisk Forening, avd. Nord-Trøndelag, NTNU, Fakultet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Vitenskapsmuseet, NVE Vassdragsdirektoratet Region Midt-Norge, Sør-Trøndelag bonde- og småbrukarlag, Nord-Trøndelag Bonde og Småbrukarlag, Sør-Trøndelag Bondelag, Nord-Trøndelag Bondelag, Nord-Trøndelag energiverk, Sør-Trøndelag Orienteringskrets, Sør-Trøndelag Røde Kors, Skogselskapet i Trøndelag, Telenor ASA, Trondheimsregionens friluftsråd, TrønderEnergi Nett AS, Nord-Trøndelag energiverk, Statens vegvesen Region midt, 138 Luftving, Syklistenes landsforening i Trondheim v/Richard Liodden Sanders, Nord-Trøndelag Turistforening, Trondheim Turistforening, Nord Universitet, Trøndelag Idrettskrets, Skjækerfjella beitelag, Meråker beitelag, Grendahuset Dalatun, Inger Ovesen, Dagfinn Stordalsvoll, Aslak Brandsfjell, Sigrid og Harry Pedersen, Ole Marius Gjemse, Lønset grunneierlag v/Odd Arne Hoel, Lønset IL Lønset Bondelag, Oppdal Bonde- og Småbrukerlag, Oppdal Sau og Geit, Rennebu og Oppdal

Skogeierlag, Opdal Jæger- & fiskerlag, Opdal naturstein AS, Fosen Naturvernforening, Norsk ornitologisk forening avd. Rissa, Leksvik skogeierlag, Rissa skogeierlag, Rissa Utmarksråd, Bjugn Bondelag, Nord-Fosen skogeierlag, Bjugn-Ørland fellesvald, Elveng grunneierlag, Fosen Vind DA, Fosenkraft, Urvatnets venner, Meldal beitelag, Meldal Bondelag, Meldal Skogeierlag, Norsk Ornitologisk forening – Orkla lokallag, Naturvernforbundet i Orklaregionen, Klæbu grunneierlag, Klæbu skogeierlag, Klæbu Bondelag, Sjøen Velforening, Rennebu bondelag, Rennebu bonde- og småbrukerlag, Melhus bondelag, Melhus skogeierlag, Hovin beitelag, Gylland Krets Grunneierlag, grunneiere og nabogrunneiere som grenser til forslagsområdene.

Sentrale høringsinstanser:

Arbeidsdepartementet, AVINOR AS, Biologisk institutt, Universitetet i Oslo, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, Forsvarsbygg, Friluftslivets fellesorganisasjon, Kjemisk Forbund, Kommunal- og regionaldepartementet, Kommunenes sentralforbund, Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Fjellstyresamband, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handikapforbund, Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Luftsportforbund, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges Skogeierforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norske Reindriftsamers landsforbund, Norsk Biologforening, Norsk Bergindustri, Norsk Bonde- og Småbrukerlag, Norsk Botanisk Forening, Naturhistorisk museum, Norsk Industri, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for skog og landskap, Norsk Organisasjon for Terrengsykling v/Sigurd Vestheim, Norsk Orkideforening, v/Steinar Samsing Myhre, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norskog, Norsk Zoologisk Forening, Oljedirektoratet, Norske Samers Riksforbund, Reindriftsforvaltningen i Alta, Riksantikvaren, SABIMA, Samenes landsforbund, Sametinget/Sámediggi, Statens landbruksforvaltning, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Stedsnavntjenesten for Midt-Norge v/ Janne Olden Skarbø, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF – Norge.

7. MERKNADER TIL VERNEFORSLAGET

Alle høringsuttalelser oppsummeres under. Høringsuttalelsene for det enkelte verneområde tas i tillegg inn i kap. 9 under omtalen av hvert enkelt område.

7.1. Grunneiere, rettighetshavere, naboer

Gunhild Gylland på vegne av grunneierne av gnr/bnr 225/6 opplyser at kartet som skal følge verneforskriften må ha inntegnede traseer for ferdsel med snøscooter til hytter ved Storgyllvatnet, Småvatna og oppe på Skarven, jf. vedlagt kart. Berørte hytteeiere må få mulighet til å hogge ved. Det er ønskelig at hytta oppe på Storskarven tas ut av verneområdet. En gammel setervei som i hovedsak går parallelt med Ræa er tegnet inn på kartet. De ønsker at forskriften skal ta høyde for mulighet til vedlikehold av kulturminner. Gunhild Gylland ønsker at verneområdet utvides i sørøst, slik at den østlige delen av gnr/bnr 1/36 blir med. Slik kartet er nå, blir en del av denne eiendommen innesperret. Traseer for uttransport av storvilt må også med på kartet som følger verneforskriften. Disse er inntegnet på vedlagte kart. Ved Ræa er det en gapahuk, som må inn på kartet som følger verneforskriften. Det står også et naust ved Storgyllvatnet.

Nils Magne Granmo (grunneier i det eksisterende Gullaugtjønnberga NR) viser til uttalelse fra Gunhild Gylland med kart og bemerker at hovedtraseen for snøscootertransport til hytter og setre øst for naturreservatet mangler. Da Gullaugtjønnberga naturreservat ble opprettet, ble ei hyttetomt holdt unna naturreservatet, mens tre hyttetomter ble innlemmet i naturreservatet (se kart vedlagt uttalelsen). Ved utsjekk av denne tomta viser det seg at den består av dyp myr som vanskeliggjør fundamentering av hytte. Granmo ønsker derfor å få tilbake en av tomtene som ble innlemmet i naturreservatet, mot at den tomta som ble unntatt vern kan inkluderes i verneområdet. Dette gir etter Granmos oppfatning en mer hensiktsmessig avgrensning av naturreservatet.

Grunneierne i Svarttjønnåsen anfører via Allskog /Kenneth Svensson at de vil sende inn kart med påtegning av stier og traseer i samsvar med det som ble gjort ved opprettelsen av Gullaugtjønnberga naturreservat og for å få sammenfall/sammenkobling på disse. I forslaget til verneforskrift for Svarttjønnåsen mangler flere punkt i § 7 sammenlignet med den eksisterende forskriften for Gullaugtjønnna naturreservat:

-) § 7 f. Motorisert uttransport av tømmer på snødekt mark fra skog øst for naturreservatet.
-) § 7 h. Bruk av naturreservatet til aktiviteter i forbindelse med miljøtilpasset reiselivsvirksomhet
-) § 7 j. Oppsetting av permanente jaktårn.

Grunneierne ønsker at disse punktene i § 7 også blir med i det nye naturreservatet.

Karl Gunnar Hovind (eier naboeiendommen 227/1 mot Svarttjønnåsen) har ikke innvendinger til verneforslaget, men vil påpeke at restriksjoner på skogbruk bare skal være innenfor det vernede området og ikke på randsonene. Det må foretas en grenseoppgang mellom 227/1 og 225/6.

Torstein Kringstad (styremedlem i Stiftelsen Storbuane) ønsker en justering av den foreslåtte grensen mot naturreservatet (Urvatnet-Litjbumyran) slik at Storbuane fortsatt kan bruke områdene nærmest to spesifikke jorder (kart vedlagt uttalelsen) som en del av innmarksbeite, til tynning av skogen og til bevaring av skogbevakst kulturlandskap.

Konrad Moum, grunneier Vegsetlia, mener at det er lite risiko å tillate lett kjøretøy for uttransport av felt storvilt, og at det ikke bør være krav om beltekjøretøy. Det er ikke hvert år det felles elg i området, og lett hjulgående kjøretøy (ATV) setter ikke spor i terrenget.

Anne Marie Lyngberg, grunneier Lyngberg, utvidelse av Finnsåmarka, ønsker gjerde langs planlagt natursti etter gammel ferdselslei mellom Finnsås og Grønnøra, fordi turgåere av og til går feil, kommer inn på gårdsplassen og trenger veibeskrivelse, og at dette kan bli et problem hvis trafikken øker.

Hun stiller videre spørsmålsteget om det kan beites på den gamle beitemarka i verneforslaget, og ønsker veiledning om hvordan denne ivaretas best. Videre at hun i medhold av senere forvaltningsplan kan sette opp midlertidige gjerder uten søknad.

Ragnar Finnanger, grunneier Ledangsvale, har fremmet justert vernetilbud, at forsvarsanlegg, samt et område med ungskog er tatt ut av tilbudet.

Werner Jørgensen, rettighetshaver til Kvernskora, mener det er besynderlig ikke ha fått tilsendt høringsbrev som nabo, og mener at vernebehov og grunnlag er lite eller totalt fraværende mot sørvest, på grunn av hogst og ungskog, og ser det naturlig med innskrenking her. Vernet vil medføre store begrensninger for framtidig bruk og begrensede muligheter for utvidelse og nye driftsbygninger. Vernet vil medføre økt trafikk, og området verner seg selv. Traktorveger og stier er mangelfullt vist på kart, og han har brukt ressurser på å holde i hevd gamle stier og åpning av tette dreneringer. Han har rett til fyringsved, en rett som i alle år vært brukt, og som vil vanskeliggjøres. Videre påpekes trase for Dalarennet.

Lillian Risberg (Kvernskora) anfører at hun og ektemannen Marius Gjemse er grunneiere av seter, påpeker sine rettigheter, spørsmål omkring nyttekjøring til setra, hogging av ved til eget bruk, utbygging av anneks, og går i utgangspunktet imot verneforslaget.

Anja Kristoffersen, sekretær for Grendahuset Dalatun, ber om at løypa for det årvisse Dalarennet tas ut av forslaget for Kvernskora.

Geir Håvard Hjelde, rettighetshaver Tjuvdalen, anfører at han, som eier av Hjellan gnr. 146 bnr. 1 i Verdalen, har en rekke bruksrettigheter i allmenningen: Allmenningsrett til seter (hogst av virke til seterhus, hogst til innhengning rundt setervoll, vedhogst og evt. annen hogst ved behov for å utøve en rasjonell seterdrift). Allmenningsrett til beite av husdyr., motorisert ferdsel i utmark (næringskjøring), slåtterettigheter, servituttrettigheter til småviltjakt og fiske, torvmyrtaking, saltsteinautomater, samletrøer, etc. Hjelde anfører at bruksrettigheter hefter på allmenningen er ut ifra allmenningsrettigheter, og kjøpekontrakten inngått 26.april 1912 mellom Verdal kommune og Værdalsbruket AS, konsesjonsgodkjent ved kgl.res 15.mai 1912. Hjelde anfører det svært viktig at disse rettighetene ikke får noen begrensninger for fremtiden. Skulle det derimot skje, vil han kreve erstatning/ekspropriasjon. Når det skal utarbeides et verneforslag må det tas hensyn til de rettigheter som hefter på områdene som er planlagt vernet. Setervollen hans er Hellsetra på Harbakvollen lengre inn i Skjækerdalen. Husene på setervollen er bygd opp av tømmer fra allmenningen, og vedlikehold og evt. nybygging av seterhus skal forgå med tømmer fra allmenningen. Når seterhusene ble gjenoppbygd på 80-tallet ble tømmeret hugget like ved setervollen i Tulleråsen. Denne skogåsen er i dag vernet, og det er utbetalt erstatning til allmenningseier.

Hjelde anfører at det foreslåtte vernet av teigen Tjuvdalen er den nærmeste skogåsen for hogst av virke til seterhus, hogst til innhengning rundt setervoll, og evt. annen hogst ved behov for å utøve en rasjonell seterdrift. Et vern av Tjuvdalen kan føre til tap av hogstrettigheter for eiendommen.

Trond Eide og Bente Egeland er hyttenabo til Berga, er positive til verneforslaget, og er opptatt av å synliggjøre og ivareta områdets kulturminneverdier, hvor det mest synlige kulturminnet er vegen gjennom området. Vegkantene er nå på mange steder svært overgrodd, og tilslører bl.a åpenbare opplevelseskvaliteter. Grensa bør derfor legges i tilstrekkelig avstand fra vegkanten, 3-4 meter, slik at det vil være lovlig å holde vegetasjonen nede.

Gerd Karin Ramlo og Anders Granmo, grunneiere 86/1 Stavåa, påpeker at nå er det igangsatt reguleringsplanarbeid for ny E6 på østsiden av jernbanen, og at eksisterende reguleringsplan blir opphevet. Det åpner for å utvide verneområdet langs Stavåa mot øst, slik at hele skogbestandet kommer med i vernet. Tilbudet om vern på østsiden av jernbanen står fortsatt ved lag.

7.2 Lokale og regionale høringsparter

Trøndelag fylkeskommune, Fylkesutvalget, har fattet følgende vedtak:

1. Skogfredning er en viktig del av Norges bidrag for å redusere tap av biologisk mangfold, og Trøndelag fylkeskommune ser positivt på ordningen med frivillig skogvern, som ledd i dette arbeidet. Høringsforslaget innebærer vern av 21 nye skogområder og betyr at i alt 7,4 % av samlet skogareal i fylket vil være vernet. Trøndelag gir slik et betydelig bidrag til å oppfylle Stortingets vedtak om 10 % vern av skogarealet på landsbasis.
2. Trøndelag fylkeskommune vurderer det slik at det så langt ikke virker å være store konflikter knyttet til forslaget, og at de fleste interessemotsetningene bør kunne løses innenfor tilpasning av verneforskriften eller i forvaltningsplan.
3. Fylkeskommunen har merknader til to av de foreslåtte verneområdene; Urvatnet og Litlbumyran naturreservat i Meldal og Berga naturreservat i Indre Fosen.
  - a. Dersom konflikter mellom malmuttak og det foreslåtte skogvernet i Meldal ikke løses gjennom dialog i prosessen, bør området utgå. Dette fordi malmforekomsten her har nasjonal betydning, mens verneforekomsten er av regional verdi.
  - b. De regionalt viktige kulturminnene i Berga naturreservat må kunne skjøttes og tilrettelegges utover ordinær skjøtsel.

4. Det forutsettes at vernet ikke er til hinder for normalt vedlikehold av fylkesvegnettet.
5. Fylkeskommunen anbefaler at det i størst mulig grad utarbeides forvaltningsplaner for områdene. Skogvernet bør også knyttes til det pågående arbeidet med formidling og besøksstrategier for verneområdene der det er naturlig.

Snåsa kommune tar til etterretning forslaget om utvidelse av Finnsåsmarka naturreservat og etablering av Ålnestangen -Tynestangen naturreservat og Vegsetlia naturreservat med følgende merknader:

1. Allmenne interesser og friluftsimteresser vurderes ikke negativt berørt av verneforslaget.
2. Det foreligger ikke kunnskap om andre næringsinteresser i områdene enn de grunneierne rår over, og har gitt avkall på og som han/hun får oppgjør erstatning for.
3. Dersom det er slik at verneforslaget for Vegsetlia i sørvestre hjørne overlapper vedtatt reguleringsplan for ny E6 ved Langnesberga, så må verneområdets avgrensning begrenses og tilpasser i forhold til reguleringsplanen.

Klæbu kommune, utvalg for miljø, støtter forslaget fra Fylkesmannen om vern av Kongsliin naturreservat. De foreslår å føye til følgende nytt punkt under § 4, generelle unntak fra vernebestemmelsene: «*Oppkjøring av eksisterende skiløyper*». Utvalget mener at vern av området vil bidra til å nå nasjonale mål for skogvern, samt hindre tap av biologisk mangfold. I tillegg representerer området et verdifullt naturområde for Klæbu med tanke på opplevelsesverdi og biologisk mangfold.

Melhus skogeierlag uttaler at det er positivt at 10-prosentgrensen forsøkes oppnådd ved frivillig vern heller enn ved tvungent vern. Skogeierlaget er opptatt av at berørte hytteeiere i området får mulighet til å uttale seg. Punkter i en festekontrakt om f.eks. vedhogst bør bli videreført hvis området blir omgjort til naturreservat.

Bjugn kommune, planutvalget har ingen merknader til utvidelsen av Nordelva naturreservat, men stiller seg samtidig negativ til utvidelse av Hildremvatnet naturreservat. Det vises for øvrig til vurderingen i saken og til uttalelsen fra Landbrukskontoret i Ørland/Bjugn.

I vurderingen i saken vises det til at Bjugn kommune allerede har store områder som er båndlagt gjennom naturvern og til forsvarets aktiviteter, både på land og i sjø. Videre er det startet opp en prosess om marint vern av Bjugnfjorden. Rådmannen mener generelt at vern av ytterligere områder helst bør sikres gjennom kommuneplan der alle regionale og nasjonale interesser blir sett i sammenheng.

Momenter fra Landbrukskontoret Ørland/Bjugn:

-) Det er brukt betydelige private og offentlige midler til skogkultur i området.
-) Området i vest kan bli lett tilgjengelig ved forlengelse av veien fra Teksdal.
-) Skogen i sørøstre område kan gjøres bedre tilgjengelig ved å ruste opp traktorveien fra Breiosen og innover mot Svartvasstjønnna.
-) Deler av en enkel veitrasé fra Avkrokhaugen mot Laugen ligger innenfor den foreslåtte utvidelsen, noe som kan blokkere for en opprusting av adkomsten til Laugen. Dette arealet bør utgå med et areal på ca. 400 dekar.
-) Med utvidelsesforslagene vil naturreservater til sammen omfatte mellom 20-25 % av Bjugn kommunes produktive skogareal. Kommunen er betenkt over at nye store skogområder foreslås fredet. Det svekker næringsgrunnlaget på landbrukseiendommene og de mister muligheten til å høste framtidige inntekter av skogressursene. Investeringer som er gjort i

skogkultur og veibygging blir verdiløse. Det er derfor ønskelig at så lite som mulig av verneforslaget gjennomføres.

- J Barskogvern gir svært få eller ingen næringsmessig utvikling i form av f.eks. reiseliv eller andre positive effekter.
- J Kulturskogen må tas ut av verneforslaget, det vil si alle skogplantefelter og ungskog som har kommet opp etter hogst de siste 80-90 årene. I praksis bør hele det vestlige området tas ut. Det samme gjelder produktive skogarealer med eldre skog som danner grunnlag for vei fra Breiosen opp mot Svartvasstjønn, samlet ca. 800 dekar.
- J Et område omkring Øvre og Nedre Perholet på ca. 100 dekar bør utgå, da det i de siste 2-3 år er foretatt ungskogpleie med tilskudd fra kommunen.
- J Kommunen mener at det bør legges opp til hogst og skjøtsel i verneområdene med lokal arbeidskraft.

Meråker kommune ser det som en forutsetning at gårdene med ubebygde setervoller ikke fratras rettigheter og ressursgrunnlag de har tillagt gården. Hvis dette punktet ivaretas, er kommunen positiv til det foreslåtte vernet. Kommunen ønsker at Fylkesmannen gjør en vurdering på om kjerneverdien for vernet blir ivaretatt med justering av verneområdets grenser både i nordvest og i sørvest. Dette vil redusere ulempene for setrene ved Kvernskardalsvollene og andre brukere av området. Hvis punkt 1 ikke ivaretas, så går Meråker kommune imot vern av Kvernskora.

Fosen naturvernforening er ikke nevnt på adresselisten for Nordelva og Hildremsvatnet naturreservat. I tillegg mangler den trykte utgaven av høringsrapporten i oversendelsen. Det pekes på at andelen vernet skog i Norge er forholdsvis lav med 4,6 % pr. januar 2018, mens målet er 10 %. Skogen er viktig for naturmangfoldet, der 50 % av de rødlista, utryddingstrua artene i Norge har sine levesteder og hele 19 skogtyper er rødlista. På Fosen foreslås fire områder vernet. For lokaliteten Hildremsvatnet vil det være nødvendig å vurdere påvirkningen på verneverdiene fra det nærliggende Storheia vindkraftverk. Reindrift er også et vurderingstema. For Storlidalen vil det være nødvendig å unngå fragmentering og påvirkning ved en eventuell ny 420 kV kraftlinje gjennom Stjørnfjella. For Berga er det av betydning at den gamle veien blir innlemmet i vernet da den er av stor historisk verdi og benyttes mye i friluftslivssammenheng. For Nordelva ville det være naturlig å prøve å få inkludert et større område, men det avhenger av hvilke naturverdier som avdekkes i prosessen. Deres konklusjon er at de mener det i denne omgang er riktig å føre videre en prosess med skogvern slik som foreslått. Tilhørende verneforskrifter må utformes slik at verneverdiene ivaretas på en god måte. Det bør være regler som i tillegg sørger for at utenforliggende aktivitet ikke virker forstyrrende.

Fosen Nett viser til at det ikke kommer fram av forslaget til Berga naturreservat at det østover (ca. parallellt med veien gjennom området) fra 22 kV høyspentlinja vest for vernegrensa går ei lavspent 0,23 kV linje som forsyner flere hytter. Denne linja ligger delvis inne i verneområdet, like nord for veien som deler verneområdet i to. Det bemerkes at eksisterende linjenett må skogryddes og vedlikeholdes.

Verdal bruksrettsforening v/Olav Einar Hegstad, anfører i mail av 20.03.2018, at områdene som er planlagt vernet (Tjyvdalen) i all hovedsak ligger på gnr. 200, bnr. 1, Juldal- og Væren allmenning, som er privatallmenning, og at det hefter en rekke bruksrettigheter her: Allmennings-rettigheter til seter (hogst av virke til seterhus, hogst til innhengning rundt setervoll, vedhogst og evt. annen hogst ved behov for å utøve en rasjonell seterdrift), allmenningsrettigheter til beite av husdyr, motorisert ferdsel i utmark (næringskjøring), slåtterettigheter, servituttrettigheter til småviltjakt og fiske, torvmyrtaking, saltsteinautomater, samletrøer, etc. Disse bruksrettighetene hefter på allmenningen ut ifra allmenningsrettigheter, og kjøpekontrakten inngått 26.april 1912 mellom Verdal kommune og

Værdalsbruket AS, konsesjonsgodkjent ved kgl.res 15.mai 1912. Hegstad anfører at det er svært viktig at disse rettighetene ikke får noen begrensninger for fremtiden. Skulle det derimot skje, vil de bruksberettigede kreve erstatning/ekspropriasjon. Hegstad påpeker videre i mail av 14.08.2018, som saksbehandlingsfeil at kun beitelagene i Skjækerdalen er tilskrevet som parter, og ber om at den enkelte rettighetshaver tilskrives, med mulighet for tilbakemelding.

7.3. Nasjonale høringsparter

Kartverket uttaler seg om navnene på de foreslåtte verneområdene, jf. godkjente navn i Sentralt stedsnavnregister (SSR). De fleste navna på de foreslåtte verneområder er registrert godkjente eller vedtatte navn, og kan dermed brukes uten videre.

Tre av de foreslåtte navna er ikke registrert fra før, nemlig Vegsetlia, Tjuvdalen og Berga. Vegsetlia og Berga aksepteres brukt. Tjuvdalen vil bli en del av Blåfjella-Skjækerfjella, slik at navnet Tjuvdalen dermed ikke vil bli brukt om et eget område.

For følgende navn må det gjøres endringer:

Renseelva: Vedtatt form på norsk er Renseelva. Elva har også et vedtatt navn på sørsamisk, Raentserenjohke. Røyrvik er samisk forvaltningsområde og da skal det samiske navnet stå først: Raentserenjohke eatnemedavje/Renseelva naturreservat. Før det samiske navnet blir fastsatt, må det kontrolleres av samisk navnekonsulent.

Kringsåsan: Her er mulige navn Kringåsen, Kringen eller Litjmarka.

Urvatnet og Litlbumyran: Her må Litjbumyran benyttes og bindestreksnavnet Urvatnet-Litjbumyran foreslås.

Språkrådet, Stedsnavntjensten for Midt-Norge har samme anførsel for Vegsetlia og Renseelva som Kartverket. Videre foreslås skrivemåten Urvatnet og Litjbumyran naturreservat.

For Kringåsan anbefales Litjmarka naturreservat, alternativt Kringåsen.

Navnet for Kvernskora drøftes, med alternativ Kvernskaelva, Kvernskorelva, samt avledete navn som Kvernskardammen, Kvernskarfossen, Kvernskardalsvollen. Den registrerte uttaleopplysninga tyder på at Kvernskora er det retteste navnet. Stedsnavntjenesten har bedt kartverket om å opprette navnesak. Det bør undersøkes om området bør ha et samisk navn i tillegg. Fylkesmannen må vente med å fastsette navn inntil navnesaken er avklart.

Ålnestangen og Tynestangen er den eneste godkjente skrivemåten for de to naturnavnene i SSR, men herredsregisteret har registrert uttalen «*tynnestangen*» med forklaring om at er et jamføringsnavn med i ei tynnesnål, ei grann nål. Navnetjenesten har bedt Kartverket om å opprette navnesak. Fylkesmannen må vente med å fastsette navn inntil navnesaken er avgjort.

Berga er ikke registrert i SSR, men Kartverket har fått bekreftet at navnet brukes. Stedsnavntjensten tilrår enten Berga eller Ramnflauget naturreservat.

Riksantikvaren viser til regional kulturminneforvaltning i fylkeskommunen og Sametinget som rette myndigheter i denne type saker.

Statnett har tidligere gitt innspill ang utvidelsen av Hildremsvatnet naturreservat og mulige begrensninger på drift, vedlikehold og tiltak ved akutte hendelser på den planlagte kraftlinjen Åfjord-Snilldal. I og med reduksjon av verneforslaget fra oppstartsmelding til verneforslag vil det nye forslaget sannsynligvis ikke påvirke deres arbeid på ledningen.

Statens vegvesens interesser knytter seg til de verneområder som ligger nært riks- eller fylkesveg. I kommentar til oppstartmeldinga ber de om at vernegrense legges minst 50 meter fra vegmidt, bl.a med hensyn til rydding av skog og vedlikehold av bekkeløp som krysser veg. De ønsker også at det planlegges for parkering og informasjon, dersom det forventes at områdene vil tiltrekke seg besøkende.

I senere uttalelse til verneforslaget, så konkretiserer vegvesenet uttalelsen for Rennselelva og for Kringåsen, nærmere beskrevet under kapitlet for de enkelte områder.

Norsk Bergindustri registrerer at deler av området Tjuvdalen er berørt av fire bergrettigheter utstedt av DMF så sent som 04.04.2018. Tre av områdene ligger delvis innenfor den foreslåtte utvidelsen. Undersøkellesarbeid i felt vil kunne medføre både kjerneboring og eventuelt sprengning og noen ganger prøvedrift. Slik dagens forskrift er utformet, vil ikke slikt arbeid kunne gjennomføres. Det bes om at Fylkesmannen vurderer en reduksjon av det foreslåtte området slik at det ikke kommer i konflikt med bergrettighetene for områdene kalt Sagvoll 2,3 og 4.

Innenfor Urvatnet og Litlbumyran har DMF tildelt bergrettigheter på samlet areal 5360 dekar kalt Svorka 100 og Høydalsgruva 100. Norsk Bergindustri er opptatt av at samfunnet legger til rette for fremtidig drift på metalliske malmer og de frykter at omfattende vern i bl.a. dette området vil kunne stanse egenproduksjon av f.eks. kobber.

Den vestligste delen av utvidelsen av Gråura naturreservat vil ligge sør for og i umiddelbar nærhet til Sliper steinbrudd. Dette vil kunne forhindre en evt. fremtidig utvidelse av steinbruddet, og det kan medføre en unødig konflikt ved opphold i naturreservatet under sprengning.

For de øvrige områdene har de ikke merknader.

NGU anbefaler aktsomhet i forhold til vern av Urvatnet-Litlbumyran, som vurderes som prospektivt og kan inneholde vesentlige mineralressurser – primært av kobber og sink. Det foreslåtte verneområdet ligger i tilknytning til kobber-sink forekomstene på Løkken og i tilsvarende geologi. NGU anser denne forekomsten som nasjonalt viktig. Sannsynligheten for fremtidige funn i det foreslåtte verneområdet anses som betydelig, og tilgjengeligheten for letevirsomhet og ev. fremtidig industriell virksomhet bør derfor prioriteres.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) viser til at NGU har vurdert kobberforekomsten på Løkken til å ha nasjonal betydning som ressurs. DMF forventer at det blir innhentet informasjon som avklarer om kobberforekomsten i området blir hindret fra fremtidig utnyttelse som følge av vernet. Informasjon som tilsier at forekomsten eventuelt må sikres for framtidig utnyttelse må komme fram før det kan besluttes om vernet kan utvides eller ikke. Dersom vernet vil være til hinder for framtidig utnyttelse og verdiskaping fra forekomster med nasjonal betydning som ressurs, fraråder DMF at området blir vernet som foreslått.

DMF vil forbeholde seg retten til å kunne utføre fremtidige sikrings- og miljøtiltak tilknyttet de gamle gruvene omkring Løkken dersom det er behov for det. Fylkesmannen har vurdert at avstanden fra verneområdet til Åmot gruve ikke vil være til hinder for nødvendige tiltak. DMF har derfor ikke ytterligere kommentarer til denne problemstillingen.

DMF vil minne om de tildelte undersøkelsesrettene i området. DMF råder Fylkesmannen til å ta kontakt med rettighetshaver for å informere om det planlagte vernet.

DMF anfører til oppstartmeldinga, (01.03.2018) at Tjuvdalen ligger i tilknytning til Malså kopperverk og flere forekomster er registrert som malforekomster i Norges Geologiske Undersøkelser sine ressursdatabaser. Det er søkt om undersøkelsesrett (deretter innvilget).

NVE har kommentarer til 10 av de 21 områdene:

De kan ikke se at Oppdal Everk AS og Fosen Nett AS er på høringslista. I alle tilfeller der det går nett gjennom området, er det viktig at forskriften legger til rette, både for ordinær drift, og for at netteier raskt kan rette opp feil ved akutte utfall eller fare for akutt utfall av nettet.

Honnasslia grenser mot Honnavatnet, som har høyeste regulerte vannstand på 157,2 moh., mens innsjødatabasen har vannstand på 157 moh. Grensa bør legges med en buffer mot magasinet, slik at grensa er noe høyere enn ved høyest regulerte vannstand.

Ålnestangen og Tynestangen grenser mot Snåsavatnet, som har høyest regulerte vannstand på 22,43 moh., mens innsjødatabasen har vannstand på 22 moh. Grensen bør ligge på samme nivå som for Vallemsberga og Langøya naturreservat.

I Kringåsen har NTE nett en kraftlinje på 22 kV. Grensa bør justeres.

Kongslin grenser mot Selbusjøen som er et magasin. Generelt bør man vurdere å legge inn en buffersone i tilfeller der verneområder strekker seg ned mot et vannmagasin.

Urvatnet-Litlbumyran: NTE Nett AS har en 22 kV kraftledning som krysser området, Siden den går nær grensen i nord bør grensen justeres.

Stavåa blir liggende over Brattset kraftverk og tunnelen til kraftstasjonen, men dette vil ikke påvirke verneområdet i nevneverdig grad. Flere kraftlinjer krysser området og dette er det tatt hensyn til i forskriften, men følgende bes tatt inn: *«Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten».*

I Gråura er det et digitalt potensial for vannkraft estimert til 161 kW og 660 MWh. Kostnaden er estimert til 7,28 kr/kWh. Dette er et lite og dyrt potensial, og NVE ser ingen grunn til å tilpasse vernegrensene til potensialet.

Berga: Grensa for verneområdet er lagt noen meter fra trasé for distribusjonsledning. Det kan være behov for skogrydding ved grensa til verneområdet. Områdekonsesjonær er Fosen nett AS, og det bes om at eventuelle innspill fra dem blir tatt hensyn til.

Storlidalen: Trønderenergi Nett har en 66 kV luftledning som grenser mot området. Det er viktig at vern ikke er til hinder for drift, vedlikehold og eventuell oppgradering av denne. Fosen Nett er områdekonsesjonær.

Hildremvatnet: Utvidelsen grenser mot området for Storheia vindkraftverk. Det forutsettes at en utvidelse ikke vil medføre nye innskrenkninger i bygging og drift av Storheia vindkraftverk. Det bør legges en buffersone mot vannmagasinet i Gjølgevatnet, slik at grensa er noe høyere enn ved høyeste regulerte vannstand.

Nordelva-utvidelse: Trønderenergi Nett har en 66 kV regionalnettslinje som går gjennom området, ved grensa mot opprinnelig naturreservat. Det bes om at grensa flyttes, slik at kraftlinja kommer utenfor verneområdet, eller om at forskriften tar høyde for skogrydding, nødvendig drift og vedlikehold av ledningen og mulighet for oppgradering i § 4. Det bes om at § 6e) endres til *«Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende*

energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten».

Svarttjønnåsen: Trønderenergi Nett har en 66 kV regionalnettslinje som går gjennom området og unntak for denne er tatt inn i forskriften. Det bes om at § 6b) endres til «*Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten*».

NTNU Vitenskapsmuseet stiller seg i hovedsak positiv til samtlige verneforslag. De har noen merknader knyttet til avgrensningen av Renseelva naturreservat og til arronderingen av Kongslin naturreservat og utvidelsen av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark i Tjuvdalen.

Renseelva følger langt på vei tidligere forslag om utvidelse av Børgefjell nasjonalpark, og NTNU påpeker store zoologiske verdier i Lybekkdalen, at Lybekkdalen er spesielt verdifull både som skoglokalitet og slåttemyrlokalitet. NTNU påpeker videre det spesielle karstlandskapet i kalkfjell, som fortsetter inn i Bjurelven på svensk side.

Det er sterke faglige grunner for at hele dalføret inn mot svenskegrensa bør vernes.

For Tjuvdalen er arrondering svært unaturlig, spesielt ettersom mye av skogområdene innenfor Mælaslettet ikke inkluderes. Nedbørfeltet til Gravdalsbekken gjennomskjæres og åpner for mulig ytterligere hogst her.

Forslaget til Kongslin naturreservat vil i tillegg til skogområder også inkludere store deler av myrområdene som opprinnelig inngikk i verneforslaget på Langåskjølen/Grønnkjølen (Moen 1983), men der bare den østlige delen ble vernet som Langåsen naturreservat. Dette er svært positivt, men arronderingen har blitt noe merkelig. Grensa i vest bør i større grad gå langs høydedrag eller myrkanter slik at ikke store deler av myrmassivene blir liggende utenfor. Dette gjelder spesielt grensa som foreslås over Damkjølen. Inngrep i de myrer som ikke blir vernet vil være uheldig idet det også kan påvirke myrene i reservatet. Også arronderingen i nord er uheldig, der en bit av områdene øst for Nesnelva blir liggende utenfor verneområdene.

Landbruksdirektoratet sier at forslagene til verneforskrifter legger opp til at landbruksinteressene ivaretas på en god måte. De bemerker at det i enkelte forskrifter ikke er åpnet for motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltstein og oppføring av gjerder. Det bes om at Fylkesmannen går gjennom forskriftene og kontrollerer at det i områder der det tillates beiting også er gjort vurderinger rundt gjerder og utsetting av saltsteiner. Det bør da også gis spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for motorferdsel i forbindelse med disse tiltakene. De påpeker at skogbruksinteressene i de omkringliggende områdene må ivaretas i de endelige verneforskriftene.

Forsvarsbygg tilrår at også verneområdene i tidligere Sør-Trøndelag fylke får med i § 7, spesifiserte dispensasjonsbestemmelser: a). Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd, (dvs. motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet).

7.4. Samiske interesser

Sametinget anfører til oppstartmeldinga at følgende forhold er av avgjørende betydning for Sametinget for at det kan gis tilslutning til verneforslagene i samiske områder:

-) Formålet med vernet må også være å sikre grunnlaget for samisk kultur, herunder reindrift i reindriftsområder.

- J Generelt unntak for bruk av beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med utøvelse av reindrift
- J Generelt unntak for skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji/tradisjonell samisk husflid
- J Generelt unntak for reindriftas nødvendige uttak for brensel og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindrifutsutstyr
- J Flerårige dispensasjonstillatelser for terrengkjøretøy på barmark og helikopter ved utøvelse av reindrift.
- J Bestemmelser om at samiske interesser skal ivaretas ved etablering av forvaltningsordninger.

Sametinget anfører at det begynner å bli mange skogverneområder og andre verneområder i Trøndelag, og understreker viktigheten av en smidig og god forvaltning som ivaretar de samiske interesser på en god måte.

Sametinget ber om at Fylkesmannen avklarer med berørte reinbeitedistrikt og evt. andre berørte samiske interesseorganisasjoner om behovet for konsultasjoner.

Sametinget anfører i endelig uttalelse at problematikken med de mange verneområdene i Trøndelag og de mange forskjellige forskriftene og utfordringene det fører til for reindriften, har tidligere vært debattert i prosessene for det foreslåtte verneområdet Dåapma, som imidlertid stoppet opp. Temaet har vært påpekt fra reindriften i tidligere skogsvernsaker, og også fra Sametinget i tidligere skogvernprosesser. Også i prosessene i vernesakene som nå er til behandling vises det til at det er mange verneområder og ulike forskrifter å forholde seg til og at de burde vært samordnet. Med bakgrunn i det nevnte understreker vi derfor viktigheten av en god og smidig forvaltning som ivaretar de samiske interessen på en god måte jf. avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder § 6.

Sametinget registrerer at det nå også er snakk om en mindre utvidelse av verneplan for Skjækerfjella nasjonalpark . I lys av senere tids enighet om uttak av rilkuler av bjørk i skogsvernområder mener vi at nasjonalparkforskriftens § 3 punkt 2.2, c bør endres til en ordlyd som muliggjør uttak av rilkuler i nasjonalparken. Dette spesielt i lys av at nasjonalparkvern skal være en mindre streng verneform enn naturreservat. Sametinget ber om konsultasjoner med Miljødirektoratet eller Klima- og miljødepartementet om den foreslåtte mindre endringen, som anses å være en konkretisering av oppnådd enighet.

Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt) er berørt av 5 av forslagene og anfører i uttalelse og protokoll at distriktet er generelt positiv til tiltak som verner beiteareal og inngrep i naturen. Arealene som er foreslått i saken er både innom vinter, vår, sommer og høstbeite. Reinbeitedistriktet anser frivillig skogvern som viktig i et miljøvernperspektiv og som vi ha betydning for artsmangfoldet i området. Distriktet er positiv til tiltak som øker vern av reinbeiteområder mot inngrep og eksploatering. Gammel skog er viktig som beite/reservebeite, når det øvrige vinterbeitet ikke er tilgjengelig, bl.a. på grunn av nedising.

Det er imidlertid viktig for reinbeitedistriktet å understreke av vern innom Tjåehkere sijte ikke må innskrenke reindriftas bruk av området. Distriktet peker på reindriftens rettigheter og ønsker ikke å søke på f.eks motorisert ferdsel og bruk av helikopter. Det er en ulempe at ulike reservat har ulike forskrifter, og distriktet ønsker å kunne ta ut trevirke fra f.eks gran til gjerdemateriell, mm.

For uttalelse om de enkelte områder, vises til kap 9.

Fosen reinbeitedistrikt, nordgruppen, anfører i protokoll fra konsultasjon at Honnavasslia ligger sentralt for reindriften, og flytte- og trekklei går konkret gjennom området. Her har reindriften jevnlig behov for å rydde leia og transport med snøscooter og barmarkskjøretøy. Rydding er begrenset til fremkommeligheten. Distriktet mener at driften til enhver tid burde kunne foregå etter den til enhver tid gjeldende reindriftslov og godkjente driftsplaner og er imot å drive etter dispensasjon. Forskrifter for de mange verneområdene i distriktet burde være samordnet.

Fosen reinbeitedistrikt, sørgruppen, anfører i mail at så lenge de kan drive reindrift innenfor planlagte verneområder etter gjeldende reindriftslov, så har de ingen bemerkninger til opprettelsen/utvidelsen av Hildremvatnet og Nordelva naturreservater.

Skæhkere sijte informerer (lederen pr. telefon 14.06.2018) i forhold til tilbud/avtale om konsultasjon den 15.06.2018, at siden forslaget Tjuvdalen er en utvidelse av nasjonalpark (Låarte-Skæhkere), uten forskriftsendring og da innenfor forvaltningsplan for hele nasjonalparken, og videre at distriktet generelt er positiv til vern av areal, så har de ikke behov for konsultasjon.

Saanti sijte anfører i uttalelse og jf. protokoll fra konsultasjon at vernede områder ikke skal være til hinder for daglig utøvelse av næring og reindriftskultur. Det er mange vernede områder innenfor distriktet, og det er vesentlig at distriktets rettigheter ikke svekkes. Distriktet slutter seg til Sametingets innspill til oppstartmeldinga. Distriktet mener at formålsparagrafen er for svak for reindriften og mener at at formålsparagrafen for Sankkjølen naturreservat burde legges til grunn: *«Ivaretagelsen av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne bruke stil reindrift»*.

Kvernskora inngår i vår, sommer, høst og vinterbeite. Områdene rundt Kluken er også kalvingsområde. Selve Kvernskora er utilgjengelig, men omkringliggende areal er sentrale. Før jul blir reinen som regel samlet og flyttet sørover til Femund, men en del blir igjen, og området er da et viktig vinterbeite. Det er generelt i området mange trekk- og flytteleier.

Distriktet bruker motorisert ferdsel i form av barmarkskjøretøy, snøscooter og helikopter. Driften må foregå der reinen oppholder seg, og konkrete leier er da vanskelig å definere.

Distriktet er presset av mange inngrep bl.a. i form av hytter, bilveger, kraftutbygging, kraftlinjer, ferdsel mv. verneområder kan trigge ytterligere ferdsel, og blir i den sammenheng et ytterligere inngrep for reindriften.

Distriktet ber om at reindriftenens sedvanlige rett til jakt og fiske må tas inn i forskriftene.

Protokoller fra konsultasjoner:

Fosen reinbeitedistrikt, driftsgruppe nord.

Fylkesmannen i Trøndelag
Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato: 05.06.2018 Vår ref.: 2018/4931

Deres dato: Deres ref.:

Protokoll – konsultasjon mellom Fylkesmannen i Trøndelag og Fosen reinbeitedistrikt, driftsgruppe nord, angående verneforslag for Honnavasslia i Flatanger og Ledangsvalen i Namdalseid – 06.06.2018

Mellom Fylkesmannen i Trøndelag og Fosen reinbeitedistrikt, Nord-Fosen siida, er det 06.06.2018 avholdt konsultasjon. For Fylkesmannen møtte Eldar Ryan og for Nord-Fosen siida Terje Haugen, Elise Årbogen og Anna Holtan.

Områdene ble gjennomgått.

Ledangsvalen ligger nord for vegen og ned mot sjøen, og er lite brukt i reindriften.

Honnavasslia ligger sentralt for reindriften, og flytte- og trekklei går konkret gjennom hele området, fra sørvest til Honnavatnet i nordøst. Her har reindriften jevnlig behov for å rydde leia, og transport med snøscooter, barmarkskjøretøy og helikopter. Rydding er uansett begrenset til det nødvendige for framkommeligheten (rein og kjøretøy). Området utgjør en del av vinterbeitet, og områdene i nord er spesielt aktuelle i vintre med ising av vinterbeitene i sør.

Reindriften mener at driften burde kunne foregå etter den til enhver tids gjeldende reindriftslov og godkjente driftsplaner, og imot å drive etter dispensasjon. Det er mange verneområder og ulike forskrifter å forholde seg til, og burde være samordnet.

Fylkesmannen registrerer at området er viktig for reindriften (selv om det er begrenset i areal). Dette følger av terrengformasjonene (komplisert terreng, terrenghindre). Fylkesmannen vil legge til grunn at vern ikke skal være til hinder for rasjonell reindrift, og at reindrift skal kunne foregå som tidligere

For Fylkesmannen

Eldar Ryan

For Fosen reinbeitedistrikt, Nord-Fosen siida

Terje Haugen

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmlpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Eldar Ryan
Telefon:
+47 74 16 80 58

Saanti sijte:

Fylkesmannen i Trøndelag
Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato: 27.06.2018
Vår ref.: 2018/4931

Deres dato: Deres ref.:

Protokoll – konsultasjon mellom Fylkesmannen i Trøndelag og Santi sijte 27.06.2018.

Mellom Fylkesmannen i Trøndelag og Saanti Sijte er det den 27.06.2018 avholdt konsultasjon. For Fylkesmannen møtte Eldar Ryan og for Saanti sijte møtte Lars Aage Brandsfjell.

Området, areal og forskrifter ble gjennomgått.

Kvernskora ligger i den nordlige delen av distriktet, og inngår i vår-, sommer-, høst- og vinterbeite. Selve Kvernskora (juvet) er lite tilgjengelig, men omkringliggende areal er sentrale, og er spesielt oppholdsområde for reinen fra sensommer, høst, før- og etterjulsvinteren. Før jul blir reinen som regel samlet og flyttet sørover til vinterbeitene i Femund distrikt. En del rein blir igjen i området, og da er områdene rundt Klukuken, mellom Stordalsvegen og E 14, et godt og viktig vinterbeite for reinen som blir igjen over vinteren, i tillegg til andre lignende bruksområder i Tydal, Selbu, Stjørdals- og Meråkerområdet. Området er i tillegg et viktig vårvinterbeite ved tidlig flytting fra vinterbeite fra Femund. Områdene rundt Klukuken er også et viktig vår-, førsommer og kalvingsområde. Det er i området mange trekk- og flytleier, herunder brukt slakteplass bl.a ved Steinfjelltjønnna.

Det er mange vernede områder i Saanti sijte, og derfor er det grunnleggende at naturreservater og andre vernede områder ikke skal være til hinder for daglig utøvelse av samisk næring og kultur.

Distriktet er preget og presset av mange inngrep bl.a i form av hytter, bilveger, kraftutbygging, kraftlinjer, ferdsel, mv. Det er ikke vindkraftplaner innen distriktet, men planer om kraftanlegg nord og vest for distriktet, kan presse

Postadresse: Postboks 2600 7734 Steinkjer fmlpost@fylkesmannen.no	Besøksadresse: Steinkjer: Strandveien 38 Trondheim: Prinsensgt 1 www.fylkesmannen.no/trondelag	Telefon: 74 16 80 00 Org.nr.: 974 764 350	Saksbehandler: Eldar Ryan Telefon: +47 74 16 80 58
--	---	--	---

annen rein inn i områdene. Verneområder kan trigge ytterligere ferdsel og aktivitet, og blir i den sammenheng også et ytterligere inngrep for reindriften.

Distriktet mener at formålsparagrafen bør forsterkes i forhold til reindrift, og ha samme formulering som for Sankkjølen naturreservat « *..ivaretagelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift* ». Distriktet mener at reindriftenes sedvanlige rett til jakt, fangst og fiske må bli ivaretatt og presisert i forskriftene.

Distriktet bruker motorisert ferdsel i form av barmarkskjøretøy, snøscooter og helikopter. Driften må foregå etter der reinen oppholder seg, og konkrete leier er vanskelig å definere. Distriktet kjører ikke mer enn det er behov for. Rydding av leier for reinflytting gjøres etter behov.

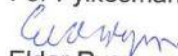
Saanti Sijte samstemmer med Sametingets innspill til oppstartmeldinga.

Saanti Sijte viser for øvrig til egen uttalelse til verneforslaget.

Fylkesmannen orienterer om at ved eventuelt vern så skal det lages forvaltningsplan, bl.a mht. til å være i forutsigelig i forvaltningen.

Fylkesmannen legger til grunn at et eventuelt vern ikke skal være til hinder for reindrift, og at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Fylkesmannen anfører at med hensyn til forskriftens §7 og motorisert ferdsel, så framgår motorisert ferdsel etter reindriftenes § 23, og skal etter reindriftenes loven også beskrives i distriktsplan m /bruksregler, noe som også kan være grunnlaget i forvaltningen. Distriktet er prinsipielt imot å søke dispensasjon.

For Fylkesmannen

Eldar Ryan

For Saanti sijte

Lars Aage Brandsfjell

Vår dato: 18.07.2018
Vår ref.: 2018/4931

Deres dato:
Deres ref.:

Protokoll – konsultasjon mellom Fylkesmannen i Trøndelag og Tjåehkere sijte 18.07.2018 – forslag om vern av Rennselelva, Homstad, Vegset og Svartberget naturreservater, samt Olknuten – utvidelse av Kvamsfjellet naturreservat.

Mellom Fylkesmannen i Trøndelag og Tjåehkere sijte er det den 18.07.2018 avholdt konsultasjon. For Tjåehkere sijte møtte Anta Joma og for Fylkesmannen møtte Eldar Ryan og Gry Tveten Aune. Areal og forskrifter ble gjennomgått. Områdene er overveiende skogområder og foreslås med grunnlag i skogverdier.

Rennselelva ligger i vår-, sommer- og høstbeite. De andre områdene ligger i distriktets vinterbeiteområde. Dette vinterbeitet består av mange små og kuperte områder, hvor de enkelte delområder kan være små, men likevel er viktige hver for seg. Distriktet bruker snøscooter om vinteren og barmarkskjøretøy i barmarkssesong. Ustabile vinterforhold kan også medføre barmarkskjøring. Helikopter benyttes til dels i alle sesonger.

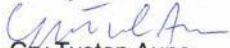
Distriktet mener at vern er bra i den forstand at det ivaretar reindriftens ressursgrunnlag i forhold til inngrep. Gammel skog er viktig som beite/reservebeite på vinteren, da rein beiter lav på trærne, når vinterbeitet for øvrig ikke er tilgjengelig, bl.a på grunn av ising. Under slike forhold sprer reinen seg i skogen.

Distriktet peker på reindriftens retter og ønsker ikke at de etter forskriften skal søke på f.eks. motorisert ferdsel på barmark og helikopterkjøring. Det er en ulempe at ulike reservat har ulike forskrifter. Uklar forskrift mht. rilkuler ble påpekt i f.eks. forskriften for Rennselelva, og distriktet ønsker også kunne ta trevirke fra f.eks. gran til gjerdemateriell, gammer, mv. (ikke bare bjørk).

Postadresse: Postboks 2600 7734 Steinkjer fmlpost@fylkesmannen.no	Besøksadresse: Steinkjer: Strandveien 38 Trondheim: Prinsensgt 1 www.fylkesmannen.no/trondelag	Telefon: 74 16 80 00 Org.nr.: 974 764 350	Saksbehandler: Eldar Ryan Telefon: +47 74 16 80 58
--	---	--	---

Fylkesmannen orienterer om at ved eventuelt vern så skal det lages forvaltningsplan. Fylkesmannen legger til grunn at vern ikke skal være til hinder for reindrift og at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Fylkesmannen anfører at i forhold til f.eks. § 7 og motorisert ferdsel, så fremgår motorisert ferdsel etter reindriftslovens § 23, og skal etter reindriftsloven også beskrives i distriktsplanen, noe som også kan være grunnlaget i forvaltningen.

For Fylkesmannen

Gry Tveten Aune
seksjonsleder

For Tjåehkere sijte

Anta Joma
distriktsleder

8. FYLKESMANNENS GENERELLE KOMMENTARER

Kommentarene her går på generelle forhold av felles karakter. Forhold vedrørende de enkelte områder, omtales under hvert enkelt område.

8.1. Omfang og vernebehov

Stortinget vedtok våren 2016 en målsetting på vern av 10% av skogarealet i Norge.

Ifølge NINAs evaluering av skogvernet pr 2016 er status for Trøndelag 6,9% vernet av skogarealet, hvorav ca. 4% av den produktive skogen. I 2017 ble det i Trøndelag gjennomført vernevedtak tilsvarende 0,19% av skogarealet, og 0,22% av den produktive skogen.

Tilrådingen nå i 2018 (unntatt Tjuvdalen, Kvernskora og Hildremsvatnet) omfatter 37811 daa skogareal, hvorav 25429 daa er produktiv skog. Dette utgjør henholdsvis 0,22% av skogarealet og 0,24% av produktiv skog i Trøndelag.

Samlet verneomfang inklusive denne tilrådingen er dermed ca 7,2% av skogareal og 4,4 % av produktiv skog i Trøndelag.

Oppdatert statistikk vil beregnes ved ettersending av tilråding.

Beregningene er basert på landskogstakseringens anførsel om produktiv skog kombinert med bonitet på AR 5 (tidligere økonomisk kartverk), samt skogtaksering av enkelte areal.

Beregningene baseres seg på den generelle sikkerhetsmargin som finnes ved skogberegninger, se kommentar nedenfor. Selv om ulike beregningsmetodikker kan gi ulike utslag på enkeltområder, antas at helhetsbildet er tilstrekkelig nøyaktig.

NINA anfører at det er bra dekning av mange skogtyper i høyreliggende områder i tidligere Nord-Trøndelag fylke, og at vernet nå i norddelen av Trøndelag framover bør spisses mer. Her påpekes behov for nytt vern i bl.a. boreal regnskog, kalkskoger, bekkekløfter, sumpskoger, edellauvskog, gråor-heggeskoger, skog i sørboreal og boreonemoral sone, (tempererte lavlandsområder), samt store områder (over 10 km²).

De tilrådde områder ligger innenfor disse kriterier.

8.2. Generelle merknader til høringen. Adresselister og høringsparter.

Angående kommentarer til høringen så ble tilskrevne parter, etter nærmere vurdering, enten tilsendt høringsrapporten direkte eller henvist til høringsrapport utlagt på nett og med mulighet til å få oversendt den digitalt eller i papirutgave. Av naboer, så var det naboer med direkte grense til verneforslagene, som er tilskrevet. I prinsippet kan alle uttale seg til alt i verneplanen.

Fosen naturvernforening er nevnt i adresselista for Storlidalen og Berga, og for ikke å sende dobbelt til forskjellige adressater tas de da ikke inn i adresselister for andre områder, selv om det er i «nedslagsfeltet» til organisasjonen.

Fylkesmannen har sendt verneforslaget til Oppdal Everk og Fosen Nett AS, slik NVE har bedt om, samt til hytteiere innenfor området Svarttjønnåsen, slik Melhus skogeierlag har bedt om.

8.3. Navn på områdene

Renseelva: Kartverket anfører at vedtatt navneform på norsk er Renseelva. Elva har også et vedtatt navn på sørsamisk, Raentserenjohke. Røyrvik er samisk forvaltningsområde og da skal det samiske navnet stå først: Raentserenjohke eatnemedavje/Renseelva naturreservat. Før det samiske navnet

blir fastsatt, må det kontrolleres av samisk navnekonsulent. Stedsnavnetjensten har samme anførsel om navn som Kartverket. Fylkesmannen tar dette til etterretning.

Urvatnet og Litlbumyran: Kartverket mener navnet Litjbumyran må brukes i stedet for Litlbumyran, og bindestreknnavnet Urvatnet-Litjbumyran foreslås.

Fylkesmannen tar dette til etterretning.

8.4. Avgrensning av områdene.

Det er justerte grenser for noen av områdene. Det innebærer mindre tilpasninger for Rennselvatnet/Raentserenjohke, Homstad, Ledangsvalen, Finnsåsmarka, Røsheia, Svarttjønnåsen og Urvatnet-Litjbumyran.

Utvidelse av Hildremvatnet naturreservat: Det er vanlig praksis at grenser for verneområder legges langs kote for høyeste regulerte vannstand. Forslaget fra NVE om å legge inn en buffersone ned mot vannmagasinet Gjølgevatnet imøtekommes derfor ikke av Fylkesmannen.

Eventuelle endringer som følge av uttalelsen fra Bjugn kommune vil foreslås etter møte med Bjugn kommune, dette vil bli ettersendt til Miljødirektoratet.

Utvidelse av Nordelva naturreservat: Hele utvidelsen av Nordelva naturreservat ligger vest for 66 kV kraftlinja som går gjennom området. Om grensa justeres slik at kraftlinja kommer utenfor verneområdet, vil dermed hele utvidelsen falle bort. Fylkesmannen foreslår da heller, slik også NVE subsidiært gjør, at følgende bestemmelser knyttet til kraftlinja tas inn:

§ 4: Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.

§ 6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

Kongsliin: Det er vanlig praksis at grenser for verneområder legges langs kote for høyeste regulerte vannstand. Forslaget fra NVE om å legge inn en buffersone ned mot vannmagasinet Selbusjøen imøtekommes derfor ikke av Fylkesmannen.

NTNU Vitenskapsmuseet peker på at arronderingen av Kongsliin naturreservat har blitt merkelig i forhold til verneverdig myr, der bare deler er med. Fylkesmannen er enig i at arronderingen ikke er optimal, men den er et resultat av at dette er et frivillig vern-forslag som følger ei eiendomsgrense, og dermed ikke noe en kan gjøre noe med i denne omgangen. Det kan være aktuelt å be Allskog, som grunneiernes representant, om å uthøre om vern på naboeiendommer, for å få til en bedre sikring av verneverdig myr, samt for å få til en bedre arrondering.

Svarttjønnåsen: Fylkesmannen vil imøtekomme forslaget om å ta ut hytta på Skarven fra området. Hytta med nærområde ligger helt i ytterkant av området og over grensa for skog slik denne er registrert på offentlige kart. Det vil derfor ikke innvirke nevneverdig på verneformål og vernekvaliteter om hytta med nærområde tas ut. Årsaken til at hytta er blitt med er at tilbudet om vern gjaldt hele eiendommen 225/6, også areal over skoggrensa.

Den del av gnr/bnr 1/36 som ligger øst for det eksisterende Gullaugtjønnberga naturreservat er på ca. 1100 dekar. Dette er en for stor utvidelse til at den uten videre kan inngå i den utvidelsen som nå foreslås av Gunhild Gylland, idet det vil fordre en ny høring. Naturkvalitetene i forhold til vern av skog må også vurderes for området. Fylkesmannen ser imidlertid positivt på å gå videre med en slik

utvidelse. Det kan også være aktuelt å se på andre utvidelsesmuligheter for naturreservatet, dersom berørte grunneiere ser det som en mulighet under ordningen om frivillig vern av skog, jf. at det er vernekvaliteter vest for den utvidelsen som nå foreslås. Det vil bli tatt kontakt med Allskog om dette etter denne vernerunden.

Fylkesmannen finner å kunne imøtekomme forslaget fra Nils Magne Granmo om bytte av hyttetomter, noe som vil medføre en mindre justering av grensa i det eksisterende Gullaugtjønna naturreservat, men uten at samlet areal blir endret. Reservatets avgrensning blir bedre etter denne justeringen.

Urvatnet-Litlbumyran: Torstein Kringstad (styremedlem i Stiftelsen Storbuan) ønsker en justering av den foreslåtte grensen mot naturreservatet slik at Storbuan fortsatt kan bruke områdene nærmest to spesifikke jorder (kart vedlagt uttalelsen) som en del av innmarksbeite, til tynning av skogen og til bevaring av skogbevakst kulturlandskap. Fylkesmannen mener dette forslaget til grenseendring kan aksepteres, da det utgjør et lite areal og da det ikke er registrert spesielle naturkvaliteter innenfor dette arealet og da det er relativt kulturpåvirket fra før.

Forslaget fra NVE om å ta ut området nord for kraftledninga helt nord i området imøtekommes ikke av Fylkesmannen, da forskriften tar høyde for nødvendig drift og vedlikehold av linja. Statskog har en nøkkelbiotop i den delen som foreslås tatt ut, som det vurderes som verdifullt å ha med innenfor naturreservatet.

Kommentarer til uttalelser til det enkelte området gis i kap. 9.

8.5. Fredningsforskriftene

Forskriftene generelt

Forskriftene er basert på hovedmalen i siste skogvernvedtak den 15.12.2017. Forskrift er oppbygd grovt sett etter mal: Formålsparagraf - forbud – unntak (hva er tillatt) – unntak etter søknad – generell dispensasjonsmulighet – forvaltningsplan. Formålsparagrafen lager en ramme og et utgangspunkt for forvaltningen. Forvaltningsplanen skal tydeliggjøre forvaltningen og blant annet gi forutsigelighet for brukere av området. Forvaltningsplanen skal også definere eventuelle behov for skjøtsel. Mens forskrift vedtas i statsråd, så vedtas forvaltningsplaner for naturreservat av Fylkesmannen og skal ligge innenfor forskriftens rammer.

Det er noen merknader fra høringsparter til forskriftene. Fylkesmannen har følgende generelle kommentarer til dette (forhold for de enkelte områder omtales i kap. 9):

Forskriftene har som intensjon å ivareta verneverdiene, men de skal samtidig ivareta visse brukerinteresser og samfunnsinteresser på en fornuftig måte, dog slik at verneformålet ikke påvirkes negativt. Uttalelsen fra Fosen naturvernforening om at forskriftene skal ivareta verneverdiene anses derfor imøtekommet. Utenforliggende aktivitet reguleres ikke av forskriftene, idet de gjelder innenfor verneområdene. Naturmangfoldlovens § 49 om utenforliggende virksomhet som kan medføre skade i et verneområde er derimot relevant for uteforliggende tiltak som kan påvirke verneverdier i et verneområde negativt, samt aktsomhetsplikten i § 6.

Motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet: Fylkesmannen vil imøtekomme Forsvarsbyggs tilrådning om at også verneområdene i tidligere Sør-Trøndelag fylke får med i § 7, spesifiserte dispensasjonsbestemmelser: a). Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.

Saltsteiner og gjerder. I veiledning til forskriftene av 02.03.2018 fra Klima- og miljødepartementet ble plassering av saltstein vurdert til § 4 eller § 7, alt etter sårbarhet for tråkk i områdene. I forslaget ble det gjort en slik vurdering, med noe ulik plassering i de ulike reservat.

Ang. uttalelse fra Landbruksdirektoratet om saltstein og gjerder: Utsetting av saltstein, herunder mulighet for å søke om motorferdsel til dette er ikke tatt inn i forskriftene for lokalitetene Berga og Stavåa. Dette fordi det kan oppstå vesentlige tråkkskader i disse mindre og til dels bratte områdene omkring saltsteiner. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting, herunder mulighet for motorferdsel i den forbindelse er tillatt i alle områdene, med unntak av Ålnestangen – Tynestangen.

Skogbruksinteresser: Prinsipielt skal eventuelle bakenforliggende skogbruksområder ikke avstenges gjennom vern, jf. uttalelse fra Landbruksdirektoratet. Således er det i lokaliteten Svarttjønnåsen tatt inn en egen bestemmelse som åpner for uttransport av tømmer på snødekt mark fra skog øst for naturreservatet. Av høringsparter så har en kommune, Bjugn, negativ kommentar i forhold til generelle skogbruksinteresser, og Fylkesmannen har hatt møte med kommunen, og vil foreslå justeringer av forslaget. Men Fylkesmannen påpeker at frivillig vern også baserer seg på enighet med tilbyder.

Angående forvaltningsplan. Forskriftene har noe ulik formulering for forvaltningsplan, jf § 10, dvs. at det skal lages forvaltningsplan eller kan lages forvaltningsplan. Et prinsipp her er at for forslag innenfor reinbeitedistrikt, hvor en forvaltningsplan er et nødvendig instrument mellom reindriftsnæringen og forvaltningen, så er formuleringen skal.

Stier og veger. I veiledningen av 02.03.2018 fremgår at i regelen skal sykling tillates etter §6 på stier og veger vist på vernekartet. Hvis man mener det ikke skal åpnes for det, så skal det begrunnes. Det er ingen områder i denne planen som har generelt forbud mot sykling. For noen av områdene der en ikke har oversikt over stier er det ikke vist til vernekart i forskriften. Stier nevnes også i forbindelse med unntakspunktet om rydding av stitrasee. I vedtaket av 15.12.2017 ble det også henvist til stier og veger vist i forvaltningsplan.

Det har vært en generell innskjerping fra Miljødirektoratet om at det da skal refereres til stier og veger i kart, alternativt vernekart eller kart i forvaltningsplan, der hvor en har oversikt over stier og veier.

De eksisterende kartgrunnlagene (AR5, FKB eller M711) er ikke nøyaktig i forhold til stier og veger. bl.a. definisjon av vegklasser (traktorveger) i SOSI-standarden Med hensyn til veger så er det i Trøndelag lagt inn en god del traseer, kodet som traktorveg, som i ikke finnes i terrenget eller som kan være gamle, midlertidige driftstraseer, og som dermed ikke er i samsvar med SOSI-definisjon for å være traktorveg. Slike veger som ikke eksisterer, finnes f.eks i Skavdalen naturreservat. Videre så er det markante og fungerende stier som ikke er lagt inn i kart, f.eks i forslaget om Kvernskora. Så er det gamle stier som ikke brukes og sakte går tilbake til naturen.

Videre så leses kart nå overveiende fra digitale plattformer, hvor vernegrenser blir projisert mot et eller annet grunnlagskart. Således, hvis stier og veger overføres fra et eller annet grunnlagskart over i vernekart, eller leses fra digitale plattformer, så vil det bli en del feil i forhold til faktisk situasjon. Fylkesmannen opprettholder derfor henvisning til kart i forvaltningsplan, der forvaltningsplan skal lages, idet forvaltningsplan er mer dynamisk enn vernekart.

Riding

Med hensyn til riding, så er ikke og vil ikke riding bli noe problem i de fleste av skogreservatene i Trøndelag. Eventuell riding vil overveiende skje etter enkle tilgjengelige leier og steder, og belaster

for øvrig mindre enn tråkk av storvilt. Friluftslovens rammer kan legges til grunn i de fleste områder. Riding reguleres i de områder hvor det kan være aktuell problematikk, det vil for denne verneplanen si Finnsåsmarka naturreservat, Raentserenjohke/Renselelva og Berga, som er sårbare. Her tas det inn at riding er tillatt på veger og stier.

Elektriske anlegg – kraftlinjer

Fylkesmannen foreslår et generelt tillegg for områder med kraftlinjer etter innspillet fra NVE, ved at også fare for akutt utfall legges inn i unntak for motorisert ferdsel inn til kraftlinje, og at det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

Videre er det iblant registrert terrengskader etter slik transport, og det bør vurderes krav til lett terrengående kjøretøy, og at man unngår skader.

Reguleringsmagasin

NVE har anmodet om en buffer for områder som grenser mot reguleringsmagasin, ved at grensa legges noe ovenfor høyest regulerte vannstand. Høyest regulerte vannstand er i seg selv en naturlig grense, idet det er den «vedtatte strandlinje i reguleringen». Naturlige flommer kan opptre uansett, og eventuell erosjon er vanskelig å beregne rundt et vatn, enten det er regulert eller ikke. Vi har kommentert det for enkelte områder, og overlater spørsmålet generelt til sentrale myndigheter.

Andre rettigheter

Noen parter har påpekt å ha rettigheter i områder, f.eks. uttak av ved og virke, seterrettigheter, mv. Dette er i utgangspunktet et privatrettslig forhold mellom grunneier og rettighetshaver, som Fylkesmannen ikke har noen oppfatning om. Iblant blir rettighetsbildet avklart gjennom rettsavgjørelser. Et vern berører ikke det privatrettslige forholdet i seg selv, men utøvelse av rettighet kan bli påvirket av et vern. Utøvelse av retter må også forholde seg til lover og regelverk for øvrig. Innspill på retter er vurdert i hvert enkelt tilfelle, og enkelte tilpasninger foreslås i forskrifter/kart. Det vises til de enkelte områder.

8.6. Samiske interesser

Hva angår samiske interesser, så har Fylkesmannen i høringsforslaget også lagt til grunn forskriftsgrunnlaget fra siste vedtak om naturreservat av 15.12.2017.

Reindriften er en vesentlig bruksinteresse i områdene, og er grunnlaget for samisk kultur. Sametinget ber om smidig og god forvaltning mht. samiske interesser, og påpeker problematikken med mange og forskjellige forskrifter, herunder ønske om samordning av forskrifter.

Fylkesmannen legger til grunn og forutsetter at opprettelse av- og forvaltning av områdene ikke skal gi reindriften reduserte forutsetninger for rasjonell reindrift i sine distrikt og ikke skal være til hinder for at reindrift skal kunne utøves som tidligere, også bekreftet i foredrag til statsråd desember 2015.

Spørsmålet da er å etablere en struktur (areal, forskrift m/foredrag, samt forvaltningsplan) som på den ene siden ivaretar sårbar biologi og samtidig ivaretar reindriften med forutsigelige forvaltningsrammer. Et vernevedtak består av areal (grense) og forskrift, samtidig som foredraget til statsråd legger føringer for forvaltningen. Forvaltningsplan skal utdype hvordan området skal forvaltes og gi forutsigelighet for brukerne. Fylkesmannen mener at oppbygging av forskrift jf. tilrådingen, sammen med forvaltningsplan kombinert med reindriftens beskrivelser i distriktsplan og bruksregler, legger grunnlag for dette.

Samiske interesser er ut fra tidligere drøftinger og prosess tatt inn i høringsutkastet hva angår § 1 formålsparagrafen, § 4 om uttak til samisk sløyd mv, § 6 om motorisert ferdsel på snødekt mark, § 7 vedrørende div. forhold, og § 11 om at samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres

Forslagene berører areal i 5 reinbeitedistrikt. Det vises til protokoller og de øvrige anmerkninger fra distriktene.

Formålsparagrafen

Et distrikt har bedt om at følgende formulering brukes i formålsparagrafen: *«Ivaretagelsen av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne bruke stil reindrift».*

Fylkesmannen anfører at den formuleringen er benyttet tidligere, men at den nåværende generelle formulering er *«Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget».*

Uttak av virke

For de større områder er samisk uttak av ved, samt materiell for vedlikehold av lovlig oppsatte gjerder, som i vedtaket av 15.12.2017, lagt til § 4, som direkte unntak, jf uttalelse fra Sametinget. Fylkesmannen understreker at dette gjelder uttak av brensel for bruk på stedet, ikke vedhogst for å frakte vekk fra området, samt at virke ikke skal tas i kjerneområder, vist i forvaltningsplan. Det betyr at uttak av ved, utenom situasjonsbetingede bål, stort sett har aktualitet der reindriften har gjeterhytter. Et distrikt påpeker ønske om også å ta ut gran til virke. Fylkesmannen forholder seg her til reindriftsloven og § 2, som hjemler lauvtrær, busker, selvtørrede bartrær, mv.

Størrelsen på de foreslåtte områder varierer mye, fra ca. 200 daa i Svartberget til ca. 28000 daa i Kvamsfjellet/Olknuten, og områdene har derfor ulik robusthet i forhold til uttak av ved og virke. Fylkesmannen har gjennom flere år gjennomført omfattende befaringer i kandidatområder for vern, og har god oversikt over situasjonen i områdene på vernetidspunktet. Reingjerder finnes så å si ikke og helt sporadisk i få områder. Behov for ved og virke til vedlikehold av anlegg er ikke stort. Med områder av noen størrelse, og hvor disse forholdene er vurdert konkret, anser Fylkesmannen det lite problematisk å ha dette punktet i § 4. med henvisning til forvaltningsplan. Fylkesmannen vurderer fortsatt dette som det praktisk fornuftige, både for forvaltningen og for reindriften i området.

Uttak til sløyd og samisk husflid (duodji)

Dette forskriftspunktet er utviklet etter hvert, og ble i vedtaket av 2016 utvidet til også å omfatte rilkuler på bjørk. Tilbakemelding fra samiske interesser så langt, er at dette fungerer, idet f.eks. rilkuler på gran er mindre aktuelle for samisk sløyd grunnet kvæ i veden. I høringsforslaget hadde punktet om rilkuler på bjørk falt ut for noen områder, og som rettes opp nå i tilrådingen.

Midlertidige gjerder

Med hensyn til midlertidige gjerder, så hender det at reindriftstøverne på vinterføre setter opp midlertidige gjerder basert på medbrakt materiell, f.eks om vinteren. Fylkesmannen vurderer at slike gjerder faller utenfor forskriften og ikke trengs å omsøkes.

Barmarkskjøring

Når det gjelder barmarkskjøring for øvrig, så kan det sette vesentlige terrengspor. Mange befaringer gjennomført av fylkesmannen indikerer imidlertid at dette ikke er noe omfattende problem i skogverneområdene i Trøndelag i forbindelse med reindrift. Vesentlige spor finnes først og fremst på faste ferdselsleier til og fra boplasser og samlingsplasser. I annen forbindelse (trolig elgjakt), er det observert områder med omfattende spor. Potensialet for spor og terrengskader ved barmarkskjøring

er generelt sett betydelig. Enkelte steder er geonett prøvd med en viss suksess i å etablere fast underlag. Omfanget av barmarkskjøring i reindrift begrenser seg også, på grunn av tidsbruk, omkostninger og variert/kupert terreng.

Barmarkskjøringen skal beskrives i distriktsplanen/m bruksregler, jf reindrifftslovens § 62. Videre skal motorferdsel på barmark etter reindrifftslovens § 23 begrenses mest mulig, og fortrinnsvis foregå etter faste traseer, samt at § 23 også henviser til forskrifter i verneområder. Reindriften er for øvrig ikke statisk, og motorisert transport må foretas i forhold til hvor reinen oppholder seg, og det kan variere ut fra ulike forhold, vær-situasjon, beitesituasjon, forstyrrelser mv.

Fylkesmannen forholder seg til at barmarkskjøring bør være i § 7, men på en slik måte at dette kan håndteres på flerårsbasis ut fra beskrivelser i distriktsplanen/bruksregler, jf. reindrifftslovens krav, slik at hvis en distriktsplan er tilstrekkelig god, så kan den legges til grunn også for verneområdeforvaltningen gjennom forvaltningsplan.

Flyttleier

Flyttleier er tegnet inn på reindrifftskart, men av veldig varierende bredde fra, 100-300 meter og opp til flere hundre meter. Dette ut fra terrengets beskaffenhet, vegetasjon og hvordan reinen beveger seg i terrenget. Videre så vil rein også bevege seg i terreng utenom de inntegnede flyttleier. Enkelte steder kan det være ryddet (eksisterende) gater i vegetasjon, men det forekommer i veldig liten utstrekning. Ryddebehovet kan være fra å vedlikeholde gater, til forefallende fjerne litt vegetasjon, flytte på vindfall som sperrer i et flyttområde. Dette temaet egner seg i større områder best å handtere gjennom § 4 og nærmere beskrivelse i forvaltningsplan.

Fjerning av små mengder kvist og virke

Reindriften er som nevnt ikke statisk, og det hender at reindrifftsutøvere må ta beslutninger der og da, f.eks å fjerne litt vegetasjon i en kjøre- eller driftstrase, enten det gjelder vindfall som sperrer i en trase, eller at man tar opp øksa og rydder noen kvister. Dette er blitt påvist for oss konkret når det gjelder vindfall i ei trekklei (Mjøsund naturreservat), og også anført i møte med andre reindrifftsutøvere. I forbindelse med friluftsliv og elgjakt er det tillatt med fjerning av små mengder kvist og kratt som forstyrrer ved postering, § 4 e) «*Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt*». Reindrift er en mer tungtveiende interesse i naturvernområder enn elgjakt, iblant med samme behov for rydding. Fylkesmannen legger til grunn at fjerning av mindre mengder virke i reindrift vurderes å gå under forskriftsterskelen, og hvis ikke - så bør dette inn som et eksplisitt punkt.

Samordning av forskrifter

Sametinget og flere distrikt peker på at de har mange verneområder, med ulike forskrifter, og at dette er komplisert å forholde seg til. Fylkesmannen anfører at dette er riktig, og at det kan være betydelig forskjell på en forskrift fra førstegangs skogfredning og vedtak som fattes nå. Videre så foregår ofte også noen justering av punkt ved de enkelte års vedtak. Disse endringer har overveiende vært til reindriften «fordel». I tilfeller hvor «gamle» verneområder utvides, så «oppdateres» vanligvis også forskriften, men det pågår ikke noe generelt arbeid for harmonisering av forskrifter. Vi adresserer tematikken videre.

Jakt og fiske

Et distrikt har påpekt at deres rett til jakt og fiske må ivaretas. Fylkesmannen anfører at jakt og fiske i samsvar med gjeldende lovverk er unntak i § 4, og at dette også gjelder de samiske rettigheter på området.

Forvaltningsplan

For verneforslagene som ligger i reinbeitedistrikt så skal det etter § 10 lages forvaltningsplan, som er et viktig instrument i forholdet mellom reindrift og verneforvaltningen. Forvaltningsplanen vil også være et instrument for smidig forvaltning, som Sametinget etterlyser.

Oppsummering

Reindrift presses av en rekke arealinngrep og forstyrrelser (hytter, hogst, vindkraft, skogsveger). Urørt beiteland, uforstyrret beiting og gammelskog er viktig for reindriften. Vern vil sikre arealgrunnlaget for reindrift i de områder som vernes.

I forskriftsforslagene er det samiske naturgrunnlaget med i formålsparagrafen (§1), og samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres. Fylkesmannen legger til grunn at reindriften skal kunne foregå rasjonelt på vanlig måte i de aktuelle områder, og distriktsplaner/bruksregler vil i utgangspunktet være en basis i forhold til barmarksferdsel.

Et vern ut fra slike forutsetninger vil ikke redusere, men styrke og sikre arealgrunnlaget for reindrift. Fylkesmannen tilrår verneforslagene, med noe ulike tilpasninger i de større og i de små områdene.

9. DE ENKELTE OMRÅDER

9.1. Raentserenjohke eatnemedavje/ Renselelva naturreservat, Røyrvik kommune.

Totalareal 3863 daa.

Skogareal: 2881 daa, derav 1890 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Nordboreal og alpin sone.

Verdi: Regional/nasjonal

Verneformål

Formålet med vernet er knyttet til særlig betydning for biologisk mangfold, bl.a. mht. truet, sjelden og sårbar natur som rike skogtyper som kalkbjørkeskog, høgstaudebjørkeskog, gammel bjørkeskog under naturlig dynamikk, slåttemyr og rikmyr, og spesielle, sjeldne og krevende arter knyttet til disse naturtyper. Videre sjelden geologisk natur som karstlandskap med karstformer, huler og underjordiske bekker og elver i kalkfjell

Beskrivelse og verdi

Området er sendt på høring under navnet Renselelva og består av kalkbjørkeskoger, høgstaudeskoger av bjørk, slåttemyr og spesielle geologiske forekomster i kalkfjell.

Kalkfjellet gir grunnlag for frodighet, og kalkbjørkeskogene og høgstaudeskogene er massive i sin utforming. Det er svært stor artrikdom, og i hele Lybekkdalen er det registrert et svært stort antall karplanter, lav og moser, herunder arter som er krevende og spesialister på kalk. Langslåtten er ei stor slåttemyr og rikmyr, som har blitt skjøttet med slått over deler av arealet de senere år. Karstlandskapet er spesielt, særlig i området nært vegen. Her ligger inngangen til hulen kalt «*Marmorgrotta*», samt markerte doliner og en liten cenote. Renselelva renner delvis i fjell. I fremre del er skogen preget av hogst, men gammel- og til dels svært grov skog lenger inne i området.

Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Slåttemyrflate (EN), grotte (VU).

Området dekker følgende regionale mangler i barskogvernet: Kalkbjørkeskog

Inngrepsstatus. Planstatus.

Det går en enkel bilveg ca. 350 m inn i området. Kraftlinje gjennom området. Området går langs fv. 724. Det er enkel tilrettelegging knyttet til karstlandskapet i fremre del, og her noen «ustrukturerte» stier/tråkk i karstlandskapet. Renselelva er gjennom stortingsvedtak vernet mot kraftutbygging, hvor bl.a. karstlandskapet elva renner gjennom, er en del av vernegrunnlaget. Området ligger ganske nært Børgefjell nasjonalpark og verneområder i Sverige.

Samlet vurdering

Massive kalk- og høgstaudebjørkeskoger, stor slåttemyr og spesielt karstlandskap danner store naturverdier ganske nært Børgefjell nasjonalpark og ikke langt fra verneområder i Sverige.

Høringsuttalelser

NTNU Vitenskapsmuseet anfører at Renselelva langt på vei følger tidligere forslag om utvidelse av Børgefjell nasjonalpark, og påpeker store zoologiske verdier i Lybekkdalen, at Lybekkdalen er spesielt verdifull både som skoglokalitet og slåttemyrlokalitet. NTNU påpeker videre et spesielle karstlandskapet i kalkfjell, som fortsetter inn i Bjurelven på svensk side. Det er sterke faglige grunner for at hele dalføret inn mot svenskegrensa bør vernes.

Kartverket anfører at vedtatt navneform på norsk er Renselelva. Elva har også et vedtatt navn på sørsamisk, Raentserenjohke. Røyrvik er samisk forvaltningsområde og da skal det samiske navnet stå

først: Raentserenjohke eatnemedavje/Renselelva naturreservat. Før det samiske navnet blir fastsatt, må det kontrolleres av samisk navnekonsulent.

Stedsnavnetjensten har samme anførsel om navn som Kartverket.

Statens vegvesen anfører at Renselelva naturreservat foreslås med grense 10 meter fra fv. 724, men ønsker at vernegrensen flyttes bort fra vegen slik at den blir 15 meter. Dette samsvarer med fastsatt byggegrense. Dersom ikke dette er mulig i forhold til de geologiske kvalitetene som skal ivaretas, må det inn en bestemmelse som fastslår at; vanlig drift- og vedlikehold av fylkesvegen kan foregå ut til 15 meter fra vegens midtlinje. Tiltak som medfører endring i geologien utover selve vegkonstruksjonen, inklusive grøft, må godkjennes av vernemyndigheten.

Tjåehkere sijte anfører at Renselelva ligger i vår-, sommer- og høstbeite, og at distriktet generelt er positivt til tiltak som verner beiteareal og inngrep i naturen. Distriktet er positivt til tiltak som øker vern av reinbeiteområder mot inngrep og eksploatering. Gammel skog er viktig som beite/reservebeite, når det øvrige vinterbeitet ikke er tilgjengelig, bl.a. på grunn av nedising.

Det er imidlertid viktig for reinbeitedistriktet å understreke at vern innom Tjåehkere sijte ikke må innskrenke reindriften bruk av området. Distriktet peker på reindriften rettigheter og ønsker ikke å søke på f.eks. motorisert ferdsel og helikopterkjøring. Det er en ulempe at ulike reservater har ulike forskrifter, og distriktet ønsker å kunne ta ut trevirke fra f.eks. gran til gjerdemateriell mm. (ikke bare bjørk).

Distriktet påpeker uklarhet i forskriftspunktet angående samisk sløyd og rilkuler.

Fylkesmannens kommentar

Angående NTNUs anførsel om at hele dalen er naturmessig spesiell og viktig og står i sammenheng med Bjurelven på svensk side, så er det faglig riktig. Fylkesmannen anfører imidlertid at skogvern er basert på frivillig tilbud fra grunneierne, og forholder seg til dette faktum.

Fylkesmannen foreslår to mindre grensejusteringer etter innspill fra grunneiersiden: En i øst for å trekke grensa utenom en hytte helt øst i området, og en ved Renselvatnet ut fra grunneiers ønske om eventuelt å kunne sette opp en gapahuk her.

Statens vegvesen har konkretisert sitt ønske om 15 meters avstand fra vegmidt til vernegrense. I høringsforslaget er grensa lagt på ca. 10 meter, mens vegvesenets sikringsavstanden langs vegen er vesentlig mindre. Terrenget langs vegen er på det meste av strekningen ganske åpent, delvis med myr og noe bjørkeskog, og de verneverdige områdene er lenger inne. På denne strekningen ville en justering til 15 meter være relativt uproblematisk. Lengst vest, derimot, over en strekning på ca. 150 meter, kommer karstformasjonene nært vegen. Det gjelder f.eks. der Renselelva går inn i fjellet. Her er det ikke ønskelig å dra vernegrensa lenger ut i karstlandskapet ut fra ønske om vegformål. Ut fra natur- og terrengforhold kunne grensa dermed for så vidt blitt flyttet i øst og ikke i vest. Men administrativt og forvaltningsmessig ville dette bli uoversiktlig og upraktisk, og er dermed ikke ønskelig. Hvis nødvendig kan en ta med et generelt punkt i § 7 om nødvendige drifts- og vedlikeholdsarbeider på fylkesvegen, slik det ble gjort for Erikskulen naturreservat i en tilsvarende situasjon, og en forslår det.

Fylkesmannen tar til følge Kartverket og Stedsnavntjenestens sine anmerkninger om navn.

Ved eventuell vernestatus, så bør tilretteleggingen ved veien oppgraderes fra dagen standard, noe som tilsier et raskt initiativ etter vedtak.

Med sin beliggenhet og satsing på nasjonalparker (nærliggende) som merkevare for besøksstrategier, så har området har potensial for kommersiell riding, som derved bør reguleres gjennom henvisning til stier § 5 b) eller gjennom § 7. k) tillatelse til miljøvennlig reisevirksomhet

Feil på forskriften opprettes mht. punkt om rilkuler på bjørk. Forskriften justeres også i § 4 og § 6 mht. vedlikehold og oppretting av elektrisk anlegg ved utfall eller fare for utfall på anlegget.

Med hensyn til reindrift vises for øvrig til generelle kommentarer i kap. 8.

Tilråkning

Fylkesmannen tilrår opprettelse av Raentserenjohke eatnemedavje/ Renseelva naturreservat med de tilpasninger nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Raentserenjohke eatnemedavje/Renselelva naturreservat, Røyrvik kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å sikre et variert område med naturskog, slåttemark og spesielle geologiske forekomster.

Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet, sjelden og sårbar natur som rike skogtyper som kalkbjørkeskog, høgstaudebjørkeskog, gammel bjørkeskog under naturlig dynamikk og slåttemyr og rikmyr og spesielle og sjeldne arter knyttet til disse naturtyper. Videre sjelden natur og geologiske forekomster som karstlandskap med huler og underjordiske bekker og elver i kalkfjell.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Røyrvik kommune: 73/38.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 3862 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Røyrvik kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Rydding av eksisterende stier vist på kart i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.
- i) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- j) Utsetting av saltsteiner.
- k) Skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji, dvs. tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste, eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- l) Reindriftens nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel for bruk på stedet og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindrifutstyr, i samsvar med forvaltningsplan. Virke skal ikke tas fra kjerneområder og bjørk skal ikke tas fra slåttemyrkant, vist i forvaltningsplan.
- m) Vedlikehold (rydding) av eksisterende flyttleier og kjøretraseer i reindriften, vist i forvaltningsplan.
- n) Slått av slåttemarker i samsvar med forvaltningsplan.
- o) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- p) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier vist i forvaltningsplan er bruk av sykkel, samt hest m/kjerre og ridning forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Bruk av lett terrenggående slåttestyr som ikke setter varige spor i terrenget ved gjennomføring av slått, i samsvar med forvaltningsplan.
- f) Bruk av lett terrenggående kjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, for transport av utstyr og avling i forbindelse med gjennomføring av slått, i samsvar med forvaltningsplan.
- g) Ferdsel på eksisterende veg, avmerket i forvaltningsplan.
- h) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall og fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Nødvendig motorferdsel for vedlikehold som nevnt i § 4 g.
- d) Nødvendig motorferdsel for transport av ved, utstyr og materiell til hytter i og bakenfor området.
- e) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- f) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- g) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- h) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- i) Landing og start med helikopter i forbindelse med reindrift.
- j) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- k) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- l) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltsteiner.
- n) Nødvendig motorferdsel knyttet til aktiviteter nevnt i § 7 e, g, l, q og s.
- o) Gjenoppføring av hytter, anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- p) Nødvendig motorferdsel for transport av materialer til gjenoppføring av hytter, anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- q) Nødvendig motorferdsel for transport av ved til hytte, jf. motorferdselslovens bestemmelser
- r) Miljøvennlig tilrettelegging, spesielt knyttet til karstlandskapet ved Rennelelva.
- s) Nødvendige drifts- og vedlikeholdsarbeider på fv. 764

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftenloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

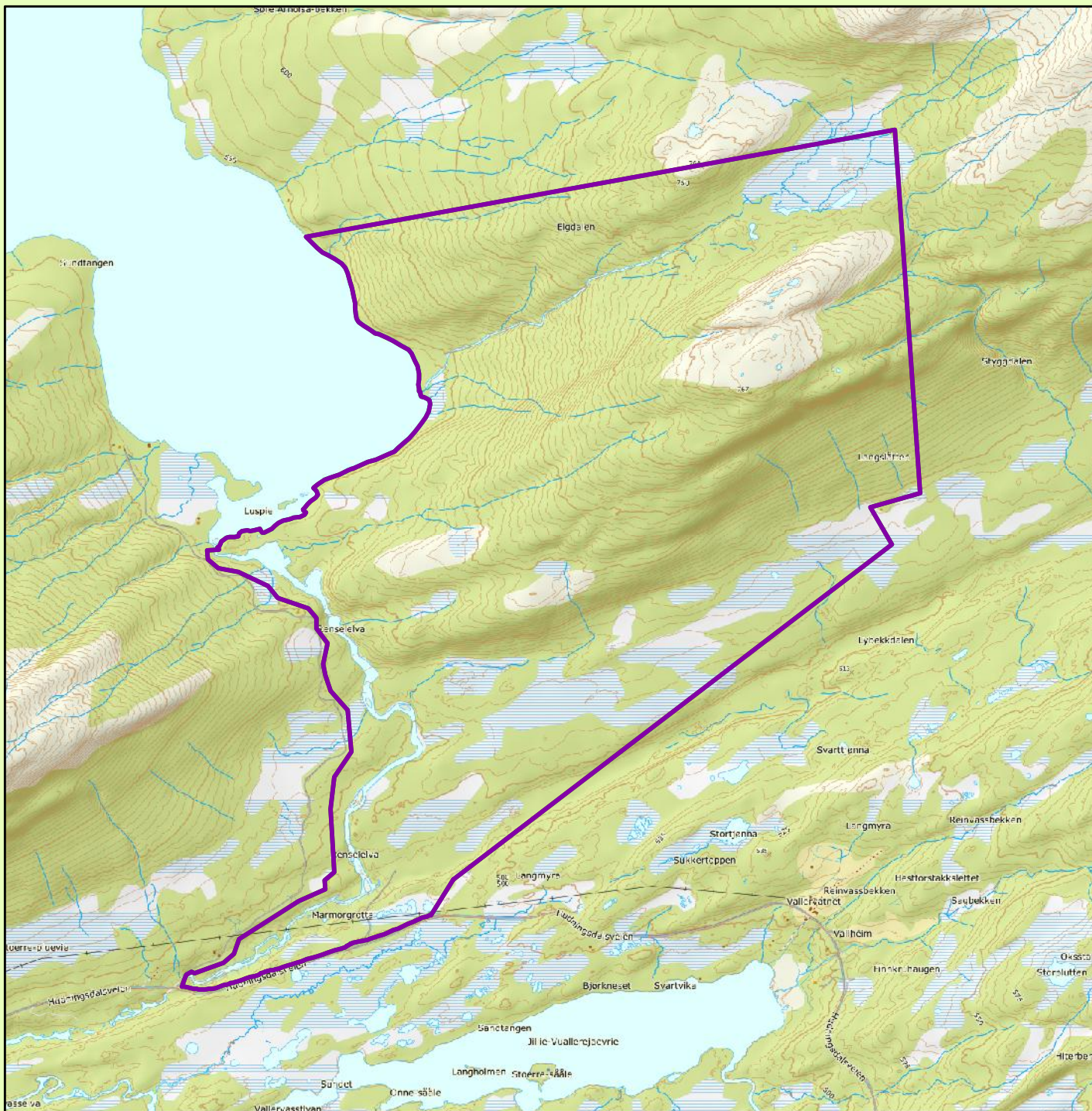
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av natur-reservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Renselelva/Raentserenjohke eatnemedavje naturreservat

Kommune: Røyrvik

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 20000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9. 2. Homstad, naturreservat, Overhalla kommune

Totalareal 226 daa.

Skogareal: 225 daa, produktivt areal 225 daa.

Vegetasjonssone: Mellomboreal.

Verdi: Regional (**)

Verneformål

Formålet er å verne en boreal regnskog, som med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til sjeldne og sårbare arter typisk for denne naturtypen.

Beskrivelse og verdi

Området er typisk boreal regnskog av «namdalstypen», med typisk artsinventar som gullprikklav, trådragg, kystårenever, lungenever. Skogen domineres mye av småbregnegraskog, med noen partier med storbregnegraskog, høgstaudeskog og sumpskog. Namdalstypen av boreal regnskog opptrer som graskog lokalisert til ravinedaler under marin grense. Skogen er overveiende i aldersfase, og tidligere plukkhogd.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Boreal regnskog (EN), høgstaudeskog (NT) Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Boreal regnskog, sumpskog

Inngrepsstatus

Det går en bilveg langs- og gjennom områdene (området består av to delområder).

Samlet vurdering

Klassisk boreal regnskog av en type det er få områder igjen av. Selv om området har lite areal, er det viktig i nettverket av slike skoger.

Høringsuttalelser

Tjåehkere sijte anfører at distriktet generelt er positiv til tiltak som verner beiteareal og inngrep i naturen. Distriktet er positiv til tiltak som øker vern av reinbeiteområder mot inngrep og eksploatering. Gammel skog er viktig som beite/reservebeite, når det øvrige vinterbeitet ikke er tilgjengelig, bl.a. på grunn av nedising. Reinen beiter da på lav i skogen, og beiter spredt i skogen.

Det er imidlertid viktig for reinbeitedistriktet å understreke av vern innom Tjåehkere sijte ikke må innskrenke reindriftas bruk av området. Distriktet peker på reindriften rettigheter og ønsker ikke å søke på f.eks. motorisert ferdsel og helikopterkjøring. Det er en ulempe at ulike reservat har ulike forskrifter, og distriktet ønsker å kunne ta ut trevirke fra f.eks gran til gjerdemateriell mm. (ikke bare bjørk).

Homstad ligger innenfor distriktets vinterbeiteområde. Dette vinterbeitet består av mange små og kuperte områder, hvor de enkelte delområder kan være små, men likevel er viktige hver for seg. Distriktet bruker snøscooter om vinteren og barmarkskjøretøy i barmarkssesongen. Ustabile vinterforhold kan også medføre barmarkskjøring. Helikopter benyttes til dels i alle sesonger.

Fylkesmannens kommentar

Området er relativt lite, men boreal regnskog er sterkt truet og prioritert i vernesammenheng. Selv om området er noe oppstykket (to delområder, veg) er derfor alle areal viktig. På grunn av områdets begrensede størrelse foreslås, som under høringen, at bålrensing er tillatt med medbragt ved, og at utsetting av saltstein er i henhold til § 7.

Med hensyn til reindriftens interesser og innspill, så henvises til Fylkesmannens generelle kommentar i kap. 8. Det foreslås en marginal justering av grense i nordøst, i forhold til naboeiendom og bebyggelsen på denne.

Tilråding

Fylkesmannen foreslår at Homstad naturreservat opprettes i samsvar med kommentaren.

Forskrift om vern av Homstad naturreservat, Overhalla kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1 (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et variert område med gammel og lite påvirket skog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet og sårbar natur som boreal regnskog og sjeldne og sårbare arter knyttet til denne naturtypen.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

§ 2 (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: Overhalla kommune: 29/1

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 226 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Overhalla kommune, hos Fylkesmannen Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima -og miljødepartementet.

§ 3 (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- h) Rydding av eksisterende stier vist på kart i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien
- i) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- j) Bålbrenning med medbrakt ved.

§ 5 (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest og drag eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Ferdsel etter vegen gjennom området

§ 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.

- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fiske
- f) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite
- g) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift
- h) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- i) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- j) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, jfr. forvaltningsplan.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og h, og § 7 c, e og f.
- m) Utsetting av saltsteiner.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8 (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet.

§ 10 (forvaltningsplan)

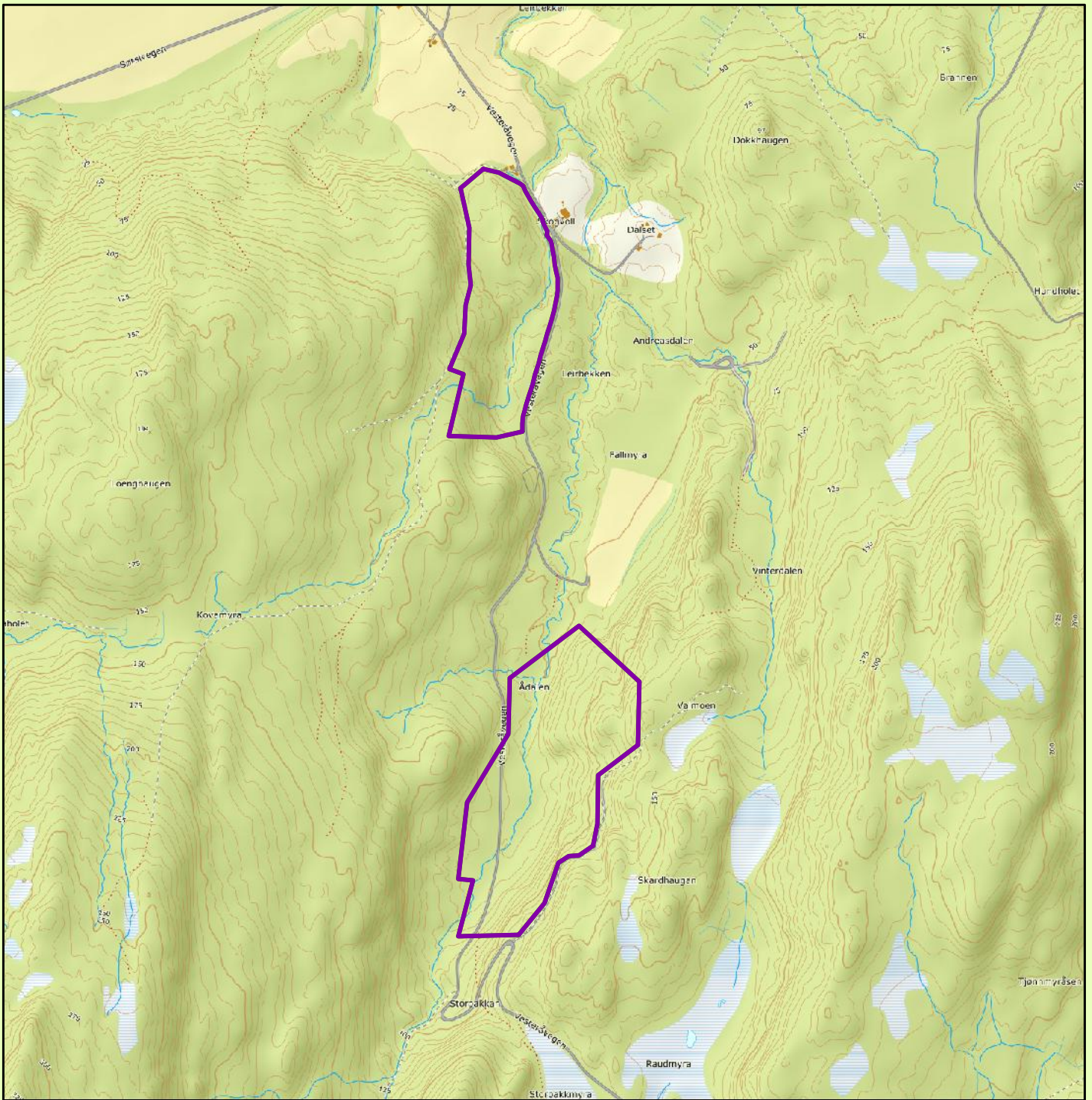
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet.

§ 11 (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

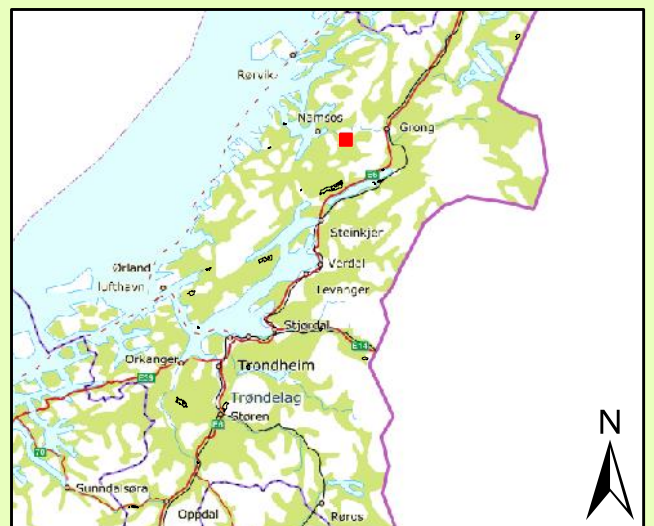

Homstad naturreservat

Kommune: Overhalla

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 12000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.3. Ledangsvalen naturreservat, Namdalseid kommune

Areal 716 daa.

Skogareal: 678 daa, derav 357 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Mellomboreal.

Verneverdi: Regional (**)

Verneformål

Formålet er å verne natur som med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet og sårbar natur som boreal regnskog og sjeldne og sårbare arter knyttet til denne naturtypen.

Beskrivelse og verdi. Kjerneverdien er boreal regnskog, med rik lavflora og sårbare og sterkt truede arter som gullprikklav, trønderringlav, trønderflekklav, granbendellav, meldråpelav. I tillegg til boreal regnskog finnes gammel granskog og 4 lokaliteter med strandeng. Det er i alt 6 kjerneområder i forlagsområdet Det er også gamle furutrær i området, uten at naturtype er definert. Skogen er overveiende i aldersfase. Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Boreal regnskog (EN), strandeng (NT). Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Boreal regnskog

Inngrepsstatus

Det er et lite gjerde innenfor området. Friluftareal med noe ustrukturert tilrettelegging. Området grenser til gammelt forsvarsanlegg - bunker. Mulig gammel plass for samisk bosetting,

Samlet vurdering

Boreal regnskog med tilleggsverdier i form av strandenger og flotte naturområder og friluftsområde ved sjø.

Høringsuttalelser

Området ligger i Fosen reinbeitedistrikt, og distriktet uttrykker under konsultasjon at området er lite aktuelt i forbindelse med reindrift.

Grunneieren har under høringsrunden justert sitt arealtilbud, ved at gammelt forsvarsanlegg og noe ungskog er tatt ut.

Fylkesmannens kommentar

Grenser justeres i samsvar med grunneiers siste tilbud. Ved eventuelt vern bør eksisterende tilrettelegging oppgraderes til en bedre, men naturvennlig standard.

Tilrådning

Ledangsvalen naturreservat tilrås opprettet med de justeringer nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Ledangsvalen naturreservat, Namdalseid kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1 (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et variert område med gammel og lite påvirket skog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet og sårbar natur som boreal regnskog og sjeldne og sårbare arter knyttet til denne naturtypen.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: Namdalseid kommune: 184/1

Naturreservatet dekker et totalareal på 716 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Namdalseid kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima -og miljødepartementet.

§ 3 (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- h) Rydding av eksisterende stier vist på kart i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien
- i) Utsetting av saltsteiner.
- j) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rilkuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- k) Bålbrenning med medbrakt ved og rakved fra fjæra i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5 (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest og drag eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftingsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- f) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite
- g) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift
- h) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- i) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- j) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, jfr. forvaltningsplan.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og h, og § 7 c, e og f.
- m) Utsetting av saltsteiner.
- n) Enkel tilrettelegging for friluftsliv knyttet til Ledangsvalen

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8 (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet.

§ 10 (forvaltningsplan)

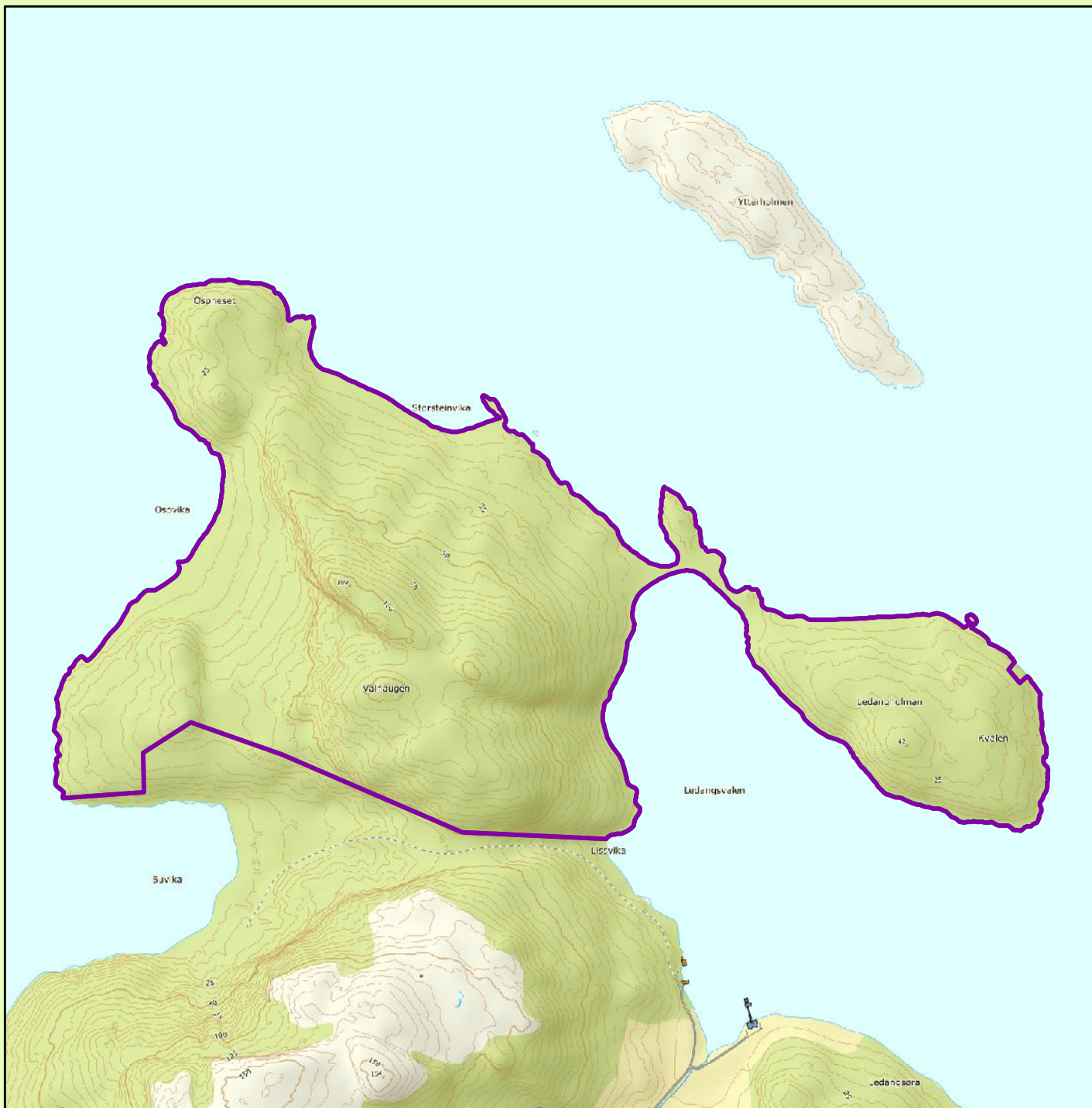
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet.

§ 11 (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Ledangsvalen naturreservat

Kommune: Namdalseid

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 10000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.4 Honnavasslia naturreservat, Flatanger kommune

Totalareal 952 daa.

Skogareal: 578 daa, hvorav 244 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Mellomboreal.

Verdi: Regional (**)

Verneformål

Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet og sårbar natur som boreal regnskog, sumpskog og gammel skogunder naturlig dynamikk og sjeldne og sårbare arter knyttet til disse naturtyper.

Beskrivelse og verdi

Områdets kjerneverdi er boreal regnskog, med noe sumpskog, rikmyr og gammel furuskog som tilleggsverdier, delvis med rike typer som er influert av kalk. Gullprikklav er funnet, sammen med bl.a. skrubbnever, lungenever og sølvnever. Skogen er i aldersfase med en god del dødved.

Naturtyper på rødliste i området: Boreal regnskog (EN). Området dekker opp følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Boreal regnskog, sumpskog.

Inngrepsstatus

Området grenser til reguleringsmagasin (med liten reguleringshøyde)

Samlet vurdering

Boreal regnskog med tilleggsverdier i form av sumpskog, rikmyr, gammel furuskog og kalkrike områder.

Høringsuttalelser

NVE anfører at Honnavasslia grenser mot Honnavatnet, som har høyeste regulerte vannstand på 157,2 moh., mens innsjødatabasen har vannstand på 157 moh. Grensa bør legges med en buffer mot magasinet, slik at grensa er noe høyere enn ved høyest regulerte vannstand.

Fosen reinbeitedistrikt anfører i konsultasjon Honnavasslia er sentral for reindriften, og at flytte- og trekklei går etter konkret terrengformasjon og lei gjennom området. Her har reindriften jevnlig behov for å for å rydde leia, og transporten med snøscooter, barmarkskjøretøy og helikopter, begrenset til det nødvendige. Reindriften mener at driften burde kunne foregå etter den til enhver tid gjeldende reindriftslov og godkjente driftsplaner, og er imot å drive etter dispensasjon. Det er mange verneområder og forskrifter å forholde seg til, og disse burde være samordnet.

Fylkesmannens kommentar

Den anførte trekk- og transportleia for reindrift er svært konkret ut fra skarpe terrengformer i området. Fylkesmannen har under befarung ikke lagt spesiell merke til driftsspor fra reindrift eller andre. Fylkesmannen legger til grunn at vern i området ikke skal være til hinder for tradisjonell reindrift. Ut fra dette og mht. til samordning av forskrifter mellom ulike verneområder, innstiller Fylkesmannen på et pkt i § 4, (generelle unntak fra vernebestemmelsene): «*nødvendig vedlikehold (rydding) av eksisterende flyttlei og kjøretrase i reindriften, i henhold til forvaltningsplan*».

For øvrig vises til generelle kommentarer i forhold til reindrift i kap. 8. Med hensyn til grensa i forhold til reguleringsmagasinet så viser en til generell kommentar i kap 8.

Tilrådning

Fylkesmannen tilrår at Honnavasslia naturreservat opprettes i henhold til de nevnte justeringer.

Forskrift om vern av Honnavasslia naturreservat, Flatanger kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1 (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et variert område med gammel og lite påvirket skog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet og sårbar natur som boreal regnskog, sumpskog og gammel skogunder naturlig dynamikk og sjeldne og sårbare arter knyttet til disse naturtyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: Flatanger kommune: 30/2

Naturreservatet dekker et totalareal på 952 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Flatanger kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima -og miljødepartementet.

§ 3 (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- f) Bålbrenning med medbrakt virke eller rakved fra fjæra.

§ 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- h) Rydding av eksisterende stier vist på kart i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien
- i) Utsetting av saltsteiner.
- j) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rilkuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- k) Nødvendig vedlikehold (rydding) av eksisterende flyttlei og kjøretrase i reindriften, i henhold til forvaltningsplan.

§ 5 (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest og drag eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fiske.
- f) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite
- g) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift
- h) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- i) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- j) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, jfr. forvaltningsplan.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og h, og § 7 c, e og f.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8 (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet.

§ 10 (forvaltningsplan)

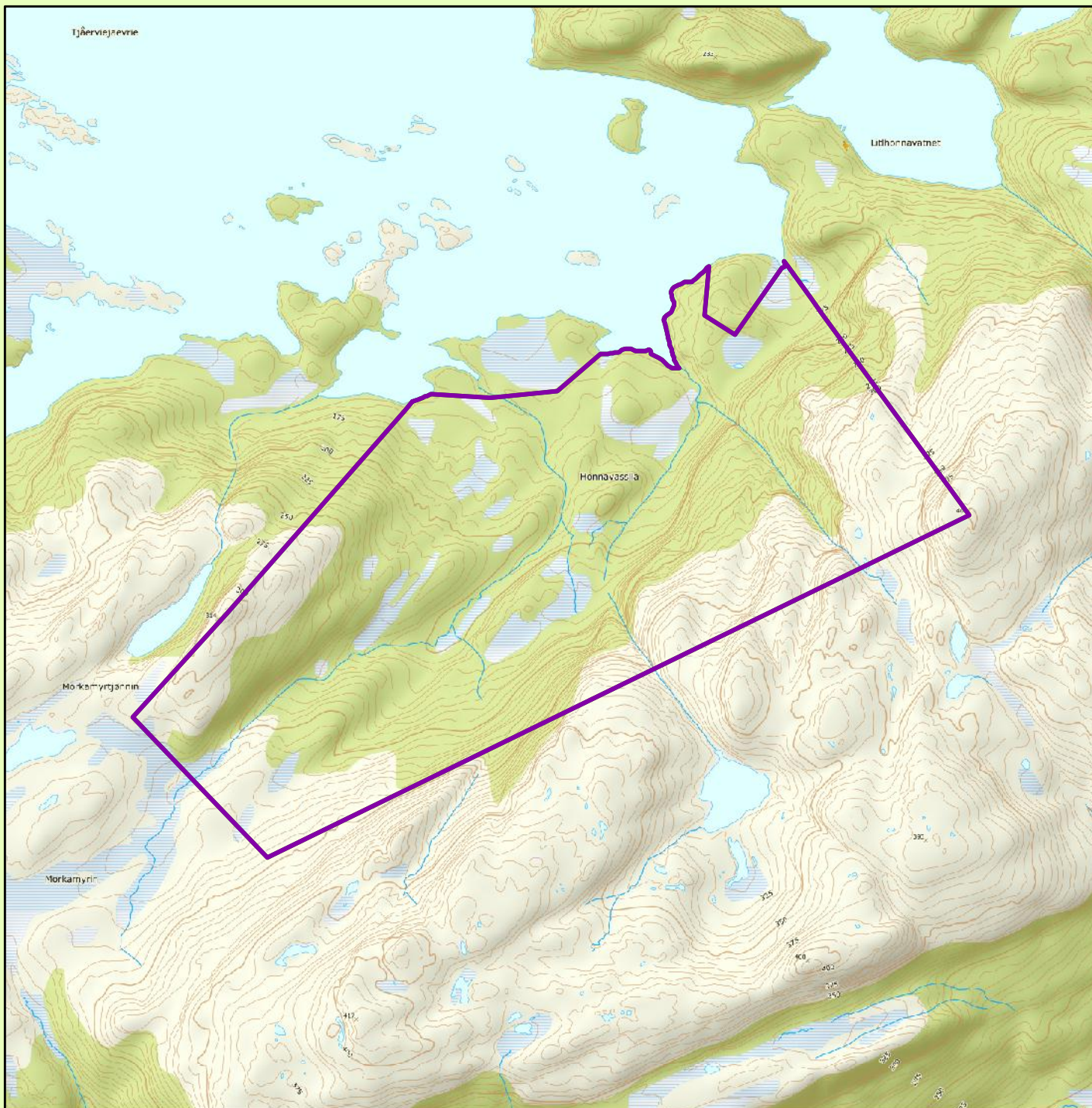
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet.

§ 11 (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Honnavasslia naturreservat

Kommune: Flatanger

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 12000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.5. Vegsetlia naturreservat, Snåsa kommune.

Totalareal 630 daa.

Skogareal: 563 daa, hvorav 437 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Sørboreal og mellom boreal sone.

Verdi: Regionalt verneverdig (**).

Verneformål

Formålet er å ivareta spesielle skog- og naturtyper, som rike skoger i låglandet, sørboreal sone, med edellauvskog, blandingsskoger av gran, gammel skog under naturlig dynamikk, som har særlig betydning for biologisk mangfold, med kravstore og sårbare arter knyttet til disse naturtyper

Beskrivelse og verdi.

Området har rike skoger i sørboreal sone, som en mosaikk mellom typer som kalkskog, rik blandingsskog, sørvendte, kalkrike berg og rasmark. Det er innslag av alm og hassel i området. Det er et rik og variert artsmangfold, med en rekke rødlistearter. Kalkelskende planter er vanlig, som blåveis, markjordbær, trollbær, grønnburkne, samt kalkkrevende moser. Skogen er relativt gammel og godt sjiktet. Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Kalkskoger (ulike typer – VU, NT), høgstaudegranskog (NT). Området dekker opp følgende regionale mangler: Kalkskoger, blandingsskoger i sørboreal sone, edellauvskog

Inngrepsstatus

Ingen inngrep. Området grenser nesten til reguleringsplan for ny E6-linje (avstand 19,5 meter mellom reguleringsgrenser

Planstatus

LNF-sone i kommuneplan.

Samlet vurdering

Rike skoger i sørboreal sone som er sterkt prioritert i skogvernet, samt sørvendte rike berg og rasmarker.

Høringsuttalelser

Tjåehkere sijte anfører at distriktet generelt er positiv til tiltak som verner beiteareal og inngrep i naturen. Distriktet er positiv til tiltak som øker vern av reinbeiteområder mot inngrep og eksploatering. Gammel skog er viktig som beite/reservebeite, når det øvrige vinterbeitet ikke er tilgjengelig, bl.a. på grunn av nedising. Reinen beiter da på lav i skogen, og beiter spredt i skogen.

Det er imidlertid viktig for reinbeitedistriktet å understreke at vern innom Tjåehkere sijte ikke må innskrenke reindriftas bruk av området. Distriktet peker på reindriften rettigheter og ønsker ikke å søke på f.eks motorisert ferdsel og helikopterkjøring. Det er en ulempe at ulike reservat har ulike forskrifter, og distriktet ønsker å kunne ta ut trevirke fra f.eks gran til gjerdemateriell mm. (ikke bare bjørk).

Vegsetlia ligger innenfor distriktets vinterbeiteområde. Dette vinterbeitet består av mange små og kuperte områder, hvor de enkelte delområder kan være små, men likevel er viktige hver for seg. Distriktet bruker snøscooter om vinteren og barmarkskjøretøy i barmarkssesongen. Ustabile vinterforhold kan også medføre barmarkskjøring. Helikopter benyttes til dels i alle sesonger.

Snåsa kommune tar til etterretning forslaget om utvidelse av Finnsåmarka naturreservat og etablering av Ålnestangen –Tynestangen naturreservat og Vegsetlia naturreservat med følgende merknader:

1. Allmenne interesser og friluftsinnteresser vurderes ikke negativt berørt av verneforslaget. Det foreligger ikke kunnskap om andre næringsinteresser i områdene enn de grunneierne rår over, og har gitt avkall på og som han/hun får oppgjør erstatning for.
2. Dersom det er slik at verneforslaget for Vegsetlia i sørvestre hjørne overlapper vedtatt reguleringsplan for ny E6 ved Langnesberga, så må verneområdets avgrensning begrenses og tilpasser i forhold til reguleringsplanen.

Konrad Moum, grunneieren til Vegsetlia, mener at det er lite risiko å tillate lett kjøretøy for uttransport av felt storvilt, og at det ikke bør være krav om beltekjøretøy. Det er ikke hvert år det felles elg i området, og lett hjulgående kjøretøy (ATV) setter ikke spor i terrenget.

Fylkesmannens kommentar

Reguleringsplanen for ny E6 og verneforslaget overlapper ikke, med en margin på ca. 19,5 meter mellom plangrensene. Det er således ikke behov for å justere forslagsgrensene.

Med hensyn til reindrift, så er dette overveiende et svært bratt område ned mot Snåsavatnet, og det henvises til de generelle kommentarer i kap. 8.

For utkjøring av storvilt er det lagt til grunn det generelle forskriftsgrunnlaget, som i utgangspunktet er likt for alle områder, hvor utkjøring med andre kjøretøy enn beltegående kan tillates etter § 7, forutsatt at det ikke setter spor av betydning i terrenget. Det ligger altså ikke individuelle vurderinger av områdene til grunn for denne plassering i forskriften. Plassering i § 7 viser påregnelighet for tillatelse.

Tilråddning

Fylkesmannen tilrår at Vegsetlia naturreservat opprettes i samsvar med forslaget.

Forskrift om vern av Vegsetlia naturreservat, Snåsa kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med spesielle skog- og naturtyper, som rike skoger i låglandet, sørboreal sone, med edellauvskog, blandingsskoger av gran, gammel skog under naturlig dynamikk, som med sine økosystem, arter og naturlige økologiske prosesser har særlig betydning for biologisk mangfold, med kravstore og sårbare arter knyttet til disse naturtyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 7/3, 7/5, 7/22. Naturreservatet dekker et totalareal på 630 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Snåsa kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Rydding av eksisterende stier vist i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.
- i) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran og tørr furu skal ikke felles.
- j) Utsetting av saltsteiner.
- k) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rilkuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- l) Reindriftas nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, i samsvar med forvaltningsplan. Uttak skal ikke foretas i kjerneområder vist i forvaltningsplan.
- m) Rydding av eksisterende flyttelei eller kjørelei i reindrift, avmerket i forvaltningsplan.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- f) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- g) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- h) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- i) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- j) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.
- k) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og j, og § 7 c, e og j.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

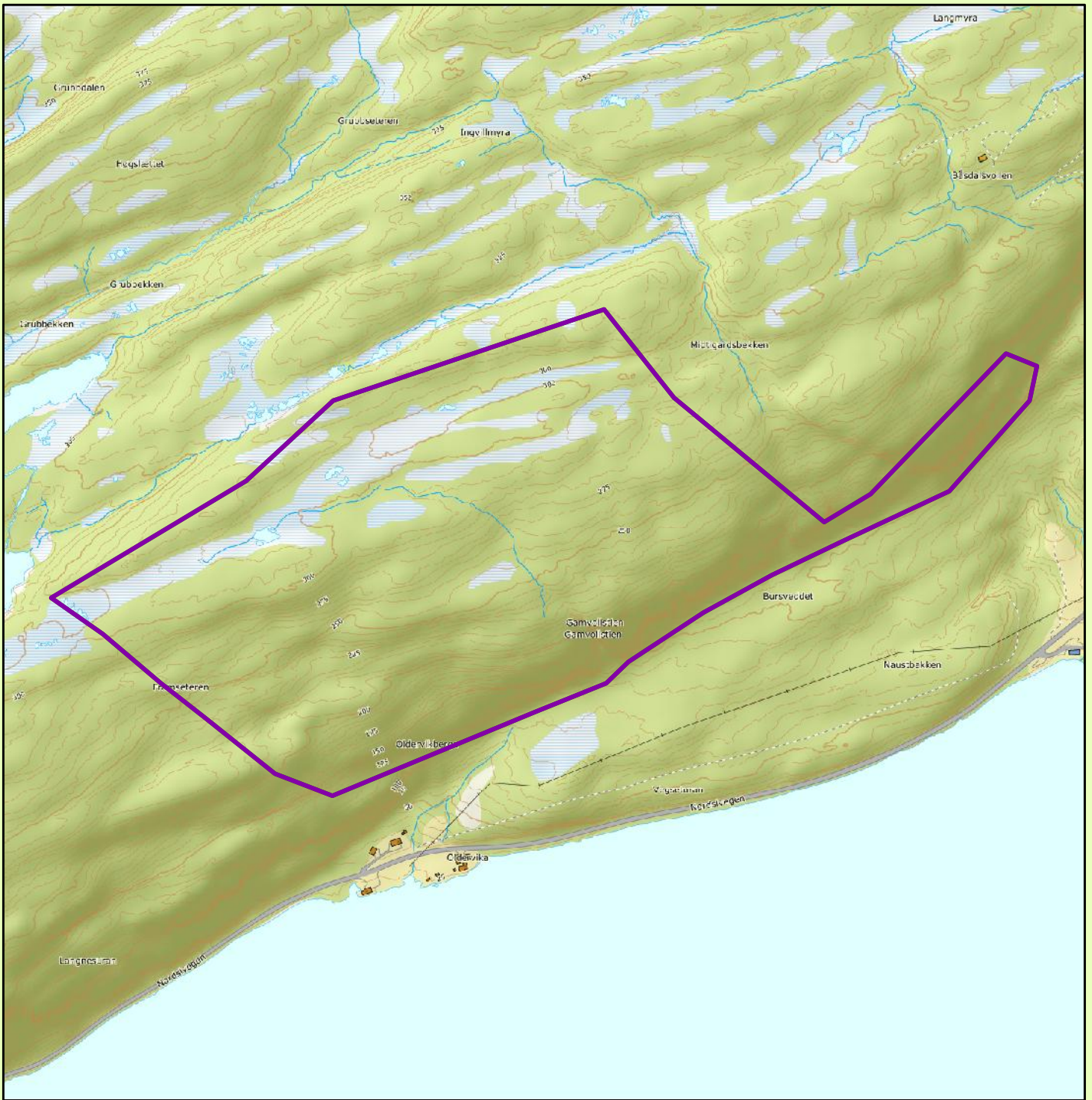
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vegsetlia naturreservat

Kommune: Snåsa

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 10000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.6. Lyngberg, utvidelse av Finnsåsmarka naturreservat

Areal utvidelse 43 daa (nytt område). Totalareal 1365 daa.

Skogareal 39 daa, hvorav 39 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Sørboreal.

Verdi: Som en del av Finnsåsmarka: Nasjonal (***)).

Verneformål

Formålet med vernet er å utvide Finnsåsmarka med areal innenfor reservatets verneformål, knyttet til kalkskog, med stor artsrikdom og krevende og sjeldne arter. Finnsåsmarka naturreservat er trolig Norges rikeste område med marisko.

Beskrivelse og verdi

Området består både av kalkfuruskog på tørre bergrygger, herunder med typiske dekker av liljekonvall, samt friskfuktig grankalkskog i forsenkninger. Her er det også forekomst av orkideen marisko. Området har også andre orkideer, bl.a. knyttet til beitemark i området. Beitemarka bør skjøttes. Området har også sørvendt bratt skrent. Skogbildet er hovedsakelig ganske gammel granskog og furuskog, med noe dødved. Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Kalkskog (NT, VU), slåtteeng (potensielt EN, men ikke dokumentert). Området dekker opp følgende regionale mangler: Kalkskog, lavlandsskog i sørboreal sone.

Inngrepsstatus

Det går gammel ferdselslei gjennom området.

Samlet vurdering

Finnsåsmarka naturreservat er kanskje Norges rikeste område med marisko (NINA Rapport 1504 – 2018), og utvidelsen styrker området.

Høringsuttalelser

Snåsa kommune tar til etterretning forslaget om utvidelse av Finnsåsmarka naturreservat og etablering av Ålnestangen –Tynestangen naturreservat og Vegsetlia naturreservat med følgende generelle merknader:

1. Allmenne interesser og friluftsinnteresser vurderes ikke negativt berørt av verneforslaget.
2. Det foreligger ikke kunnskap om andre næringsinteresser i områdene enn de grunneierne rår over, og har gitt avkall på og som han/hun får oppgjør erstatning for.

Anne Marie Lyngberg, grunneier Lyngberg ønsker gjerde langs planlagt natursti etter gammel ferdselslei mellom Finnsås og Grønnøra, fordi turgåere av og til går feil, kommer inn på gårdsplassen og trenger veibeskrivelse, og at dette kan bli et problem hvis trafikken øker.

Hun stiller videre spørsmålstegn om det kan beites på den gamle beitemarka i verneforslaget, og ønsker veiledning om hvordan denne ivaretas best. Videre at hun i medhold av senere forvaltningsplan kan sette opp midlertidige gjerder uten søknad.

Fylkesmannens kommentar

Området er en utvidelse av Finnsåsmarka naturreservat, vedtatt i 2016, og foreslått utvidet med et annet areal også i 2017. Forslaget fra 2017 er under behandling. Forvaltningsplan for det vedtatte reservatet er under arbeid, og skjøtselsplan er ferdigstilt. I reservatet er det allerede en gammel natursti, og det går veg m/parkering inn området, med lett tilgang til et «demonstrasjonsområde» med en stor forekomst av marisko.

Grunneieren påpeker den gamle ferdselsleia mellom Finnsås og Grønnøra, som det er ønske om å benytte i en felles tilrettelegging knyttet til reservatet. Fylkesmannen vil være positiv til en slik tilrettelegging.

Angående grunneierens kommentar om forstyrrelse på gården, så vil en tilrettelegging med skilt og merking erfaringsvis føre til kanalisering av trafikken, og trolig i mindre grad at folk forlater stien. Skulle det likevel bli tilfelle, kan skilting forsterkes. Fylkesmannen tror derfor at det foreløpig ikke vil være behov for gjerde langs stien med tanke på kanalisering, men vil kunne vurdere det nærmere hvis problemer oppstår. Det er i § 7 i verneforskriften allerede åpning for enkel tilrettelegging etter søknad.

Gammel slåtteeng er en sterkt truet naturtype i Norge i dag (EN), og selv om den aktuelle enga ikke er faglig dokumentert, så er det uansett ønskelig at enga med sine orkideer ivaretas, enten gjennom beiting eller annen skjøtsel. Punktet ble hørt med alternativ plassering i § 4 og § 7. Fylkesmannen tilrår plassering i § 4, med referanse til forvaltningsplan, som er den mest praktiske handtering, samtidig som det ikke er noen risiko med dette. Dette blir da et nytt punkt i eksisterende forskrift.

Området har potensial for kommersiell riding, og riding reguleres da både etter § 5 og § 7 (miljøvennlig reiseliv).

Etter verneforskriftens § 7. kan det etter søknad gis tillatelse til oppsetting av gjerde i forbindelse med beiting.

Angående reindrift, så ligger området ikke innenfor område hvor rein beiter.

Fylkesmannen tilrår også en marginal justering av grensa i eksisterende reservat, ved at aktuelt grensepunkt tas vekk, og grensa legges i rettlinje mellom. Dette utgjør ca. 2 daa, og begrunnes med at punktet opprinnelig ble lagt inn (og vedtatt) feil ut fra forståelsen mellom grunneiersiden og Fylkesmannen, seinere påpekt fra grunneiersiden. Justeringen har ingen betydning for vernekvaliteten av området. Fylkesmannen bemerker også at utarbeidelsen av skjøtelsesplan, samt andre befaringer, har avdekket flere nye mariskoforekomster, som ligger ved og utenfor vernegrensa.

Videre foreslås, jf. veiledningen i mars en justering mht. utsetting av saltstein, som i nåværende forskrift er i § 4. Det er i Finnsåsmarka en rekke lokaliteter for marisko og andre orkideer. Beiting er i seg selv en fordel for området, men kan samtidig utøve press på konkrete lokaliteter. Derfor er beitingen i området regulert slik, § 4 j): «Beiting i avgrensede områder, jf. forvaltningsplan». Utsetting av saltstein bør reguleres tilsvarende.

Tilråkning

Fylkesmannen tilrår at Finnsåsmarka naturreservat utvides i samsvar med forslaget og kommentarer.

Tilråkningen 2017, supplering

Utvidelse av Finnsåsmarka med ca. 538 daa ble tilrådd i 2017, men ikke ført videre grunnet forsinkelser med skogtakst. Det ble i den tilråkningen også tatt forbehold for ny sjekk av grensepunkt i forhold til dyrkingsplaner. Den sjekken er nå gjort, og det foreslås en viss tilpasning av grenser i forhold til nydyrkinga, som nå er gjennomført. Dette utgjør et netto minusareal på ca. 3 daa, slik at nytt areal her er 535 daa, alt produktivt skog.

Samlet nytt areal for Finnsåsmarka naturreservat er da 1365 daa, justering av nåværende grensepunkt inklusive.

Forskrift om vern av Finnsåsmarka naturreservat, Snåsa kommune, Nord-Trøndelag fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon. ....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et variert område med naturskog, som med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har særlig betydning for biologisk mangfold. Videre er formålet å bevare sårbar og truet natur som kalkskoger, som har et rikt artsmangfold.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: Snåsa kommune: 67/25, 68/14, 68/13, 68/7, 68/3.

Naturreservatet dekker et totalareal på 1365 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Snåsa kommune, hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er ikke tillatt utenfor etablerte bålplasser vist i forvaltningsplan.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- e) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- f) Vedlikehold av eksisterende veger, lysløype og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Rydding av eksisterende stier vist på kart i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.
- h) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.
- i) Bålbrenning i henhold til gjeldende regelverk, på plasser tilrettelagt for dette, jf. forvaltningsplan.
- j) Beiting i avgrensede områder, i henhold til forvaltningsplan.
- k) Utsetting av saltstein, jf. forvaltningsplan.
- l) Skjøtsel av slåttemark/beitemark i henhold til kart og forvaltningsplan.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier vist i forvaltningsplan, er sykling og bruk av hest og kjerre samt riding forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest og drag eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Motorisert ferdsel på bilveger i området.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.

- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d, i samsvar med forvaltningsplan.
- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- f) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- g) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- h) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- i) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- j) Enkel tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan.
- k) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, slik dette er beskrevet i forvaltningsplan.
- l) Hogst av etablerte plantefelt.
- m) Legging av jordkabel, vannrør og kloakkledning og lignende langs eksisterende grøftetrase fra gårdstunet og ned til Snåsavatnet, jf. kart.
- n) Oppføring av gjerder i forbindelse med beiting.
- o) Nødvendig motorferdsel ved aktiviteter nevnt i § 4 f og k, og § 7 c, e, m og n.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldlovens § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

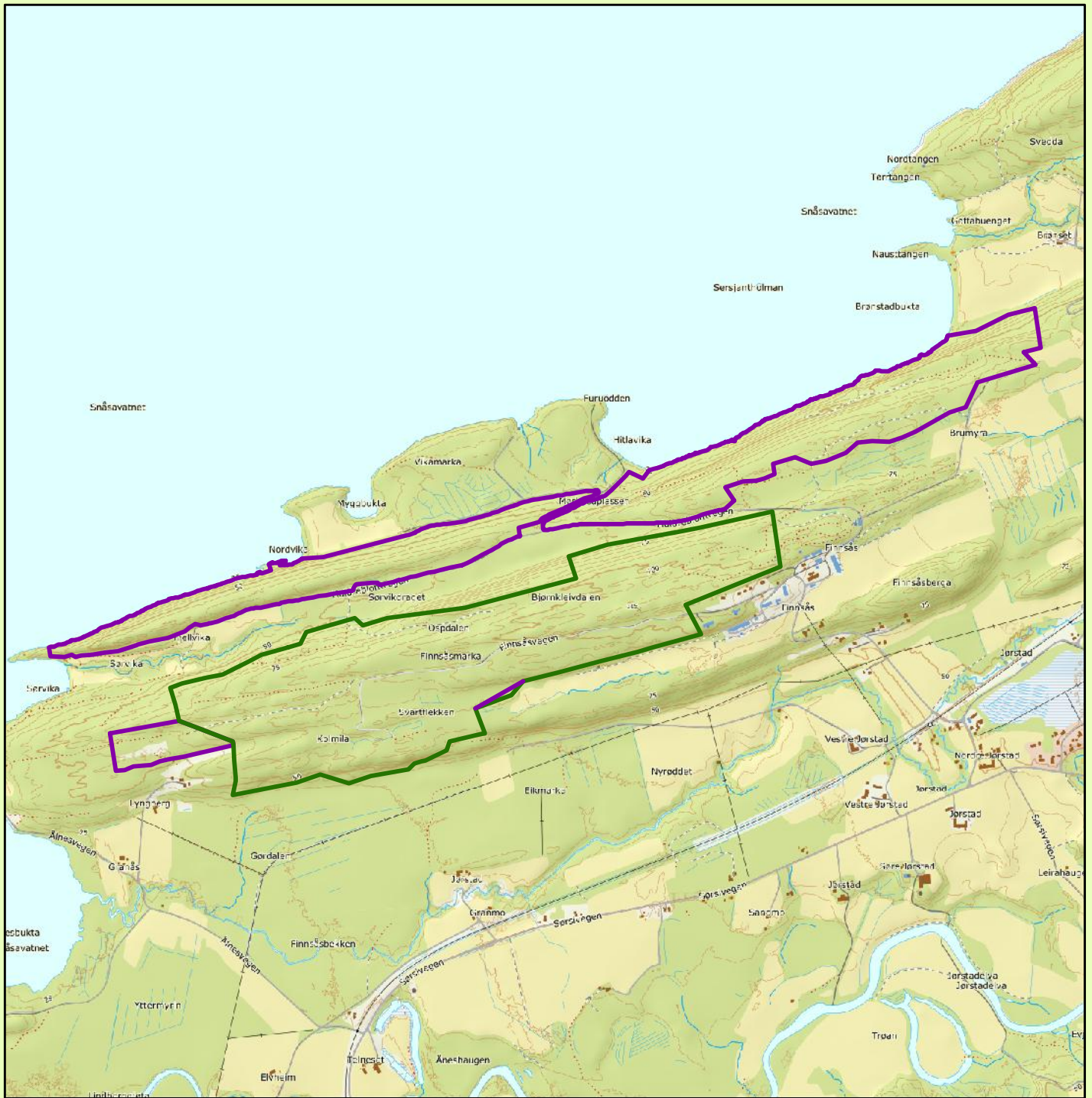
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 16. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

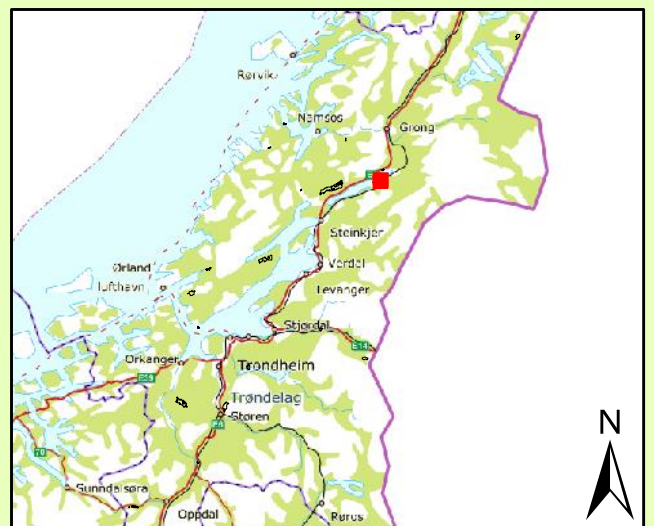

Utvidelse Finsåsmarka naturreservat

Kommune: Snåsa

- Eksisterende naturreservat
- Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 20000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.7. Ålnestangen og Tynestangen, naturreservat Snåsa kommune

Totalareal 260 daa.

Skogareal 250 daa, hvorav 246 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Sørboreal

Verdi: Som naturtyper: A og B.

Verneformål

Formålet er særlig knyttet til vern av naturtyper som kalkgranskog, kalkfurskog, sørvendte kalkberg, kalksumpskog og svartorsump, med kravstore og sårbare arter knyttet til disse naturtyper.

Beskrivelse og verdi

Området består både av kalkfurskog, grankalkskog, kalksumpskog med or på Ålnestangen og svartor og svartorsump på Tynestangen. Den svært sjeldne planten (for Trøndelag) vaniljerot er funnet nær spissen av Ålnestangen. På brente furustubber er mørk brannstubbelaav funnet. Kalkbergene ytterst på Ålnestangen er en naturtype meget sjelden for Trøndelag, med flere kalkkrevende skorpelaver. Skogstruktur varierer mellom gammel skog, ung skog, samt at det av hensyn til framtidig arrondering er med et relativt nytt hogstfelt på Ålnestangen. Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Kalkskoger (ulike typer, NT, VU). Området dekker følgende regionale mangler: Kalkskoger, lavlandsskog i sørboreal sone, sumpskog.

Inngrepsstatus

Det går sti med noe merking utover Ålnestangen. Hogstfelt på Ålnestangen og noe kulturskog på Tynestangen.

Samlet vurdering

Kalkskoger i sørboreal sone, herunder med svartor.

Høringsuttalelser

Snåsa kommune tar til etterretning forslaget om utvidelse av Finnsåmarka naturreservat og etablering av Ålnestangen –Tynestangen naturreservat og Vegsetlia naturreservat med følgende generelle merknader:

1. Allmenne interesser og friluftsinnteresser vurderes ikke negativt berørt av verneforslaget.
2. Det foreligger ikke kunnskap om andre næringsinteresser i områdene enn de grunneierne rår over, og har gitt avkall på og som han/hun får oppgjør erstatning for.

Språkrådet, Stedsnavntjenesten for Midt-Norge anfører at Ålnestangen og Tynestangen er den eneste godkjente skrivemåten for de to naturnavnene i SSR, men herredsregisteret har registrert uttalen «tynnestangen» med forklaring om at er et jamføringsnavn med i ei tynnesnål, ei grann nål. Navnetjenesten har bedt Kartverket om å opprette navnesak. Fylkesmannen må vente med å fastsette navn inntil navnesaken er avgjort.

NVE anfører generelt at det bør legges inn en buffer mot reguleringsmagasin. For Ålnestangen og Tynestangen anfører NVE at området grenser mot Snåsavatnet, som har høyest regulerte vannstand på 22,43 moh, mens innsjødatabasen har vannstand på 22 moh. Grensen bør ligge på samme nivå som for Vallemsberga og Langøya naturreservat.

Fylkesmannens kommentar

Inntil videre følger foreslått navn saken. Hvis navnesaken blir avgjort før et eventuelt vernevedtak, kan justert navn legges inn.

Grensa er foreslått langs høyest regulerte vannstand i Snåsavatnet. Med hensyn til NVEs kommentar, så har ikke grensa til Vallemsberga og Langøya noen systematisk avstand til vatnet, og går delvis for Langøya over små viker i vatnet. Å legge inn buffer, som i NVEs generelle kommentar, vil konkret kunne ta ut/påvirke vesentlige lavtliggende areal, som svartorsumpen på Tynestangen og kalknesene både på Tynestangen og Ålnestangen. Fylkesmannen anbefaler ikke endring av grensa.

Det beiter ikke rein i området.

Eventuell riding kan være aktuelt med kommersiell bakgrunn. Fylkesmannen mener likevel at riding best reguleres i kombinasjon mellom frilufsloven og en forvaltningsplan, idet terrenget tilsier at det er stiene på Tynestangen og Ålnestangen som i praksis er aktuelle for eventuell riding.

Tilråding

Fylkesmannen tilrår opprettelse av Ålnestangen og Tynestangen som foreslått, med forbehold for navneendring under saksgangen.

Forskrift om vern av Ålnestangen og Tynestangen naturreservat, Snåsa kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1 (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med spesielle skog- og naturtyper, som med sine økosystem, arter og naturlige økologiske prosesser har særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til naturtyper som kalkgranskog, kalkfurskog, sørvendte kalkberg kalksumpskog og svartorsump, med kravstore og sårbare arter knyttet til disse naturtyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: Snåsa kommune: 69/1

Naturreservatet dekker et totalareal på 260 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Snåsa kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima -og miljødepartementet.

§ 3 (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- h) Rydding av eksisterende stier vist på kart i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien
- i) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.
- j) Bålbrenning med medbrakt ved eller rakved fra fjæra.

§ 5 (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest og drag eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftingsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.

- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fiske
- f) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite
- g) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift
- h) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- i) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- j) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, jfr. forvaltningsplan.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og h, og § 7 c, e og f.
- m) Utsetting av saltsteiner.
- n) Enkel tilrettelegging for friluftsliv langs stier i området.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8 (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet.

§ 10 (forvaltningsplan)

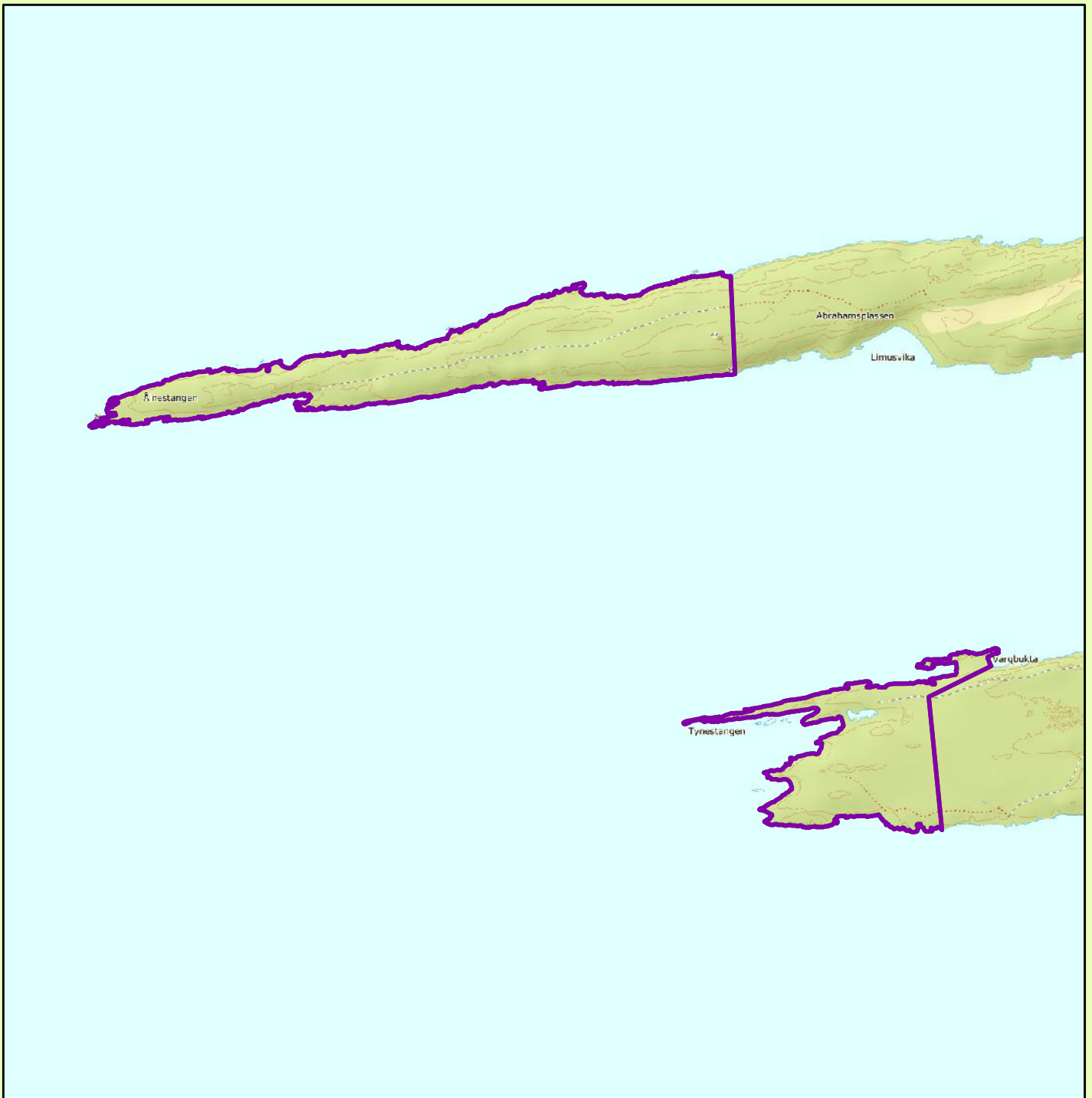
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet.

§ 11 (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

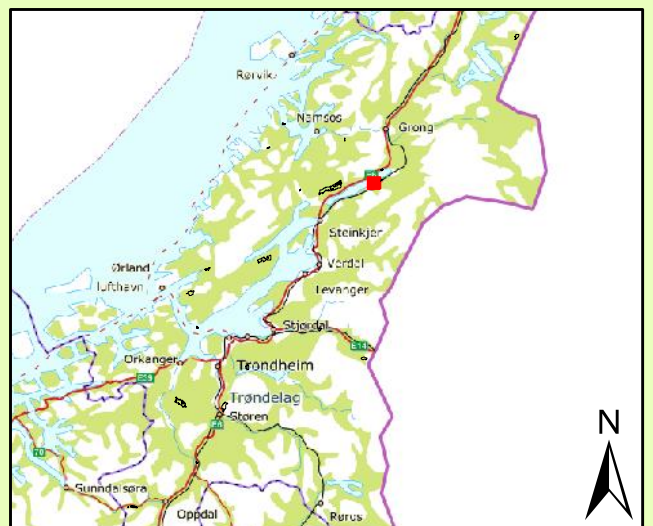

Ålnestangen-Tynestangen naturreservat

Kommune: Snåsa

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 12000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.8. Olknuten, utvidelse av Kvamsfjellet naturreservat, Steinkjer

Areal 855 daa (nytt område) Totalareal 28978 daa.

Skogareal nytt område 662 daa, hvorav 517 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Mellomboreal.

Verdi: Som naturtype: A, som en del av Kvamsfjellet ***

Verneformål

Formålet er å utvide Kvamsfjellet naturreservat innen naturreservatets verneformål, som omfatter kalkskog, gammel skog under naturlig dynamikk, slåttemyrer, med tilhørende artsrikdom og krevende og sjeldne arter.

Beskrivelse og verdi

Området består hovedsakelig av rike granskoger som høgstaudeskog og kalkgranskog. Området er også karstpreget, med kilder, og kildeskogsmark finnes, samt noe rikmyr. Flere gammelskogarter er påvist, blant annet de sjeldne artene taiganål og gråsobeger. Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Kalkgranskog (NT/VU, høgstaudegranskog (NT), grankildeskog (VU). Området dekker opp følgende regionale mangler: Kalkgranskog.

Inngrepsstatus

Trimpost på Olknuten.

Samlet vurdering

Kompakt og storvokst høgstaude- og kalkgranskog med verneverdi i seg selv og som styrker Kvamsfjellet naturreservat.

Høringsuttalelser

Tjåehkere sijte anfører at distriktet generelt er positiv til tiltak som verner beiteareal og inngrep i naturen. Distriktet er positiv til tiltak som øker vern av reinbeiteområder mot inngrep og eksploatering. Gammel skog er viktig som beite/reservebeite, når det øvrige vinterbeitet ikke er tilgjengelig, bl.a. på grunn av nedising. Reinen beiter da på lav i skogen, og beiter spredt i skogen.

Det er imidlertid viktig for reinbeitedistriktet å understreke at vern innom Tjåehkere sijte ikke må innskrenke reindriftas bruk av området. Distriktet peker på reindriften rettigheter og ønsker ikke å søke på f.eks motorisert ferdsel og helikopterkjøring. Det er en ulempe at ulike reservat har ulike forskrifter, og distriktet ønsker å kunne ta ut trevirke fra f.eks. gran til gjerdemateriell mm. (ikke bare bjørk).

Olknuten ligger innenfor distriktets vinterbeiteområde. Dette vinterbeitet består av mange små og kuperte områder, hvor de enkelte delområder kan være små, men likevel er viktige hver for seg. Distriktet bruker snøscooter om vinteren og barmarkskjøretøy i barmarkssesongen. Ustabile vinterforhold kan også medføre barmarkskjøring. Helikopter benyttes til dels i alle sesonger.

Fylkesmannens kommentar

Området er en del av et viktig vinterbeite for reindrift, og det henvises til generelle kommentarer i kap. 8.

Området foreslås som en utvidelse innen eksisterende forskrift. Siden vedtaket om opprettelse av Kvamsfjellet i 2015, er forskriftsgrunnlaget justert noe med hensyn til samisk sløyd, og fylkesmannen vil anbefale at forskriften justeres på dette punktet, dvs. at §4 k) får følgende ordlyd, med justeringen uthevet i kursiv. «*Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsene gjelder ikke*

skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.»

Tilråding

Fylkesmannen tilrår at Kvamsfjellet naturreservat utvides som foreslått i henhold til kommentarene.

Forskrift om vern av Kvamsfjellet naturreservat, Steinkjer kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å sikre et variert område med naturskog og slåttemarker.

Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet, sjelden og sårbar natur i form av rike skogtyper, kalkskog og kalkkilder, eldre granskog, kulturbasert slåttemark, slåttemyrer og engskog i området. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Steinkjer kommune: 372/1, 360/1, 250/1, 250/3.

Naturreservatet dekker et totalareal på 28978 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet desember .... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Steinkjer kommune, hos Fylkesmannen i

Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.

- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Rydding av eksisterende stier vist på kart i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien
- i) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- j) Utsetting av saltsteiner.
- k) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- l) Reindriftens nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel for bruk på stedet og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindrifutstyr, i samsvar med forvaltningsplan. Virke skal ikke tas fra kjerneområder og bjørk skal ikke tas fra slåttemyrkant, vist i forvaltningsplan.
- m) Vedlikehold (rydding) av eksisterende flyttleier og kjøretraseer i reindriften, vist i forvaltningsplan.
- n) Slått av slåttemarker i samsvar med forvaltningsplan.
- o) Utsetting av enkle trimposter.
- p) Enkel merking av gamle høybuer, setre og slåttemarker.
- q) Rydding av vegetasjon i eksisterende gjerdetraseer.
- r) Merking av seterveger vist i forvaltningsplan, i henhold til standard angitt i forvaltningsplan.
- s) Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- t) Rydding av eksisterende skiløyper, dvs. fjerning av oppvekst og kvister og nedfall over løypa.
- u) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av line-tverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende vegger og stier er bruk av sykkel og hest og kjerre forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.
- d) Skånsom riding.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- f) Oppkjøring av eksisterende skiløyper med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- g) Bruk av lett terrenggående slåttestyr som ikke setter varige spor i terrenget ved gjennomføring av slått, i samsvar med forvaltningsplan.
- h) Bruk av lett terrenggående kjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, for transport av utstyr og avling i forbindelse med gjennomføring av slått, i samsvar med forvaltningsplan.
- i) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Nødvendig motorferdsel for vedlikehold som nevnt i § 4 g.
- d) Nødvendig motorferdsel for transport av ved, utstyr og materiell til hytter i og bakenfor området.
- e) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- f) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- g) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- h) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- i) Landing og start med helikopter i forbindelse med reindrift.
- j) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- k) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- l) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltsteiner.
- n) Nødvendig motorferdsel knyttet til aktiviteter nevnt i § 7 e, g, l, q og s.
- o) Gjenoppføring av hytter, anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- p) Nødvendig motorferdsel for transport av materialer til gjenoppføring av hytter, anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- q) Gjenoppbygging av høyløyer i opprinnelig utforming og størrelse på opprinnelig sted, eventuelt av trevirke fra stedet, i samsvar med forvaltningsplan.

- r) Etablering av nye skiløyper.
- s) Enkle tilretteleggingstiltak for friluftsliv langs seterveger, jf. forvaltningsplan.
- t) Nødvendig motorferdsel for transport av ved, utstyr og materiell til hytter i og bakenfor området.
- u) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- v) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- w) Etablering av seter, i samsvar med øvrig lovverk, forutsatt at tiltaket ikke er i konflikt med verneverdiene.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

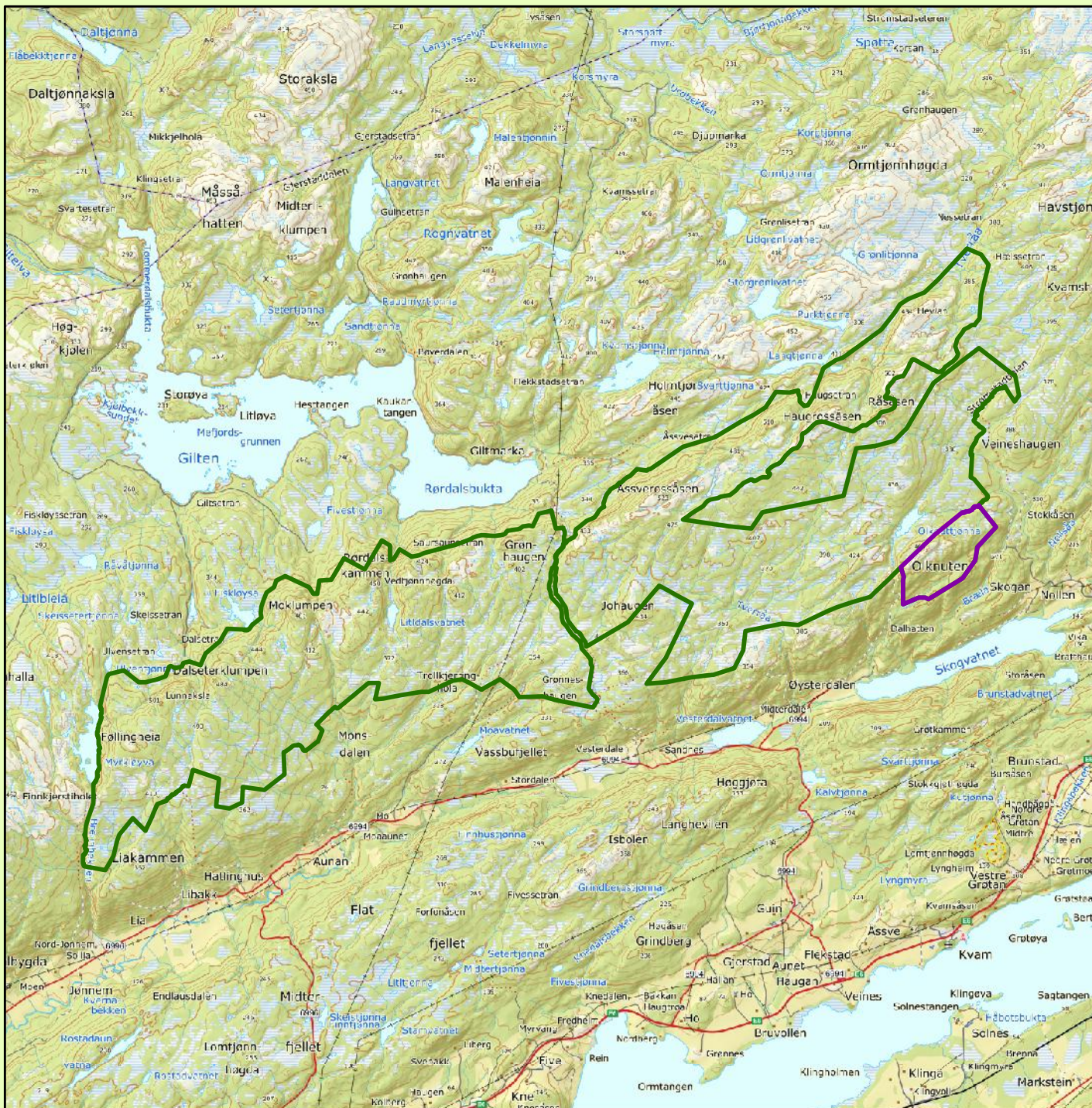
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av natur-reservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Utvidelse Kvamsfjellet naturreservat

Kommune: Steinkjer

- Verneforslag
- Eksisterende naturreservat

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 80000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.9. Svartberget naturreservat, Namdalseid kommune

Totalareal 175 daa.

Skogareal 168 daa, hvorav 165 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Sørboreal, mellomboreal .

Verdi: * (lokal verneverdi), som naturtype: B

Verneformål

Formålet er å bevare et område med kalkskog i sørboreal og mellomboreal sone, som med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold.

Beskrivelse og verdi

Området er hovedsakelig en grankalkskog, i form av ei bratt sørvestvendt li, med de nedre deler i sørboreal sone og typisk rikt arts mangfold. Mangfoldet av sopp er relativt stort, med krevende markboende sopp, og det er potensial for sjeldne sopparter. To rødlistearter er registrert, og naturtilstanden tilsier at flere rødlistearter meget trolig finnes ved ytterligere undersøkelser. Ut fra naturtype, naturtilstand og artsregistreringer kvalifiserer området til verdiklasse B som naturtype. Det er også blandingsbestand med mye lauvskog i form av osp, gråor, rogn, bjørk og hassel. Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Kalkgranskog (NT, VU). Følgende regionale mangler dekkes: Kalkskog, lavlandsskog i sørboreal sone.

Inngrepsstatus

Ingen tekniske, men ei lita hogstflate er med i vestre del av arronderingshensyn.

Samlet vurdering

Ganske lite område med sterkt prioritert naturtype i sørboreal sone, og fremmes for vern på basis av det.

Høringsuttalelser

Tjåehkere sijte anfører at distriktet generelt er positiv til tiltak som verner beiteareal og inngrep i naturen. Distriktet er positiv til tiltak som øker vern av reinbeiteområder mot inngrep og eksploatering. Gammel skog er viktig som beite/reservebeite, når det øvrige vinterbeitet ikke er tilgjengelig, bl.a. på grunn av nedising. Reinen beiter da på lav i skogen, og beiter spredt i skogen.

Det er imidlertid viktig for reinbeitedistriktet å understreke at vern innom Tjåehkere sijte ikke må innskrenke reindriftas bruk av området. Distriktet peker på reindriften rettigheter og ønsker ikke å søke på f.eks. motorisert ferdsel og helikopterkjøring. Det er en ulempe at ulike reservat har ulike forskrifter, og distriktet ønsker å kunne ta ut trevirke fra f.eks gran til gjerdemateriell mm. (ikke bare bjørk).

Svartberget ligger innenfor distriktets vinterbeiteområde. Dette vinterbeitet består av mange små og kuperte områder, hvor de enkelte delområder kan være små, men likevel er viktige hver for seg. Distriktet bruker snøscooter om vinteren og barmarkskjøretøy i barmarkssesongen. Ustabile vinterforhold kan også medføre barmarkskjøring. Helikopter benyttes til dels i alle sesonger.

Fylkesmannens kommentar

Med hensyn til reindrift vises til de generelle kommentarer i kap 8.

Tilrådning

Fylkesmannen tilrår at området vernes som foreslått.

Forskrift om vern av Svartberget naturreservat, Namdalseid kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1 (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et variert område med gammel og lite påvirket skog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet og sårbar natur som grankalkskog og sjeldne og sårbare arter knyttet til denne naturtypen.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: Namdalseid kommune: 136/1

Naturreservatet dekker et totalareal på 175 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Namdalseid kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima -og miljødepartementet.

§ 3 (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- f) Bålbrenning er forbudt.

§ 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.

- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- h) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.

§ 5 (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest og drag eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- f) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite
- g) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift
- h) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- i) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- j) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, jfr. forvaltningsplan.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og h, og § 7 c, e og f.
- m) Utsetting av saltstein.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8 (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet.

§ 10 (forvaltningsplan)

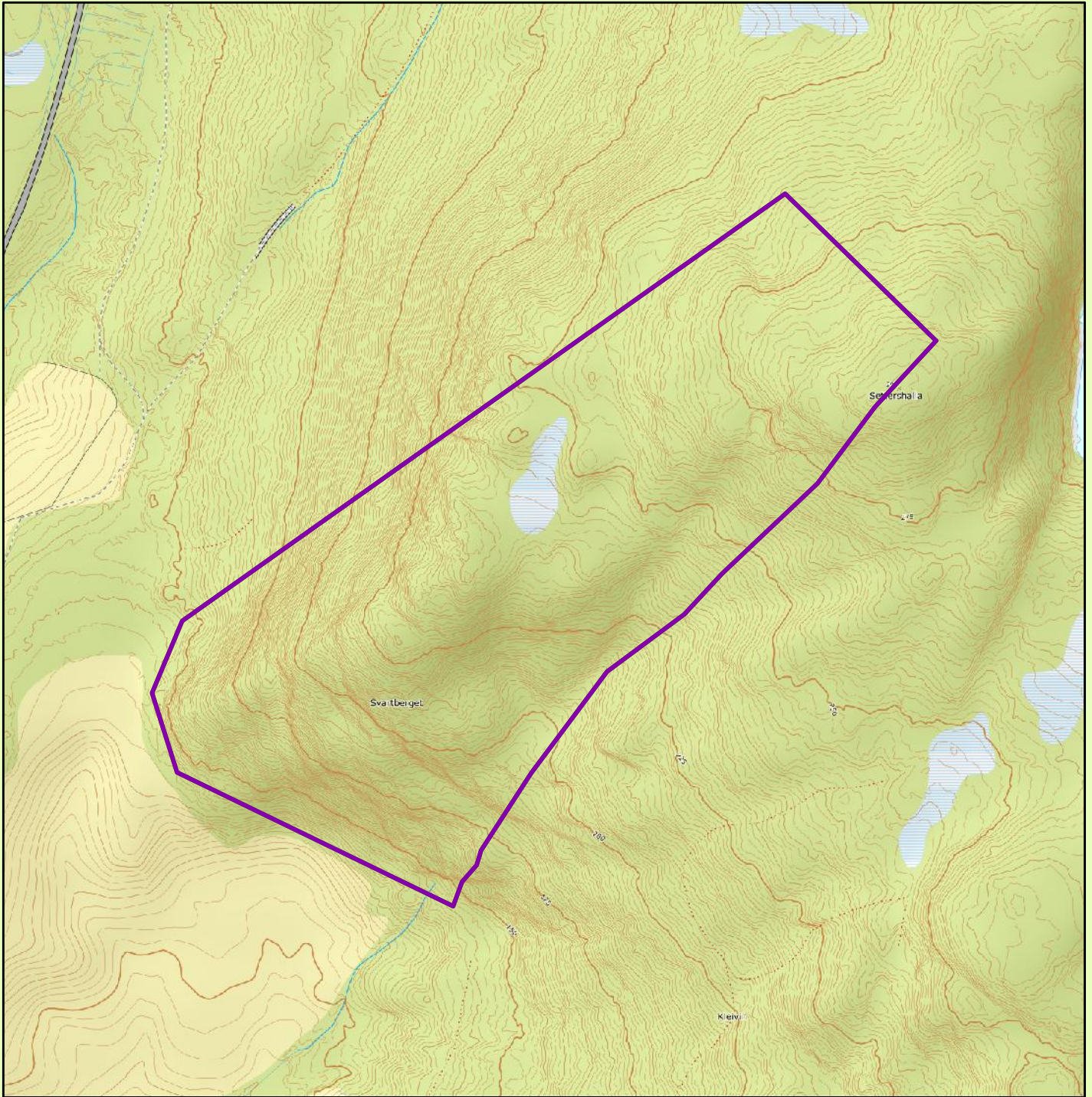
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet.

§ 11 (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

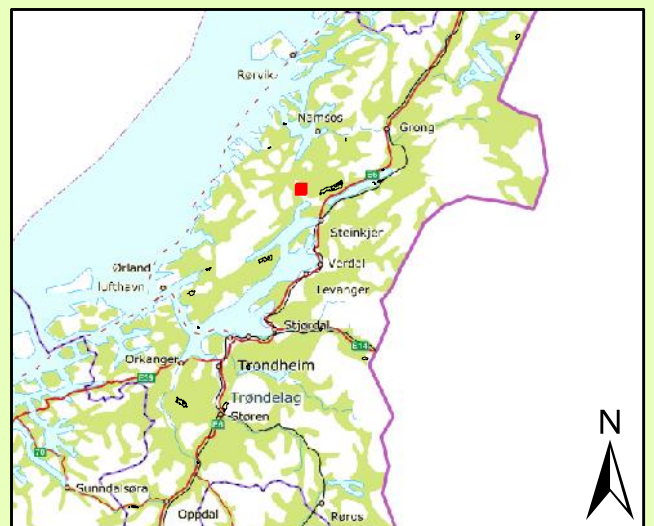

Svartberget naturreservat

Kommune: Namdalseid

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
Tillatelse Norge Digitalt
Målestokk 1: 5000
Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.10. Kringåsen naturreservat, Stjørdal kommune

Totalareal 1944 daa.

Skogareal 1779 daa, hvorav 1731 daa produktivt.

Vegetasjonssone: Sørboreal, mellomboreal.

Verdi: * (lokal)

Verneformål

Formålet er å verne variert skog i sørboreal sone, herunder rike lauvskogtyper, med bjørk, rogn, osp hassel, alm og ask, rike skogtyper av gran, gammel skog under naturlig dynamikk, og som har særlig betydning for biologisk mangfold.

Beskrivelse og verdi.

Dette er hovedsakelig ei bratt, sørvendt dalside i Stjørdalen, i sørboreal sone. Området har stor variasjon, med rike blandingskoger, herunder med innslag av edellauskog. Naturskog av gran opptrer, med indikasjoner på kalkskog. Feltsjiktet er rikt med varmekrevende og noe sjeldne karplanter for distriktet. Det er registrert noen rikmyrer. I alt er det registrert 5 kjerneområder, med potensial for flere, da framkommeligheten er begrenset. Området er hogstpåvirket, noe som begrenser verneverdien til en stjerne (*). Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Innslag av: Kalkgranskog (NT/VU). Området dekker følgende regionale mangler: Blandingskog i sørboreal sone, kalkskog, edellauskog.

Inngrepsstatus

Gammel hestevei et stykke oppover i lia (nyrestaurert et stykke), vanningsanlegg med tilførselsveg, kraftlinje, samt trase etter nylig flyttet kraftlinje. Området går langs E 14 over en strekning på 600 meter.

Samlet vurdering

Rike skoger og blandingskoger i sørboreal sone er en stor mangel i skogvernet, og området er kvalifisert for vern - selv med verneverdi som i dag er begrenset til en stjerne (*). Lauvskog vil relativt «raskt» bli eldre, og verdi vil stige.

Høringsuttalelser

Statens vegvesens interesser knytter seg til de verneområder som ligger nært riks- eller fylkesveg. I kommentar til oppstartmeldinga ber de om at vernegrense legges minst 50 meter fra vegmidt, bl.a. med hensyn til rydding av skog og vedlikehold av bekkeløp som krysser veg. De ønsker også at det planlegges for parkering og informasjon, dersom det forventes at områdene vil tiltrekke seg besøkende.

Vegvesenet anfører i supplerende uttalelse at Kringåsen ligger ved E14 hvor det er fastsatt byggegrense på 50 meter. Terrenget stiger bratt opp fra E14 på denne strekningen (hp 03, km 19,500-20500). Statens vegvesen er opptatt av at et eventuelt vern ikke er til hinder for vanlige drift- og vedlikeholdsoppgaver. På denne strekningen er det trangt mellom Stjørdalselva og skråningen ovenfor vegen. Det arbeides for å få tilstrekkelig plass til vegen inklusiv sikringsutstyr i form av rekkverk mot elva. Det går jevnlig steinsprang/mindre ras fra det bratte terrenget ovenfor vegen som det må ryddes opp i for at trafikken på E14 kan opprettholdes. Statens vegvesen er om nødvendig avhengig av å kunne utføre sikringstiltak mv. i skråningen ovenfor vegen. Vegvesenet ønsker derfor at grensene for reservatet trekkes ut til 50 meter fra vegens midtlinje, alternativt må verneforskriftens §4 tilføyes bestemmelse som fastslår at; «*vernet ikke er til hinder for vanlige drifts- og vedlikeholdsoppgaver herunder nødvendige tiltak i fjellsiden ovenfor vegen for å sikre mot ras og utglidninger*».

NVE anfører at NTE nett har en kraftlinje på 22 kV, og at grensa bør justeres.

Språkrådet, stedsnavnetjenesten for Midt-Norge anbefaler at navnet blir Litjmarka naturreservat, alternativt Kringåsen (i entall).

Fylkesmannens kommentar

Området er sørvendt i blandingskog i sørboreal sone, en naturtype som det er vernet lite av og er sterkt prioritert i Trøndelag. Den viktigste registrerte naturtypen i området er i den sørøstre delen, i samme område der grenseforslaget går langs vegen og hvor kraftlinje 22 kV passerer gjennom området. Det er her sammenhengende naturtypeområde kategori B langs vegen og kraftlinja, i en strekning på 800 meter. Her er det også markerte ravineformasjoner. Lenger vest er kraftlinja i sommer flyttet ned til kanten av dyrkajorda, slik at den på denne strekningen ikke går innenfor forslaget, slik det ser ut på kartet.

I øst er terrenget ovenfor vegen til dels svært bratt, og stein faller ned mot vegen. Dalføret er også jevnlig utsatt for løsmasseras, vanligvis i forbindelse med nedbør. Statens vegvesen har bedt om det blir tatt hensyn i forhold behov for drift- og sikringsoppgaver, herunder nødvendige tiltak i fjellsida for å sikre mot ras. Vegvesenets ønske om å flytte vernegrensa 50 meter vekk fra vegen over en strekning på 600 meter vil imidlertid ta betydelige deler av den viktigste registrerte naturtypen ut av verneområdet.

En tilsvarende situasjon var til stede bl.a. i verneforslaget for Høvringslia i Sel kommune i 2017, hvor vernegrensa var foreslått langs E 6. Der ble det løsning på legge grensa langs sikringssonen til vegen, koplet med forskriftspunkt i 7. Fylkesmannen tar prinsippet i denne løsning til etterretning, og kan foreslå tilsvarende her, det vil si at grensa blir i henhold til høringsforslaget, ca. 10 meter fra vegen og at hensynet til E 14 ivaretas gjennom følgende punkter i § 7.

-) Tiltak mot ras og skred langs E 14
-) Rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs E 14
-) Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold på E 14
-) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter §7 c, e, j, m, n og o.

Plassering i § 7 er et signal om at tiltak skal kunne tillates.

Med hensyn til 22kV kraftlinje, så er den i vestre del nå flyttet ned til dyrkajorda. Med ny trase her, så er det en liten trekant av forslaget som overlapper med linja. Dette er vist i figur, og det anbefales at grensa her justeres, slik at reservat/kraftlinje ikke overlapper i vest. Dette utgjør ca. 1,7 daa. I den østre delen går kraftlinja gjennom kjerneområder over en strekning på ca. 800 meter, og Fylkesmannen anbefaler ikke grensa flyttet her.

Fylkesmannen anbefaler at navnet blir Kringåsen naturreservat.

Tilråkning

Fylkesmannen tilrår at Kringåsen naturreservat opprettes i henhold til de ovenstående tilpasninger. I tillegg tas inn de generelle forskriftspunkter mht. kraftlinjer.

Figur 1 Høringsforslaget (lilla) og ny trase for kraftlinje (blå stolpepunkter) overlapper i vest, og grensa foreslås justert her, til rettlinje fra vest.

Forskrift om vern av Kringåsen naturreservat, Stjørdal kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med svært variert skog, herunder rike lauvskogtyper i lavlandet, sørboreal sone, med bjørk, rogn, osp hassel, alm og ask, rike skogtyper av gran, gammel skog under naturlig dynamikk, som med sine økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har særlig betydning for biologisk mangfold.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 334/1

Naturreservatet dekker et totalareal på 1944 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet desember 2017. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stjørdal kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Vedlikehold av trase for uttransport av storvilt, jf. kart
- i) Rydding av eksisterende stier vist i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.
- j) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran og tørr furu skal ikke felles.
- k) Utsetting av saltsteiner.
- l) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rilkuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- m) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- n) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Ferdsel inn til vanningsanlegg

- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall og fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- f) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- g) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- h) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- i) Reindriftras nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, i samsvar med forvaltningsplan. Uttak skal ikke foretas i kjerneområder vist i forvaltningsplan.
- j) Rydding av eksisterende flyttelei eller kjørolei i reindrift, avmerket i forvaltningsplan
- k) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- l) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.
- m) Tiltak mot ras og skred langs E 14
- n) Rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs E 14
- o) Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold på E
- p) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og j, og § 7 c, e, j, m, n og o.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

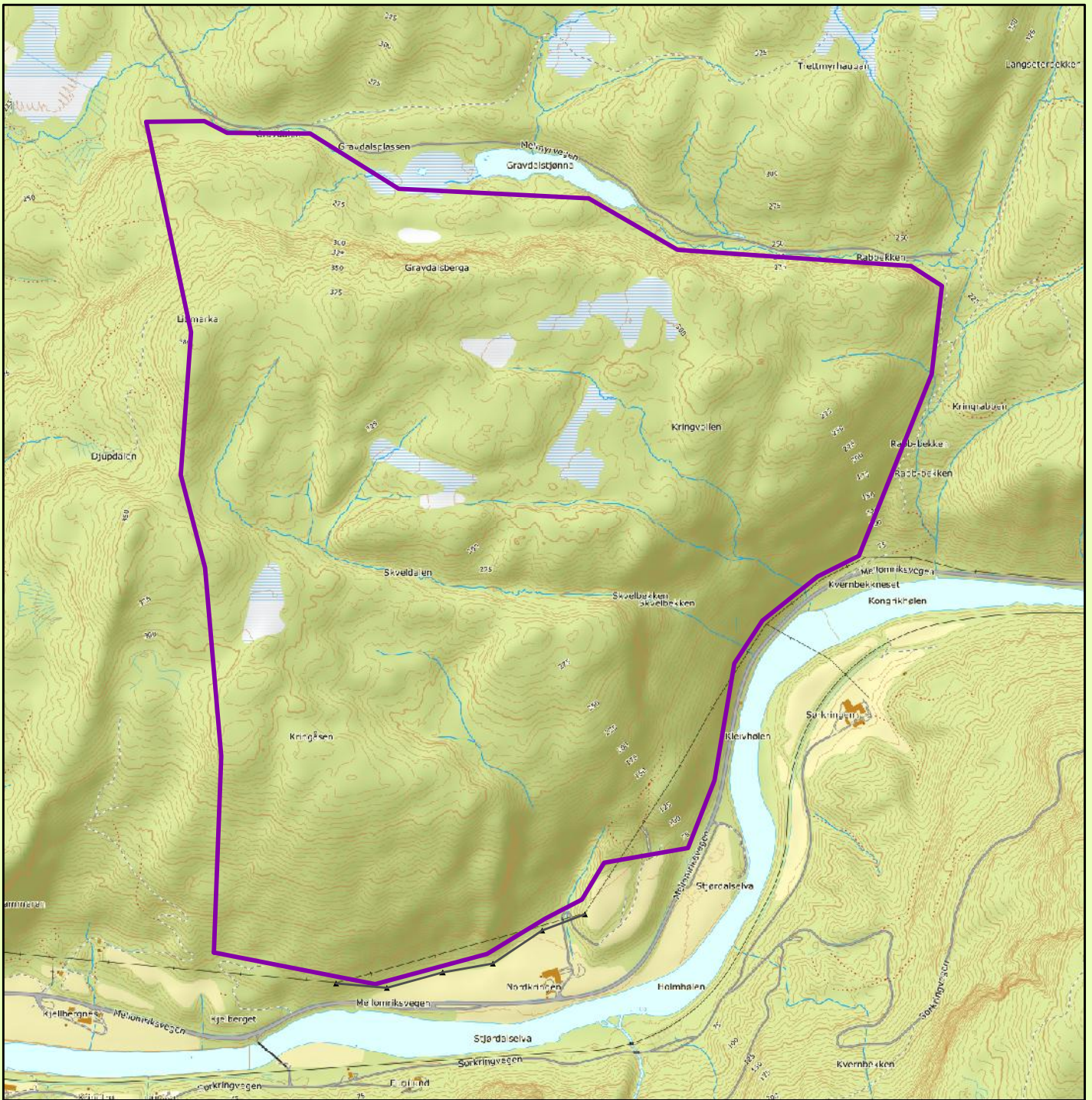
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kringåsen naturreservat

Kommune: Stjørdal

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 12000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.11. Nordelva naturreservat, utvidelse, Bjugn kommune

Areal utvidelse 69 daa (nytt område). Totalareal 2494 daa.

Skogareal nytt område 69 daa, herunder 56 daa produktiv skog.

Sørboreal vegetasjonssone.

Verdi: **.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en lokalitet med truet natur i form av naturtypen kystgranskog, og med truet, sjelden og sårbar natur i form av en rik og verdifull lavflora. Det er også en del av formålet å bevare en forekomst av edelløvskog med alm og hassel.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet med vernet er også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Beskrivelse og verdi

Området ligger på nordsida av Nordelva på grensa mellom Bjugn og Indre Fosen kommune og er ei sørøstvendt bratt li og er en utvidelse av Nordelva naturreservat vestover.

Lia består av hovedsakelig granskog, men med et betydelig lauvinnslag av bjørk, rogn, selje, gråor, hassel, alm (VU-sårbar) og hegg. I øvre del er det noe furu. Granskogen er gammel flersjiktet naturskog med noe død ved, men åpenbart påvirket av tidligere bruk.

Området har kvaliteter ved å ligge i sørboreal vegetasjonssone med alm og hassel og med lavarter som er knyttet til kystgranskog som lungenever og blåfiltlav på både alm og hassel. Det er også et potensiale for mer typiske og rødlistede lavarter knyttet til kystgranskog og skogen må kunne karakteriseres som kystgranskog (EN-sterkt truet). Et felt med gammel osp finnes i området, samt spredt osp ellers.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Kystgranskog (EN).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Skog i sørboreal vegetasjonssone, kystgranskog, rik edelløvskog.

Inngrepsstatus

Ei kraftlinje går gjennom området helt i øst.

Samlet vurdering

Den viktigste kvaliteten er kystgranskog, samt forekomst av alm (VU-sårbar) og hassel med kystgranskogpreg.

Oppsummering av høringsuttalelser

Fosen naturvernforening mener at det for Nordelva ville det være naturlig å prøve å få inkludert et større område, men det avhenger av hvilke naturverdier som avdekkes i prosessen.

NVE viser til at Trønderenergi Nett har en 66 kV regionalnettslinje som går gjennom området, ved grensa mot opprinnelig naturreservat. Det bes om at grensa flyttes, slik at kraftlinja kommer utenfor verneområdet, eller om at forskriften tar høyde for skogrydding, nødvendig drift og vedlikehold av ledningen og mulighet for oppgradering i § 4. Det bes om at § 6e) endres til «Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten».

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Avgrensning: Hele utvidelsen av Nordelva naturreservat ligger vest for 66 kV kraftlinja som går gjennom området. Om grensa justeres slik at kraftlinja kommer utenfor verneområdet, vil dermed hele utvidelsen falle bort. Fylkesmannen foreslår da heller, slik også NVE subsidiært gjør, at følgende bestemmelser knyttet til kraftlinja tas inn:

§ 4: Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.

§ 6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

Å inkludere et større område i utvidelsen av Nordelva naturreservat vil fordre tilbud om frivillig vern fra grunneiers side. Det kan være relevante områder for det, og slike tilbud vil bli vurdert på vanlig måte om de kommer, jf. uttalelsen fra Fosen naturvernforening.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår utvidelse av Nordelva naturreservat med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Nordelva naturreservat, Bjugn og Indre Fosen kommuner, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en lokalitet med truet natur i form av naturtypen kystgranskog, og med truet, sjelden og sårbar natur i form av en rik og verdifull lavflora. Det er også en del av formålet å bevare en forekomst av edelløvskog med alm og hassel.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Bjugn kommune: 41/2, 41/3, 41/7, 41/8, 41/10, 41/11, 41/12, 41/13 og 41/16. Indre Fosen kommune: 159/4, 160/1, 160/4, 160/5, 160/6, 172/3 og 172/5.

Naturreservatet dekker et totalareal på 2494 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bjugn og Indre Fosen kommuner, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tårlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bålbrenning på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Utsetting av saltstein.
- k) Nødvendig fjerning av trær og annen vegetasjon som har falt i elva, av hensyn til fiske.
- l) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- m) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rilkuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Motorferdsel langs Nordelveveien i forbindelse med vedlikehold av veien, jakt på elg og hjort, laksefiske i Nordelva, transport av ved, materialer og utstyr til hyttene/koiene i naturreservatet og transport av tømmer fra skogsdrift vest for naturreservatet.
- d) Nødvendig motorferdsel på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtalen med oppdragsgiver.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

- f) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- h) Opplag av båter.
- i) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark og helikopter ved utøvelse av reindrift.
- j) Reindriftras nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr.
- k) Nødvendig motorferdsel på Nordelvsveien utover det som framgår av § 6 c), samt i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og j, og § 7 c, f og g.
- l) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftledninger.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

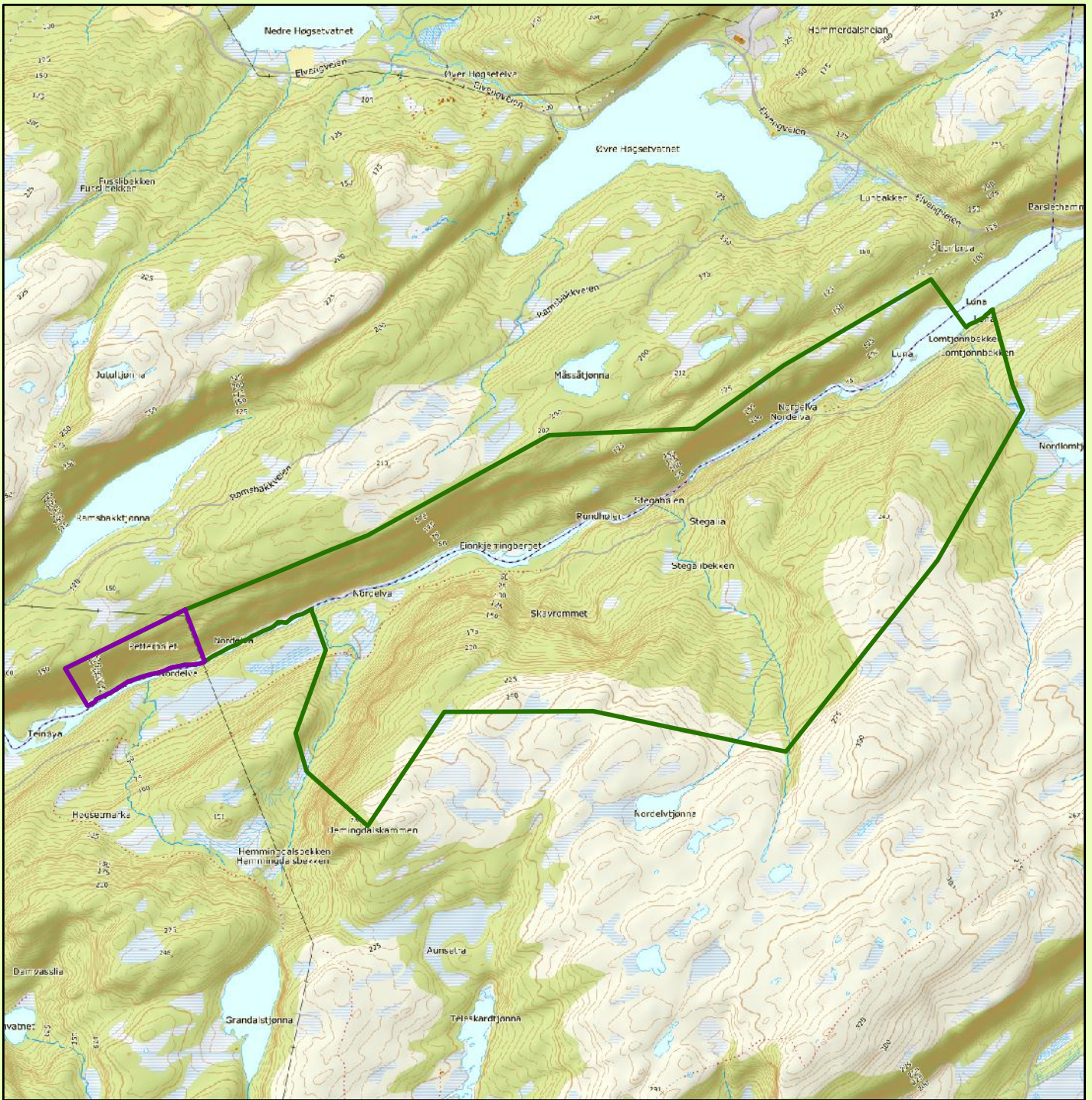
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 31. august 2001 nr. 973 om fredning av Nordelva naturreservat, Bjugn og Rissa kommuner, Sør-Trøndelag.

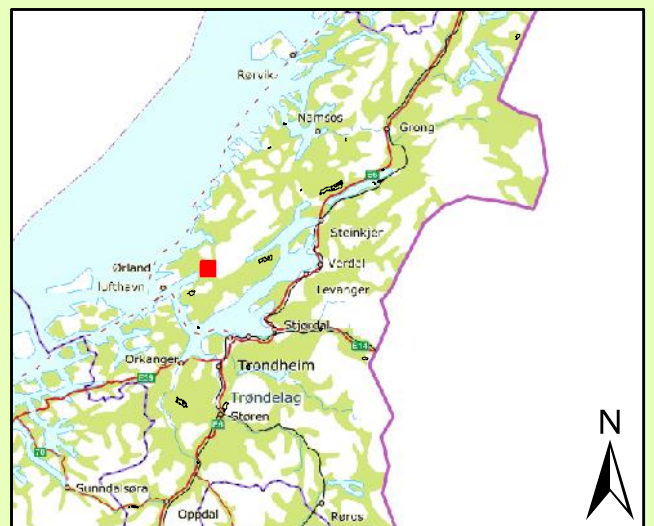

Utvidelse Nordelva naturreservat

Kommune: Bjugn og Indre Fosen

- Verneforslag
- Eksisterende naturreservat

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 20000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.12. Storlidalen naturreservat, Indre Fosen kommune

Totalareal 6234 daa.

Skogareal: 3223 daa, herunder 1894 daa produktiv skog.

Sørboreal til lavalpin, mest mellomboreal vegetasjonssone.

Verdi: **-***.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne et område med truet natur i form av naturtypen kystgranskog og lågurtkalkgranskog, og med truet, sjelden og sårbar natur i form av en rik og verdifull lavflora.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse og verdi

Skogen består hovedsakelig av gran, men noe furu finnes på koller og i øvre deler. Vegetasjonen er dominert av fattige typer som blåbærskog og bærlyngskog, men lågurtskog, grankalkskog, storbregneskog og høgstaudeskog finnes. Rikmyr, rike kilder og rike sumpskog er også.

Det meste av skogen er i aldersfase. Spor av gamle plukkhogster finnes og hogstflater finnes også så vidt. Litt unna elvedalen er skogen lite påvirket og det finnes mye læger og tørre trær, og spor av plukkhogst er av meget beskjedent omfang.

Det er registrert en svært viktig lokalitet med kystgranskog langs elva, med flere trua lavararter som gullprikklav (VU) og huldrelav (NT-nær truet), kystkantlav (EN-sterkt truet), trønderflekklav (VU-sårbar). Skogen videre oppover i dalsidene på begge sider er registrert som gammel barskog av både gran og furu, med verdi svært viktig. I sørlige del av området er det naturskog av gran og furu med innslag av bjørk, rogn og osp. Denne skogen er så vidt høytliggende at typiske kystgranskogutforminger ikke er registrert.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Kystgranskog (EN), lågurtkalkgranskog (VU), høgstaudegranskog (NT).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Kystgranskog, gammel høyproduktiv granskog, skog i sørboreal vegetasjonssone.

Inngrepsstatus

Traktorvei i Storlidalen, ei hytte på Selnesetra.

Samlet vurdering

Hovedverneinteressene er kystgranskog, rike skogtyper og gammel barskog av gran og furu.

Oppsummering av høringsuttalelser

Fosen naturvernforening mener at det for Storlidalen vil det være nødvendig å unngå fragmentering og påvirkning ved en eventuell ny 420 kV kraftlinje gjennom Stjørnfjella.

NVE: Trønderenergi Nett har en 66 kV luftledning som grenser mot området. Det er viktig at vern ikke er til hinder for drift, vedlikehold og eventuell oppgradering av denne. Fosen Nett er områdekonsesjonær.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Iht. uttalelsen fra NVE vil ikke forslaget om Storlidalen naturreservat berøre den nye 420 Kv kraftlinja gjennom Stjørnfjella. Idet hverken Trønderenergi Nett eller Fosen Nett kommenterer den 66 kV

kraftledningen som grenser mot området, antas det at verneforslaget ikke er til hinder for drift og vedlikehold av denne, jf. uttalelse fra NVE.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår opprettelse av Storlidalen naturreservat med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Storlidalen naturreservat, Indre Fosen kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne et område med truet natur i form av naturtypene kystgranskog og lågurtkalkgranskog, og med truet, sjelden og sårbar natur i form av en rik og verdifull lavflora.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Indre Fosen kommune: 135/1, 135/2, 135/8, 136/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 6234 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet november 2017. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Indre Fosen kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrelgging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.

- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jaktårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bålbrekking på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Utsetting av saltstein.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med ATV eller traktor på traktorveien i Storlidalen.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- h) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og j, og § 7 c, f og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

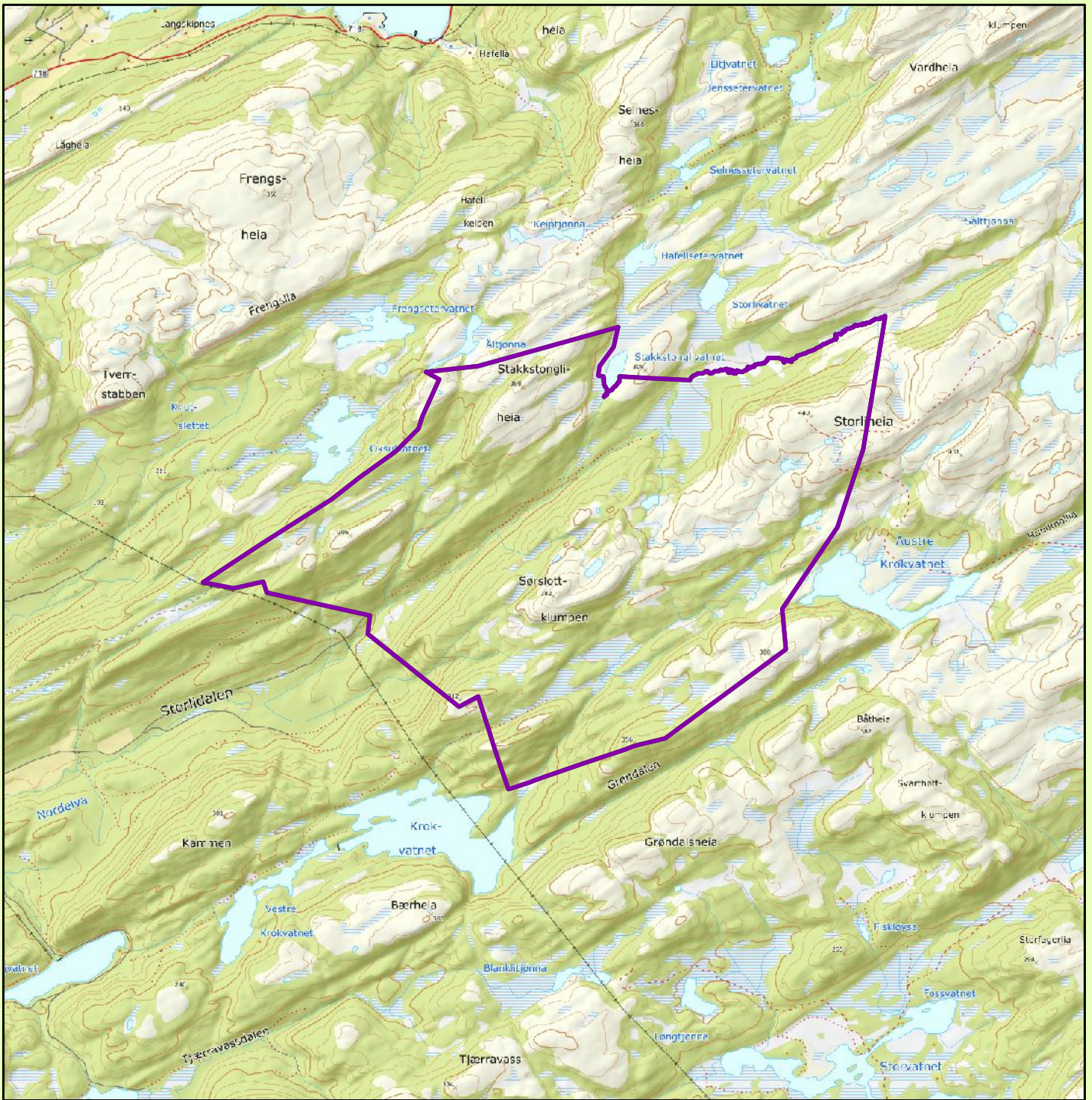
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

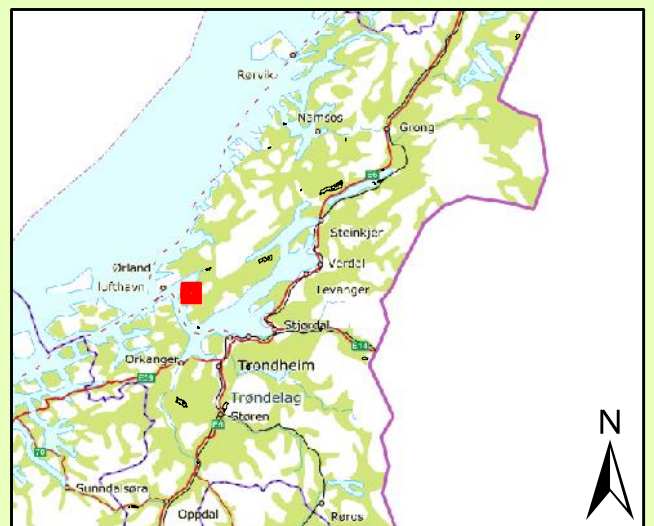

Storlidalen naturreservat

Kommune: Indre Fosen

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 35000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.13. Berga naturreservat, Indre Fosen kommune

Totalareal 170 daa.

Skogareal: 156 daa, herunder 138 daa produktiv skog.

Vegetasjonssone: Boreonemoral vegetasjonssone.

Verdi: **.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre gran- og furuskog med mye hassel og rik edelløvsskog med alm, ask og hassel.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse og verdi

Hovedkvaliteten i området er edelløvsskog. En vei deler området i to, idet veien ikke er inkludert i verneforslaget. Det er ikke foretatt hogst i området i de siste 60 år. Edelløvs skogen i brattlia nord for veien gjennom området er relativt uberørt i storparten av området. Helt nord i området hvor lia blir slakere er det et plantefelt med gran, et med europalerk og et med en fremmed furuarter. Det er også et plantefelt med gran i nedre del av lia sentralt i området, samt to ved veien gjennom området. Alle plantefelt er relativt små.

Hele området ligger under marin grense. Det er stedvis kalk i berggrunnen, som gir rik vegetasjon.

Brattlia nord for veien gjennom området er sørvestvendt og består av en edelløvs skog med alm (VU-sårbar) og hassel under en åpen bergskrent. Felt med gammel osp finnes. Ask (VU-sårbar) finnes også. Floraen er rik med flere krevende og regionalt interessante arter som berggull, bergskrinneblom, krattfiol, piggstarr, tårnurt og svarterteknapp. Ovenfor brattlia er det en blanding av gammel gran og furu med mye hassel innimellom, herunder mange gamle hasselkratt med hassel i alle nedbrytingsstadier.

Lia nedenfor veien er sørvendt og består av artsrike, lysåpne og tørre strandberg, kantkratt og blandingsskog med mye hassel og furu. Gran, rogn, selje, bjørk, gråor og hegg finnes også vanlig. Ask (VU-sårbar) finnes også her. Artsrike partier veksler med skrinne partier dominert av røsslyng og melbær. Partier med frodigere vegetasjon finnes i sprekker, små kløfter og forsengkninger. Skogen på nersida av veien er preget av stor påvirkning tilbake i tid, jf. at det er gravrøyser der som vitner om stor aktivitet i tidligere tider.

Området har et rikt fugle- og dyreliv og med flere rødlistede arter av både fugler og pattedyr.

Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Lågurt-lyngfuruskog (NT).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Rik edelløvs skog, skog i boreonemoral vegetasjonssone.

Inngrepsstatus

En vei deler området i to, men er holdt utenom verneområdet, gravrøyser, traktorvei, plantefelt med europalerk og fremmed furuarter, kraftlinje.

Samlet vurdering

Edelløvs skog med alm, ask og hassel, samt gammel gran- og furuskogi boreonemoral vegetasjonssone. Rikt planteliv.

Oppsummering av høringsuttalelser

Fylkeskommunen har merknad til Berga naturreservat i Indre Fosen: De regionalt viktige kulturminnene i Berga naturreservat må kunne skjøttes og tilrettelegges utover ordinær skjøtsel.

Fosen naturvernforening mener at det for Berga er det av betydning at den gamle veien blir innlemmet i vernet da den er av stor historisk verdi og benyttes mye i friluftslivssammenheng.

Fosen Nett viser til at det ikke kommer fram av forslaget til Berga naturreservat at det østover (ca. parallellt med veien gjennom området) fra 22 kV høyspentlinja vest for vernegrensa går ei lavspent 0,23 kV linje som forsyner flere hytter. Denne linja ligger delvis inne i verneområdet, like nord for veien som deler verneområdet i to. Det bemerkes at eksisterende linjenett må skogryddes og vedlikeholdes.

NVE viser til at grensa for verneområdet er lagt noen meter fra trasé for distribusjonsledning. Det kan være behov for skogrydding ved grensa til verneområdet. Områdekonsesjonær er Fosen nett AS, og det bes om at eventuelle innspill fra dem blir tatt hensyn til.

Trond Eide og Bente Egeland er hyttenabo til Berga, er positive til verneforslaget, og er opptatt av å synliggjøre og ivareta området kulturminnerverdier, hvor det mest synlige kulturminnet er vegen gjennom området. Vegkantene er nå på mange steder svært overgrodd, og tilslører bl.a åpenbare opplevelseskvaliteter. Grensa bør derfor legges i tilstrekkelig avstand fra vegkanten, 3-4 meter, slik at det vil være lovlig å holde vegetasjonen nede.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Forholdet til den gamle veien gjennom området som kulturminne, og om den burde inngå i verneforslaget ble drøftet etter innspill til oppstartmeldingen av verneplanen, med den konklusjon at det måtte ha vært en prosess mot fylkeskommunen som regional kulturvernmyndighet for evt. å få til det (høringsrapporten side 20). Dette ble det ikke tid til i denne verneprosessen, men det er ikke noe i veien for å vurdere innlemmelse av veien i naturreservatet ved en senere anledning.

Fylkesmannen mener at et vern som foreslått ikke vil være til hinder for skjøtsel og tilrettelegging av de regionalt viktige kulturminnene i området, jf. § 7 c), da dette er delområder som har en betydelig kulturpåvirkning fra før og hvor det ikke er registrert spesifikke naturkvaliteter som skulle tilsi at slik skjøtsel ikke kan skje. Skjøtsel må dog skje i samråd med forvaltningsmyndigheten for naturreservatet.

I følge uttalelsen fra Fosen Nett berører ei 22 kV høyspentlinje det foreslåtte Berga naturreservat. Fylkesmannen vil ut fra dette ta inn de vanlige bestemmelser ang. kraftlinjer i forskriftens §§ 4, 6 og 7, slik:

§ 4: Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg

§ 6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. ett punkt om Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 og ett punkt om nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftledninger.

Med denne endringen skulle også kommentaren fra NVE om behov for skogrydding ved grensa til verneområdet for kraftlinja vest for verneområdet være ivaretatt.

Fylkesmannens tilråding

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår opprettelse av Berga naturreservat med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Berga naturreservat, Indre Fosen kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre gran- og furuskog med mye hassel og rik edelløvskog med alm, ask og hassel.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Indre Fosen kommune: 11/1, 11/3, 11/2, 11/5 og 11/6.

Naturreservatet dekker et totalareal på 170 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Indre Fosen kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bålbrenning er forbudt.
- e) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d) Beiting.
- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- h) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- i) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- h) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.

- i) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e, og § 7 c, f og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

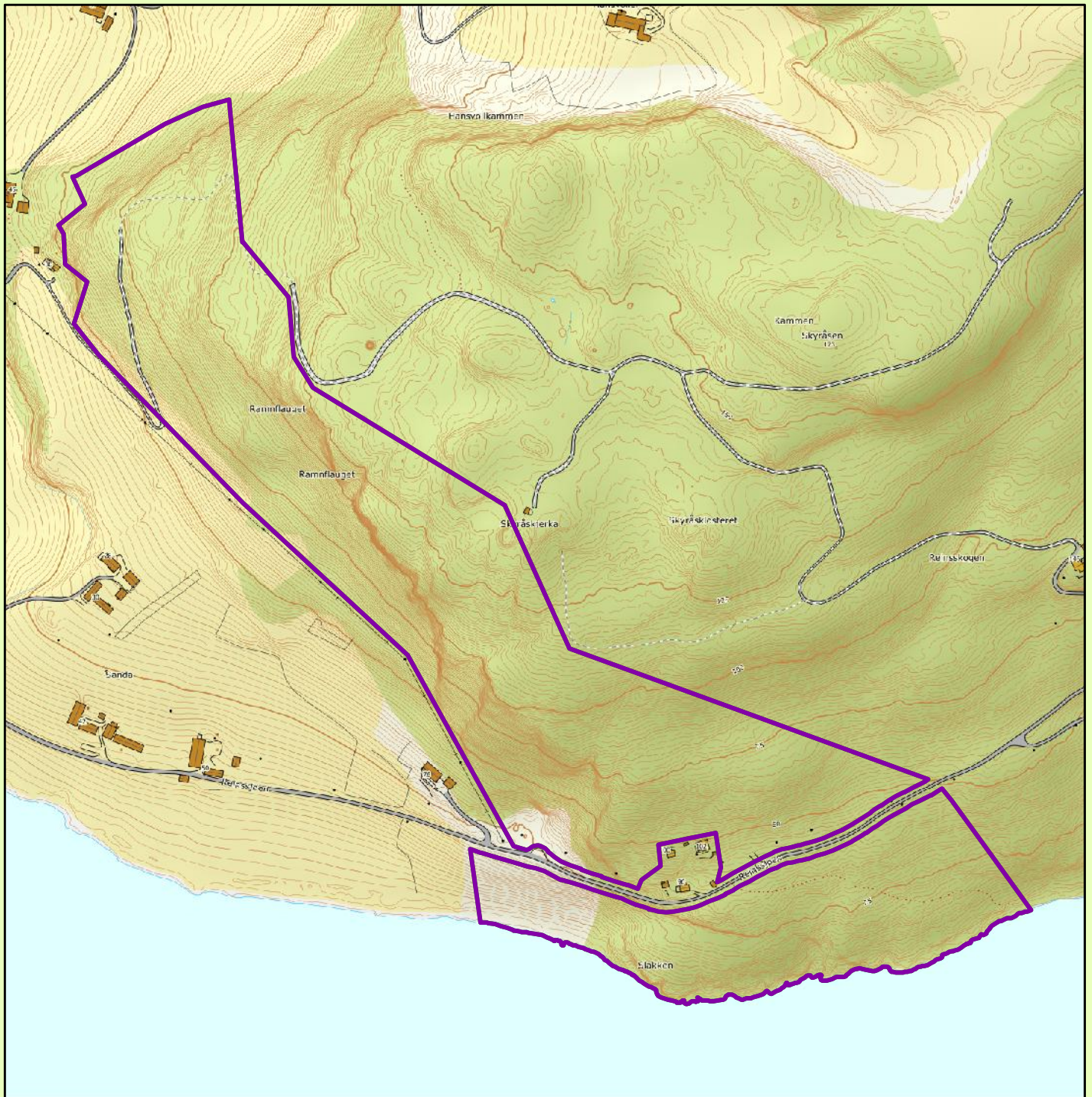
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

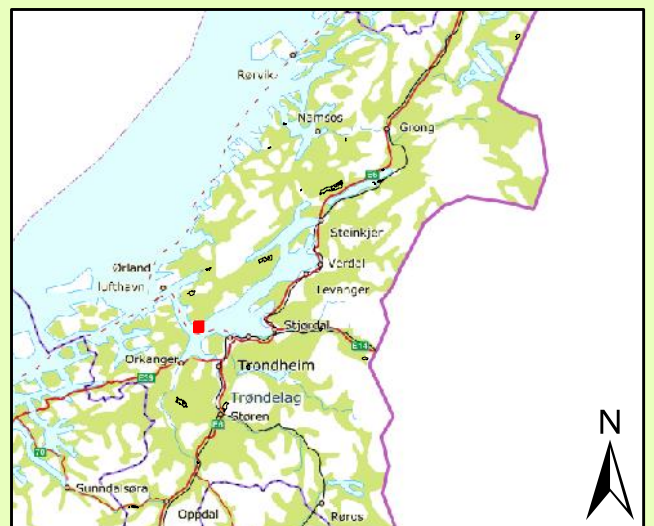

Berga naturreservat

Kommune: Indre Fosen

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
Tillatelse Norge Digitalt
Målestokk 1: 5000
Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.14. Kongsliin naturreservat, Klæbu kommune

Totalareal 3268 daa.

Skogareal: 2158 daa, herunder 1785 daa produktiv skog.

Vegetasjonssone: Sørboreal-mellomboreal vegetasjonssone.

Verdi: **.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av ei li med varmekjær gammel grandominert skog med forekomster av rike skogtyper som lågurtskog og høgstaudeskog med en variert og rik karplanteflora. Det er også en del av formålet å verne rike myrer i et skoglandskap.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse og verdi

Området er skogli ned mot Selbusjøen og har kobling til Langåskjølen naturreservat i nord.

Skogen er i hovedsak gammel naturskog av gran, men med eldre hogstpåvirkning i form av plukkhogster. I sørvest inngår ei lomme med ungskog i hogstklasse 2-3 og med noen enkle driftsveier. Noe furu finnes, både ned mot Selbusjøen og på høyereliggende koller. Boreale løvtrær som bjørk, gråor, osp, selje og rogn finnes. Noe død ved av både gran og furu finnes.

Fattige skogtyper som blåbærskog dominerer. I søndre og vestre del er lågurtskog mer dominerende og lågurtgrankalkskog finnes her i mindre partier. Flekker av høgstaudeskog forekommer i fuktige drag. En rekke varmekjære planter finnes i området. 13 rødlistearter av lav og sopp er registrert, hvorav 4 i kategorien VU-sårbar. I øvre del er det flere rikmyrer og på en kortere strekning grenser området til Langåskjølen naturreservat, som er et myrreservat. Nedre del mot Selbusjøen ligger under marin grense.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Lågurtgrankalkskog (NT), høgstaudegranskog (NT), rikere myrflate i låglandet (EN).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Sørboreal vegetasjonssone, rik/intermediær sumpskog, gammel høyproduktiv granskog.

Inngrepsstatus

Grenser i sør til Selbusjøen, som er et reguleringsmagasin, enkel driftsvei i skogbruk, fast oppkjørt skiløype.

Samlet vurdering

Gammel naturskog av gran, dels rike og fuktige skogtyper, hvor deler ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Oppsummering av høringsuttalelser

Klæbu kommune, utvalg for miljø, støtter forslaget fra Fylkesmannen om vern av Kongsliin naturreservat. De foreslår å føye til følgende nytt punkt under § 4, generelle unntak fra vernebestemmelsene: «Oppkjøring av eksisterende skiløyper». Utvalget mener at vern av området vil bidra til å nå nasjonale mål for skogvern, samt hindre tap av biologisk mangfold. I tillegg representerer området et verdifullt naturområde for Klæbu med tanke på opplevelsesverdi og biologisk mangfold.

NTNU Vitenskapsmuseet mener det er svært positivt at forslaget også omfatter store deler av myrområdene som opprinnelig inngikk i verneforslaget for Langåskjølen/Grønnskjølen, men arrondering er merkelig. Grensa i vest bør i større grad gå langs høydedrag, slik at ikke store deler av myrmassivet blir liggende utenfor, spesielt grensa som foreslås over Damkjølen. Også arrondering i nord er uheldig, der en bit av områdene øst for Neselva blir liggende utenfor.

NVE: Kongsliin grenser mot Selbusjøen som er et magasin. Generelt bør man vurdere å legge inn en buffersone i tilfeller der verneområder strekker seg ned mot et vannmagasin.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Det er vanlig praksis at grenser for verneområder legges langs kote for høyeste regulerte vannstand. Forslaget fra NVE om å legge inn en buffersone ned mot vannmagasinet Selbusjøen imøtekommes derfor ikke av Fylkesmannen.

NTNU Vitenskapsmuseet peker på at arronderingen av Kongsliin naturreservat har blitt merkelig i forhold til verneverdig myr, der bare deler er med. Fylkesmannen er enig i at arronderingen ikke er optimal, men den er et resultat av at dette er et frivillig vern-forslag som følger ei eiendomsgrense, og dermed ikke noe en kan gjøre noe med i denne omgangen. Det kan være aktuelt å be Allskog, som grunneiernes representant, å uthøre om vern på naboeiendommer, for å få til en bedre sikring av verneverdig myr, samt for å få til en bedre arrondering.

Fylkesmannen støtter forslaget fra Klæbu kommune om å ta inn oppkjøring av eksisterende skiløyper i forskriftens § 6. Disse løypene, som delvis berører det foreslåtte naturreservatet, har vært kjørt opp i mange år og er et godt etablert tilbud til det allmenne friluftslivet i hele Trondheimsregionen. De aktuelle løypene bør gå fram av vernekartet og type kjøretøy bør angis. Ut fra dette foreslås følgende ordlyd på en slik bestemmelse: «*Oppkjøring av skiløyper med snøscooter eller løypemaskin iht. traseer angitt på vernekartet i samsvar med lov om motorferdsel i utmark med nasjonal forskrift.*»

Fylkesmannens tilråding

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår opprettelse av Kongsliin naturreservat med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Kongsliin naturreservat, Klæbu kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av ei li med varmekjær gammel grandominert skog med forekomster av rike skogtyper som lågurtskog og høgstaudeskog med en variert og rik karplanteflora. Det er også en del av formålet å verne rike myrer i et skoglandskap.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Klæbu kommune: 30/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på 3268 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet .... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Klæbu kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.

- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bålbrekking på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Utsetting av saltstein.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d) Oppkjøring av skiløyper med snøscooter eller løypemaskin iht. traséer angitt på vernekartet i samsvar med lov om motorferdsel i utmark med nasjonal forskrift.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- h) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og j, og § 7 c, f og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

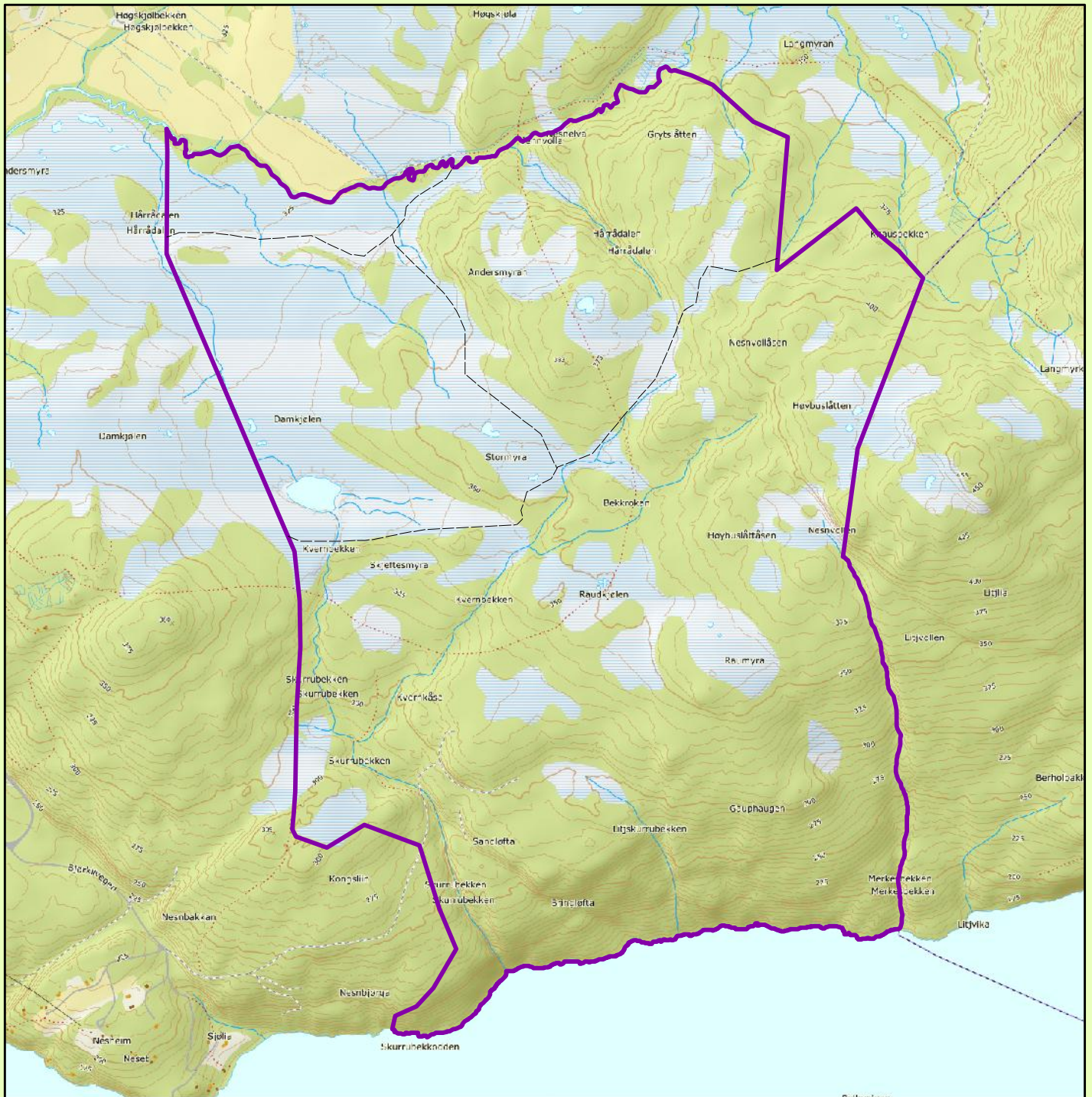
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kongsliin naturreservat

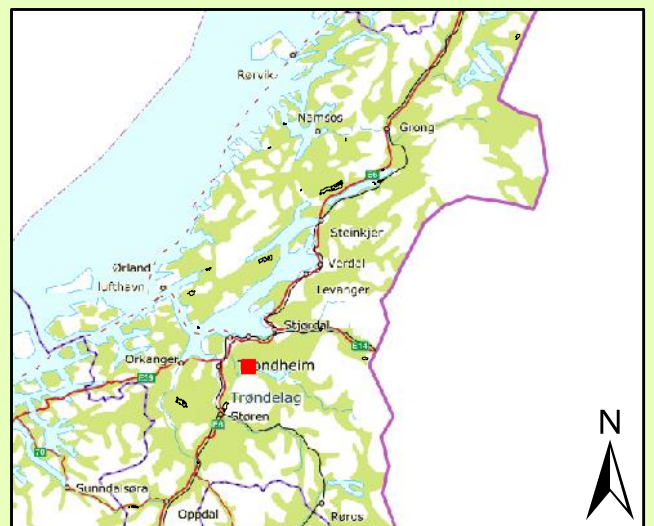
Kommune: Klæbu

Verneforslag

----- Trasé jf. forskrift

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 15000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.15. Stavåa naturreservat, Rennebu kommune

Totalareal 276 daa.

Skogareal 269 daa, herunder 264 daa produktiv skog.

Vegetasjonssone: Mellomboreal vegetasjonssone.

Verdi: **.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne en bestemt type natur i form av ei bekkekløft med naturskog av gran med høyt innslag av lauvtrær, med skogtyper som høgstaudeskog og lågurtskog. Området har forekomster av varmekjære planter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse og verdi

Området ligger sør for Berkåk, i brattskråningen på østsida av Orkla. Hoveddelen av området ligger langs elvekløfta til Stavåa, som er sideelv til Orkla.

Vegetasjonen veksler mellom blåbærskog, småbregneskog, lågurtskog, storbregneskog og høgstaudeskog. Rike vegetasjonstyper og varmekjær vegetasjon er vanlig.

Skogen er gjennomgående sterkt preget av tidligere tiders gjennomhogster, og den er fattig på egenskaper knyttet til gammel naturskog som gamle trær, død ved i ulike nedbrytingsstadier og tilhørende artsmangfold. Gran er dominerende treslag, men skogstrukturen er ganske opprevet og i partier er det et høyt innslag av løvtrær. Mer furudominert skog finnes i bratte, tørre bergskrenter.

Stavåa er ei markert bekkekløft, med stor variasjon og mye rik vegetasjon og med viktige bekkekløftkvaliteter. Artsmangfoldet av karplanter og moser er rikt, med både varmekjære arter, basekrevende fjellplanter og «bekkekløftarter». I de bratte sidene er det mye bergvegger og skrenter, ofte av en kalkrik, skifrig type. Totalt seks rødlista arter knyttet til gammel, dels fuktig skog og død ved er funnet.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Høgstaudegranskog (NT), lågurtgrankalkskog (VU).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Bekkekløfter, gammel høyproduktiv granskog.

Inngrepsstatus

Tre kraftlinjer krysser lokaliteten.

Samlet vurdering

Verdifulle bekkekløfter langs Stavåa og Ea utgjør hovedvernekvaliteten. Området er vurdert å være av regional verneverdi (**).

Oppsummering av høringsuttalelser

NVE viser til at Stavåa blir liggende over Brattset kraftverk og tunnelen til kraftstasjonen, men dette vil ikke påvirke verneområdet i nevneverdig grad. Flere kraftlinjer krysser området og dette er det tatt hensyn til i forskriften, men følgende bes tatt inn: «*Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten*».

Gerd Karin Ramlo og Anders Granmo, grunneiere 86/1 Stavåa, påpeker at nå er det igangsatt reguleringsplanarbeid for ny E6 på østsiden av jernbanen, og at eksisterende reguleringsplan blir

opphevet. Det åpner for å utvide verneområdet langs Stavåa mot øst, slik at hele skogbestandet kommer med i vernet. Tilbudet om vern på østsiden av jernbanen står fortsatt ved lag.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Forskriftens § 6 punkt b åpner for nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på kraftlinjer. NVE ønsker at dette punktet skal utvides til også å gjelde ved fare for akutt utfall, noe Fylkesmannen kan akseptere. Punktet blir dermed lydende: *«Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten».*

Fylkesmannen påpeker vurdering om krav om lett terrengkjøretøy og krav til å unngå terrengskader.

Angående tilbudet fra grunneier, så er det aktuelle området øst for jernbanen dokumentert verneverdig, og det er av interesse å vurdere tilbudet, siden nåværende reguleringsplan for E6-trase blir opphevet.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår opprettelse av Stavåa naturreservat med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Stavåa naturreservat, Rennebu kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne en bestemt type natur i form av ei bekkekløft med naturskog av gran med høyt innslag av lauvtrær, med skogtyper som høgstaudeskog og lågurtskog. Området har forekomster av varmekjære planter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Rennebu kommune: 84/16, 85/2, 86/1 og 86/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på 276 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Rennebu kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrelgging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d) Beiting.
- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bålbrekking på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- k) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- h) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- i) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e, og § 7 b, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

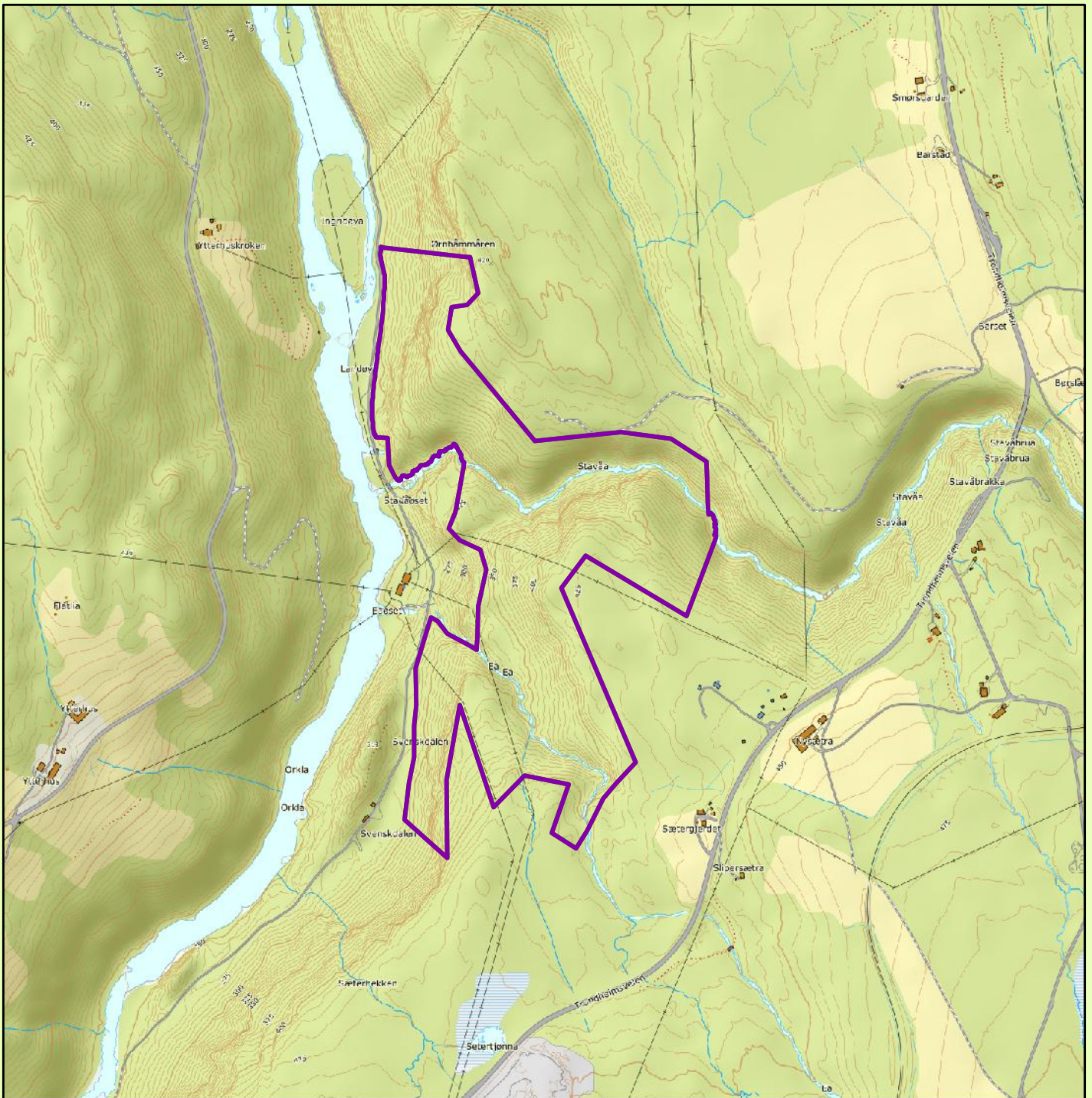
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

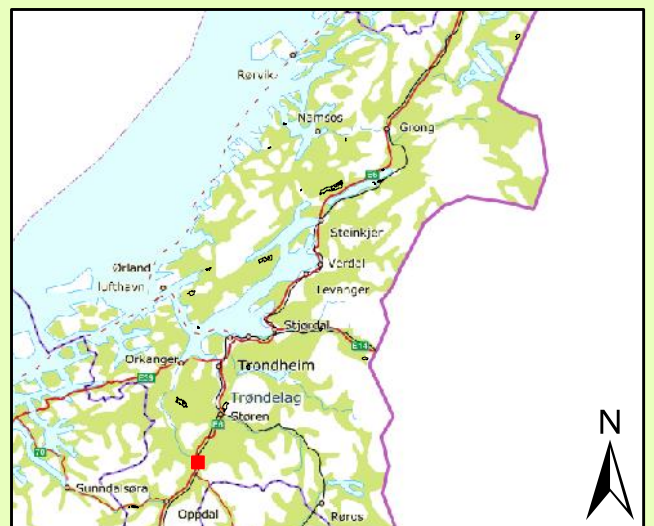

Stavåa naturreservat

Kommune: Rennebu

 Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 10000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.16. Svarttjønnåsen naturreservat, utvidelse av Gullaugtjønnberga naturreservat, Melhus kommune

Areal utvidelse 6791 daa (nytt område). Totalareal 8034 daa

Skogareal utvidelse 4149 daa, herunder 2599 daa produktiv skog.

Vegetasjonssone: Mellomboreal vegetasjonssone.

Verdi: **.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur og som har særlig betydning for biologisk mangfold i form av eldre naturskog, med spesielle kvaliteter som leveområde for flere gammelskogstilknyttede billearter og med forekomster av rike skogtyper som høgstaudeskog og lågurtskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse og verdi

Området er en utvidelse av Gullaugtjønnberga naturreservat (1243 dekar) nordover inn i Melhus kommune like øst for Hovin.

Omkring halvparten av lokaliteten består av intakt, høyereliggende gammel gran- og furuskog nesten helt upåvirket av nyere inngrep, og ellers mye myr og snaufjell. Noe bjørk finnes, samt rogn og selje. Skog av blåbærtype dominerer, men her er også en del høgstaudegranskog, dels lågurtpreget. Eldre gjennomhogster har påvirket skogen. I en del av kjerneområdene er det bra innslag av biologisk gamle trær og død ved, inkludert svært gamle gran- og furutrær.

10 kjerneområder med gammelskog er registrert, deriblant et par relativt store områder. Det er funn av både rødlistede biller, lav og kjuke og i alt 13 rødlistearter er registrert. Det er et potensiale for funn av rødlista biller.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Høgstaudegranskog (NT).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Gammel skog på høy bonitet, gammel og fuktig granskog.

Inngrepsstatus

Ei kraftlinje går sentralt gjennom området, to hytter og et naust, en gapahuk.

Samlet vurdering

Gammel naturskog av gran og furu, herunder skog på høy bonitet og gammel fuktig granskog.

Oppsummering av høringsuttalelser

Gunhild Gylland på vegne av grunneierne av gnr/bnr 225/6 opplyser at kartet som skal følge verneforskriften må ha inntegnede traseer for ferdsel med snøscooter til hytter ved Storgyllvatnet, Småvatna og oppe på Skarven, jf. vedlagt kart. Berørte hytteeiere må få mulighet til å hogge ved. Det er ønskelig at hytta oppe på Storskarven tas ut av verneområdet. En gammel sterevei som i hovedsak går parallelt med Ræa er tegnet inn på kartet. De ønsker at forskriften skal ta høyde for mulighet til vedlikehold av kulturminner. Gunhild Gylland ønsker at verneområdet utvides i sørøst, slik at den østlige delen av gnr/bnr 1/36 blir med. Slik kartet er nå, blir en del av denne eiendommen innesperret. Traseer for uttransport av storvilt må også med på kartet som følger verneforskriften. Disse er inntegnet på vedlagte kart. Ved Ræa er det en gapahuk, som må inn på kartet som følger verneforskriften. Det står også et naust ved Storgyllvatnet.

Nils Magne Granmo (grunneier i det eksisterende Gullaugtjønnberga NR) viser til uttalelse fra Gunhild Gylland med kart og bemerker at hovedtraseen for snøscootertransport til hytter og setre øst for naturreservatet mangler. Da Gullaugtjønnberga naturreservat ble opprettet, ble ei hyttetomt holdt unna naturreservatet, mens tre hyttetomter ble innlemmet i naturreservatet (se kart vedlagt uttalelsen). Ved utsjekk av denne tomta viser det seg at den består av dyp myr som vanskeliggjør fundamentering av hytte. Granmo ønsker derfor å få tilbake en av tomtene som ble innlemmet i naturreservatet, mot at den tomta som ble unntatt vern kan inkluderes i verneområdet. Dette gir etter Granmos oppfatning en mer hensiktsmessig avgrensning av naturreservatet.

Grunneierne i Svarttjønnåsen anfører via Allskog v/Kenneth Svensson til at grunneierne vil sende inn kart med påtegning av stier og traseer i samsvar med det som ble gjort ved opprettelsen av Gullaugtjønnberga naturreservat og for å få sammenfall/sammenkobling på disse. I forslaget til verneforskrift for Svarttjønnåsen mangler flere punkter i § 7 sammenlignet med den eksisterende forskriften for Gullaugtjønnberga naturreservat:

-) § 7 f. Motorisert uttransport av tømmer på snødekt mark fra skog øst for naturreservatet.
-) § 7 h. Bruk av naturreservatet til aktiviteter i forbindelse med miljøtilpasset reiselivsvirksomhet
-) § 7 j. Oppsetting av permanente jaktårn.

Grunneierne ønsker at disse punktene i § 7 også blir med i det nye naturreservatet.

Karl Gunnar Hovind (eier naboeiendommen 227/1 mot Svarttjønnåsen) har ikke innvendinger til verneforslaget, men vil påpeke at restriksjoner på skogbruk bare skal være innenfor det vernede området og ikke på randsonene. Det må foretas en grenseoppgang mellom 227/1 og 225/6.

Melhus skogeierlag uttaler at det er positivt at 10-prosentgrensen forsøkes oppnådd ved frivillig vern heller enn ved tvungent vern. Skogeierlaget er opptatt av at berørte hytteeiere i området får mulighet til å uttale seg. Punkter i en festekontrakt om f.eks. vedhogst bør bli videreført hvis området blir omgjort til naturreservat.

NVE viser til at Trønderenergi Nett har en 66 kV regionalnettslinje som går gjennom området og unntak for denne er tatt inn i forskriften. Det bes om at § 6b) endres til «*Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.*».

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Avgrensning: Fylkesmannen vil imøtekomme forslaget om å ta ut hytta på Skarven fra området. Hytta med nærområde ligger helt i ytterkant av området og over grensa for skog slik denne er registrert på offentlige kart. Det vil derfor ikke innvirke nevneverdig på verneformål og vernekvaliteter om hytta med nærområde tas ut. Årsaken til at hytta er blitt med er at tilbudet om vern gjaldt hele eiendommen 225/6, også areal over skoggrensa.

Den del av gnr/bnr 1/36 som ligger øst for det eksisterende Gullaugtjønnberga naturreservat er på ca. 1100 dekar. Dette er en for stor utvidelse til at den uten videre kan inngå i den utvidelsen som nå foreslås av Gunhild Gylland, idet det vil fordre en ny høring. Naturkvalitetene i forhold til vern av skog må også vurderes for området. Fylkesmannen ser imidlertid positivt på å gå videre med en slik utvidelse. Det kan også være aktuelt å se på andre utvidelsesmuligheter for naturreservatet, dersom berørte grunneiere ser det som en mulighet under ordningen om frivillig vern av skog, jf. at det er vernekvaliteter vest for den utvidelsen som nå foreslås. Det vil bli tatt kontakt med Allskog om dette etter denne vernerunden.

Fylkesmannen finner å kunne imøtekomme forslaget fra Nils Magne Granmo om bytte av hyttetomter, noe som vil medføre en mindre justering av grensa i det eksisterende Gullaugtjønnna naturreservat, men uten at samlet areal blir endret. Reservatets avgrensning blir faktisk bedre etter denne justeringen.

Fylkesmannen vil ta inn kjøretraseer knyttet til jordbruksnæring på vernekartet, slik som beskrevet av Gunhild Gylland og bemerket av Allskog, da slike traseer også er inntegnet på kartet for det eksisterende Gullaugtjønnberga naturreservat. Disse traseene er i første rekke tiltenkt bruk i beitebruk, men kan også brukes til uttransport av felt storvilt med lett beltekjøretøy. Det kan også søkes om bruk av uttransport av felt storvilt med ATV etter disse traseene, jf. forskriftens § 7 e, som åpner for det. Gapahuken ved Ræa kan også tas inn i kartet.

Det er ikke normalt å ta inn traseer for transport med snøscooter eller gamle ferdselsveier på vernekartene, da disse tas inn i de dispensasjoner som gis til motorferdsel, herunder transport til hytter med snøscooter. Dette vil derfor ikke bli gjort.

Etter forskriftens § 7 b) kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner i området, jf. uttalelsen fra Gunhild Gylland om dette. Hva som kan tillates og hvordan det må tas stilling til i eventuelle saker.

Etter utvidelsen vil Svarttjønnåsen naturreservat bli på ca. 8000 dekar. I et slikt relativt stort skogvernomsråde finner en det forsvarlig å kunne åpne for hogst av ved til de to hyttene i området, samt til gapahuken ved Ræa. Det foreslås her å ta inn en ny bestemmelse i forskriftens § 7 «*Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til ... hogst av ved til hytter innenfor naturreservatet samt til gapahuken ved Ræa.*» Idet et område omkring hytta på Skarven foreslås tatt ut av det foreslåtte naturreservatet, forutsettes det at ved til denne hytta hogges utenfor naturreservatet.

Fylkesmannen vil ta inn de bestemmelser som mangler i forskriftens § 7 i forhold til det eksisterende Gullaugtjønnberga naturreservat, slik Allskog på vegne av grunneierne har ønsket. Dette gjelder følgende punkter i forskriften for Gullaugtjønnberga naturreservat:

-) § 7 f. Motorisert uttransport av tømmer på snødekt mark fra skog øst for naturreservatet.
-) § 7 h. Bruk av naturreservatet til aktiviteter i forbindelse med miljøtilpasset reiselivsvirksomhet
-) § 7 j. Oppsetting av permanente jaktårn.

Fylkesmannen foreslår at § 6 punkt b endres til «*Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten*», slik NVE har foreslått.

Forskriften for Svarttjønnåsen naturreservat vil bare gjelde innenfor naturreservatets grenser, slik at f.eks. skogsdrift utenfor naturreservatet kan foregå iht. rammer gitt av skogloven, jf. uttalelse fra Karl Gunnar Hovind om dette. Det er dog en aktsomhetsplikt iht. naturmangfoldloven § 6, som tilsier at man skal gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet. Ved skogsdrift tett opp mot vernegrensa må man gjøre vurderinger om dette kan skade viktige dokumenterte verne kvaliteter innenfor naturreservatet.

Grensene for området følger eiendomsgrenser slik disse er lagt inn i det offentlige Eiendomsregisteret. Om det er mistanke om feil på disse, kan dette tas opp ved grensemerkingen av naturreservatet, som normalt vil skje i regi av Jordskifteretten.

Fylkesmannen har tilskrevet de tre hytteeierne innenfor det foreslåtte Svarttjønnåsen naturreservat om verneforslaget og spurt om de har innspill til dette, slik Melhus skogeierlag har bedt om.

Fylkesmannens tilråding

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår utvidelse av Gullaugtjønnberga naturreservat med nytt navn som Svarttjønnåsen naturreservat og med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Svarttjønnåsen naturreservat, Melhus og Midtre Gauldal kommuner, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur og som har særlig betydning for biologisk mangfold i form av eldre naturskog, med spesielle kvaliteter som leveområde for flere gammelskogstilknyttede billearter og med forekomster av rike skogtyper som høgstaudeskog og lågurtskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Melhus kommune: 220/1 og 225/6. Midtre Gauldal kommune: 1/1, 1/36 og 2/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 8034 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Melhus og Midtre Gauldal kommuner, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.

- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jaktårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bålrensning på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Utsetting av saltstein.
- k) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- l) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende vegger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Bruk av lett terrengkjøretøy i jordbruksnæring på eksisterende kjøretraseer i henhold til vernekart.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende hytter.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- h) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- i) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- k) Motorisert uttransport av tømmer på snødekt mark fra skog øst for naturreservatet.
- l) Bruk av naturreservatet til aktiviteter i forbindelse med miljøtilpasset reiselivsvirksomhet.
- m)
- n)
- o) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og j, og § 7 c, g og h.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

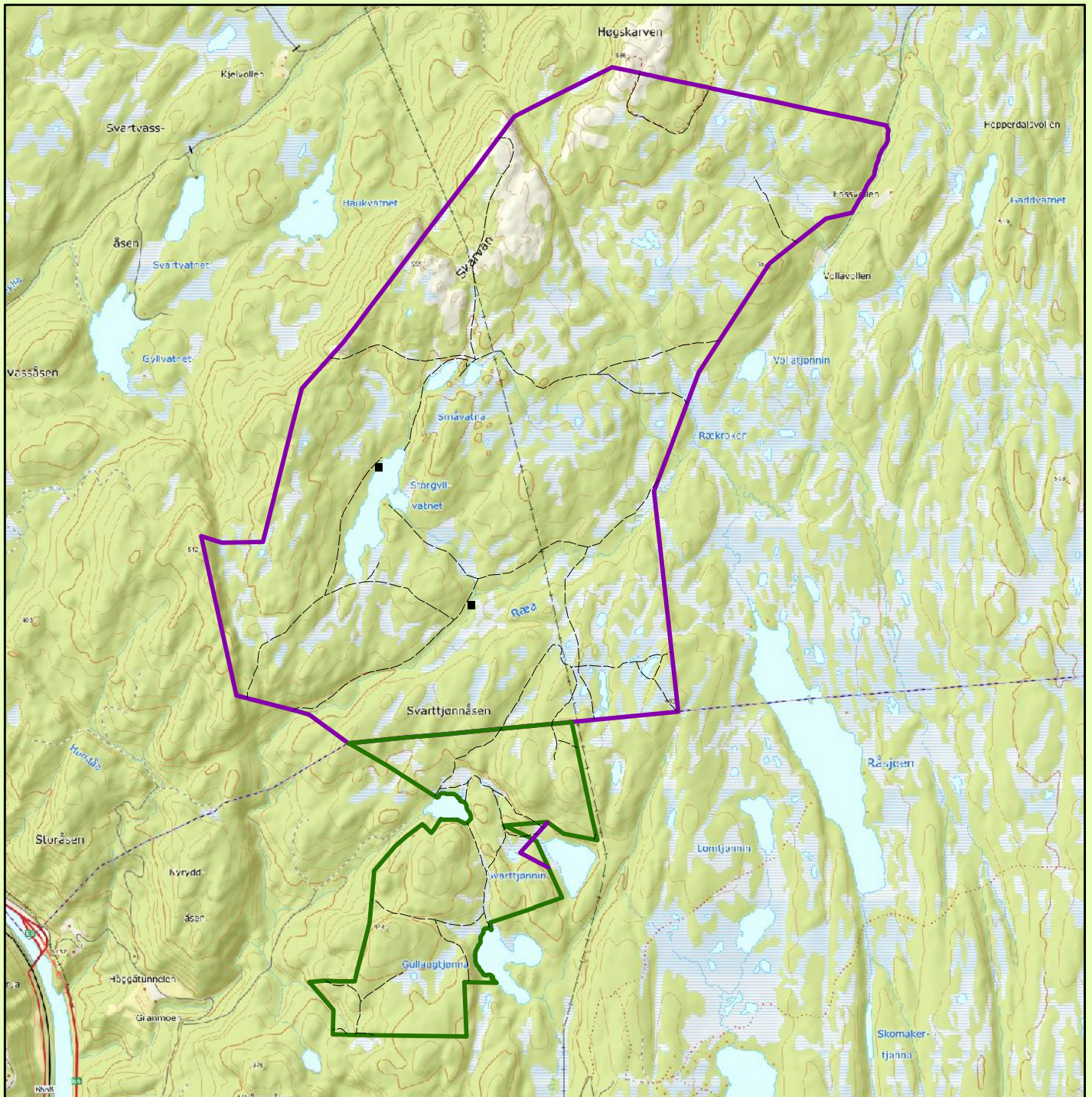
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 25. november 2016 nr. 1370 om vern av Gullaugtjønnberga naturreservat, Midtre Gauldal kommune, Trøndelag.

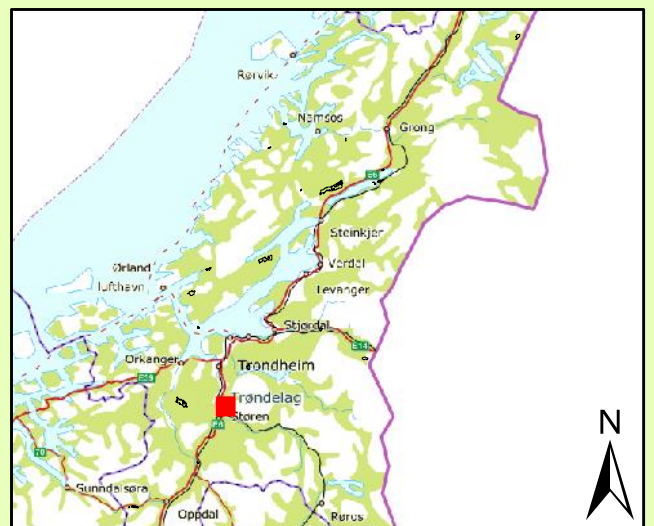

Utvidelse Svarttjønnåsen (tidl. Gullaugtjønnberga) naturreservat

Kommune: Melhus og Midtre Gauldal

- Eksisterende naturreservat
- Verneforslag
- Trasé jf. forskrift
- Bygg jf. forskrift

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 30000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.17. Urvatnet-Litlbumyran naturreservat, utvidelse og sammenføring, Meldal kommune

Areal utvidelse 9781 daa (nytt område), Totalareal 12725 daa.

Skogareal utvidelse 7604 daa, herunder 6695 daa produktiv skog.

Vegetasjonssone: Mellomboreal vegetasjonssone.

Verdi: **.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne et område med naturskog av gran og furu med innslag av høgstaudegranskog, ei stor bekkekløft langs Trivja og et våtmarksområde i Litlbumyran med et rikt fugleliv. Området er med sin størrelse et typeområde for skog i mellomboreal vegetasjonssone i klart oseanisk seksjon i Trøndelag.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse og verdi

Området er utvidelser av Urvatnet og Litlbumyran naturreservater og kobler de to reservatene sammen. Området ligger øst for Løkken i Meldal kommune. Området er forholdsvis lavtliggende (250-440 moh.).

Området er en mosaikk av skog og myr. Fattige skogtyper som blåbærgranskog og lyngfuruskog dominerer, men stedvis finnes høgstaudegranskog og lågurtgranskog. Mindre partier med rik sumpskog finnes også. Det er relativt lite løvskog i området, men noe gråor, rogn, selje og bjørk finnes. Osp er sjeldent forekommende.

Mesteparten av myrarealet består av fattige myrtyper, men rikmyr finnes mange steder. Elementer av ekstremrikmyr finnes også.

I elvedalen langs Trivja nord i området er det en del høgstaudeskog rik på bl.a. turt. Elvesletta helt i nord har en del sumpskog. Flere fossefall gir skog med spesiell flora av høyere planter og lav i fossesprutsonene.

Skogen bærer preg av tidligere drifter, trolig til sent i plukkhogstperioden, med få gamle trær. Dødv mengden er sparsom. Arealet består stort sett av gammelskog, upåvirket av moderne flatehogst, men noen steder er det med plantefelter med yngre skog av arronderingsmessige årsaker.

Området sør for det eksisterende Urvatnet naturreservat er lite påvirket i nyere tid og består nesten utelukkende av eldre sjiktet skog som begynner å bli gammel uten at produksjonen av stående og liggende død ved har kommet skikkelig i gang. Trolig har de eldste furutrærne en øvre alder på over 500 år og enkeltrær av gran kan være opp mot 200 år. Her er også ganske mye rikmyr.

Området har store bestander av gubbeskjegg (NT). Sprikeskjegg (NT) finnes også.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Høgstaudegranskog (NT), rikere myrflate i låglandet (EN).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Store sammenhengende skogområder, bekkekløfter.

Inngrepsstatus

To traktorveier, ei kraftlinje, en gapahuk, stedvis noen grøfter i myr.

Samlet vurdering

Hovedverneinteressen er gammel gran- og furuskog med innslag av bekekløft og rike skogtyper. Med denne utvidelsen blir dette et stort skog- og våtmarksområde med et utviklingspotensiale når det gjelder gammelskogstilknyttede arter.

Oppsummering av høringsuttalelser

Fylkeskommunen har merknad til Urvatnet og Litlbумыran naturreservat i Meldal : Dersom konflikter mellom malmuttak og det foreslåtte skogvernet i Meldal ikke løses gjennom dialog i prosessen, bør området utgå. Dette fordi malmforekomsten her har nasjonal betydning, mens verneforekomsten er av regional verdi.

Norsk Bergindustri viser til at DMF har tildelt bergrettigheter på samlet areal 5360 dekar kalt Svorka 100 og Høydalsgruva 100 innenfor det foreslåtte verneområdet. Norsk Bergindustri er opptatt av at samfunnet legger til rette for fremtidig drift på metalliske malmer og de frykter at omfattende vern i bl.a. dette området vil kunne stanse egenproduksjon av f.eks. kobber.

NGU anbefaler aktsomhet i forhold til vern av Urvatnet-Litlbумыran, som vurderes som prospektivt og kan inneholde vesentlige mineralressurser – primært av kobber og sink. Det foreslåtte verneområdet ligger i tilknytning til kobber-sink forekomstene på Løkken og i tilsvarende geologi. NGU anser denne forekomsten som nasjonalt viktig. Sannsynligheten for fremtidige funn i det foreslåtte verneområdet anses som betydelig, og tilgjengeligheten for letevirsomhet og ev. fremtidig industriell virksomhet bør derfor prioriteres.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) viser til at NGU har vurdert kobberforekomsten på Løkken til å ha nasjonal betydning som ressurs. DMF forventer at det blir innhentet informasjon som avklarer om kobberforekomsten i området blir hindret fra fremtidig utnyttelse som følge av vernet. Informasjon som tilsier at forekomsten eventuelt må sikres for framtidig utnyttelse må komme fram før det kan besluttet om vernet kan utvides eller ikke. Dersom vernet vil være til hinder for framtidig utnyttelse og verdiskaping fra forekomster med nasjonal betydning som ressurs, fraråder DMF at området blir vernet som foreslått.

DMF vil forbeholde seg retten til å kunne utføre fremtidige sikrings- og miljøtiltak tilknyttet de gamle gruvene omkring Løkken dersom det er behov for det. Fylkesmannen har vurdert at avstanden fra verneområdet til Åmot gruve ikke vil være til hinder for nødvendige tiltak. DMF har derfor ikke ytterligere kommentarer til denne problemstillingen.

DMF vil minne om de tildelte undersøkelsesrettene i området. DMF råder Fylkesmannen til å ta kontakt med rettighetshaver for å informere om det planlagte vernet.

NVE viser til at NTE Nett AS har en 22 kV kraftledning som krysser området, Siden den går nær grensen i nord bør grensen justeres.

Kartverket anfører at navnet Litlbумыran må benyttes og bindestreksnavnet Urvatnet-Litlbумыran foreslås.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Avgrensning: Torstein Kringstad (styremedlem i Stiftelsen Storbuane) ønsker en justering av den foreslåtte grensen mot naturreservatet slik at Storbuane fortsatt kan bruke områdene nærmest to spesifikke jorder (kart vedlagt uttalelsen) som en del av innmarksbeite, til tynning av skogen og til bevaring av skogbevakst kulturlandskap. Fylkesmannen mener dette forslaget til grenseendring kan aksepteres, da det utgjør et lite areal og da det ikke er registrert spesielle naturkvaliteter innenfor dette arealet og da det er relativt kulturpåvirket fra før.

Forslaget fra NVE om å ta ut området nord for kraftledninga helt nord i området imøtekommes ikke av Fylkesmannen, da forskriften tar høyde for nødvendig drift og vedlikehold av linja. Statskog har en nøkkelbiotop i den delen som foreslås tatt ut, som det vurderes som verdifullt å ha med innenfor naturreservatet.

Norsk Bergindustri, NGU og Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), samt også Trøndelag fylkeskommune peker i sine uttakelser på den nasjonalt viktige malmforekomsten i Løkken-området. Det er her også tildelt bergrettigheter på to områder, som delvis går inn i de foreslåtte utvidelsene av Urvatnet og Litlbumyran naturreservat. Fylkesmannen har informert firmaet som har rettighetene (Koppar Resources Europe Pty Ltd) om verneforslaget. Konklusjonen til DMF er at dersom vernet vil være til hinder for framtidig utnyttelse og verdiskaping fra forekomster med nasjonal betydning som ressurs, fraråder DMF at området blir vernet som foreslått.

Fylkesmannen har hatt møte med NGU om malmforekomsten den 22. mai 2018. Der ble det redegjort for at det har vært omfattende registreringer fra fly fra det australske firmaet Drake resources. De har undersøkt ned til 400 meters dybde over hele området som er foreslått vernet, samt boret fem prøvehull, men uten å finne noe som de fant som aktuelt å gå videre med. Det er dermed ikke noen kjent forekomst i dag innenfor området, men det kan være i dypet under 400 meter fra bakkenivå.

En slik eventuell forekomst i dypet vil kreve underjordisk drift, med luftesjakter. Det kan derfor ligge til rette for å drive underjordisk i området, uten at skogøkosystemet blir berørt.

Fylkesmannen mener at de usikkerheter som ligger i om det er drivverdige malmforekomster innenfor de foreslåtte utvidelsene, samt at forekomstene i tilfelle er på dypet, taler for at området bør vernes idet eventuell framtidig gruvedrift vil skje underjordisk, der det antakelig ligger til rette for å drifte en malmforekomst fra tunneller utenfor de foreslåtte utvidelsene av naturreservatene, men der det kan være nødvendig med luftesjakter innenfor utvidelsesområdene. Det kan også være aktuelt med ny prøveboring innenfor utvidelsesforslaget.

Idet det er usikkert om det i det hele tatt er drivverdige malmforekomster innenfor de foreslåtte utvidelsesområdene og om drift vil kreve inngrep innenfor disse områdene, foreslår Fylkesmannen at det i denne omgang er riktig å foreta vern som foreslått, men der det åpnes for prøveboring og registreringer fra fly i forskriften. Om det skulle vise seg at det er store malmforekomster som samfunnet ønsker skal drives ut en gang i framtiden, kan en vurdere hvordan dette skal skje i forhold til verneområdet da. Dette kan da gjelde evt. grenseendringer, å tillate luftesjakter m.m. Slik forekomsten nå beskrives, er det sannsynlig at drift kan skje med kun mindre endringer av verneområdets grenser og bestemmelser. Behovet for nye undersøkelser i området overlates det til overordnede myndigheter å avklare. Ut fra dette foreslås følgende tilleggspunkter i forskriftens § 7:

-) Prøveboring i tilknytning til malmleting, inkludert nødvendig motorferdsel.
-) Lavtflyging i sone Litlbumyran i forbindelse med malmleting.

Fylkesmannens tilråding

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår utvidelse og sammenføring av Urvatnet-Litlbumyran naturreservat med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Urvatnet - Lijbumyrn naturreservat, Meldal kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon .... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne et område med naturskog av gran og furu med innslag av høgstaudegranskog, ei stor bekkekløft langs Trivja og et våtmarksområde i Litlbumyrn med et rikt fugleliv. Området er med sin størrelse et typeområde for skog i mellomboreal vegetasjonssone i klart oseanisk seksjon i Trøndelag.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Meldal kommune: 35/1, 42/1

Naturreservatet dekker et totalareal på 12725 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet .... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Meldal kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.

- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk unntatt i sone Litlbumyran hvor det gjelder egne bestemmelser for jakt.
- c) Storviltjakt i sone Litlbumyran, herunder bruk av hund i den forbindelse.
- d) Fellefangst av mink i sone Litlbumyran.
- e) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- i) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bålrensning på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- j) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- k) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- l) Utsetting av saltstein.
- m) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- n) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) I sone Litlbumyran er også lavtflyging under 300 meter, samt bruk av modellfly og droner forbudt.
- c) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.
- d) Camping, teltslagning og oppsetting av kamouflasjeinnretninger for fotografering er forbudt i sone Litlbumyran.
- e) I tiden fra og med 1. mai til og med 15. juli er all ferdsel i sone Litlbumyran forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med motorkjøretøy langs eksisterende traktorveier.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

- d) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- h) Nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende hytter.
- i) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- j) Prøveboring i tilknytning til malmleting, inkludert nødvendig motorferdsel.
- k) Lavtflyging i sone Litjbumyran i forbindelse med malmleting.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og j, og § 7 c, f og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

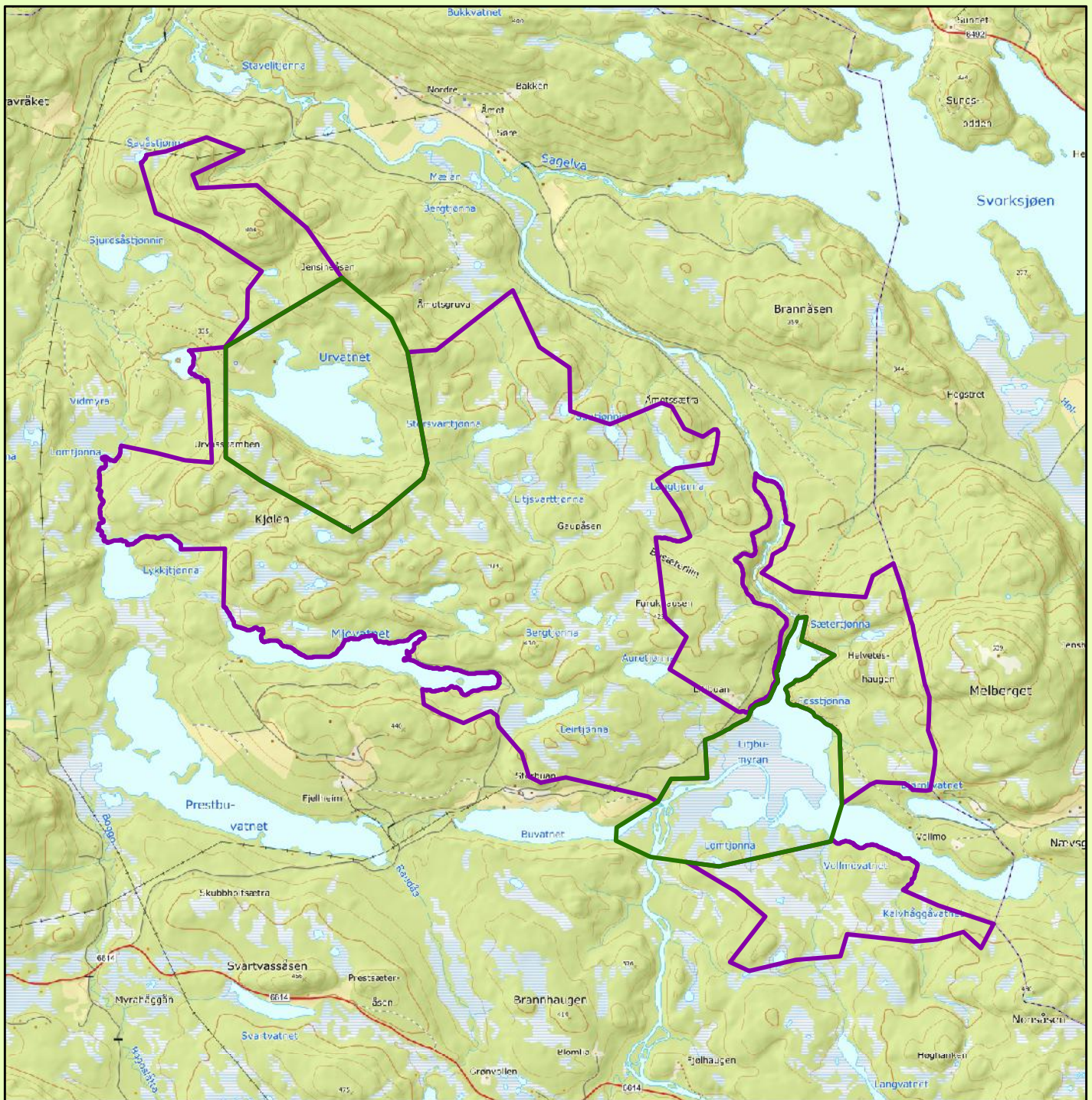
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 4. desember 1992 om vern av Urvatnet naturreservat, og forskrift 23. desember 1983 om vern av Litlbumyran naturreservat, Meldal kommune, Sør-Trøndelag.

Utvidelse Urvatnet-Litjbumyran naturreservat

Kommune: Meldal

- Eksisterende naturreservat
- Verneforslag

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 40000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.18. Gråura naturreservat, utvidelse, Oppdal kommune

Areal utvidelse 578 daa (nytt område). Totalareal 2139 daa.

Skogareal: utvidelse 561 daa, herunder 514 daa produktiv skog.

Vegetasjonssone: Sør-boreal-mellomboreal vegetasjonssone.

Verdi: ***.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne et område som representerer en bestemt type natur i form av ei stor elvekløft med stor variasjon i skogtyper og med forekomst av urskogspreget skog, særlig urskogspreget ospeskog. Området har truede, sjeldne og sårbare arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse og verdi

Det foreslås en utvidelse av Gråura naturreservat på i alt fire eiendommer på nordsida av den bratte lisa ned mot Driva..

Gråura representerer en av de aller største, mest varierte og verdifulle elvekløftene som er kjent i Norge, og den utmerker seg som den klart viktigste som er kjent i tidligere Sør-Trøndelag fylke. Samlet er områdets areal på ca. 5000 dekar, mens dagens reservat er på 1572 dekar. De fire delområder som inngår i dette verneforslaget vil bidra til at Gråura naturreservat på en bedre måte fanger opp vernekvantitetene i området.

Gammel furuskog er dominerende skogtype. Den er for det meste av røsslyng-blokkebærtype, noe blåbærtype og enkelte steder også lågurtfuruskog og kalkfuruskog. Flekker av gråor-almeskog med kalkkrevende vegetasjon, samt varmekjær edelløvsog med alm (VU) og hassel finnes. Langs elva og i sørvendte lier er det også litt gråor-heggeskog. Lokalt er det også innslag av olivinskog/åpen tungmetallforgiftet mark og artsrike rasmarker. For øvrig gir den skarpe topografien grunnlag for en del åpne vegetasjonssamfunn hvor det vokser både høgstaude og arter knyttet til tørrbakker. Lokalt finnes ganske kalkkrevende vegetasjon. Bjørk, osp og furu utgjør de viktigste treslagene i området. I tillegg er det enkelte almebestand, samt andre treslag som gråor, hegg, selje, rogn og hassel.

Påvirkningsgraden varierer betydelig innenfor området. Gamle kulturlandskap som i varierende grad blir brukt finnes. Det meste av skogen kan karakteriseres som middelaldrende og gammel naturskog og lokalt finnes ganske mye dødt trevirke av furu i ulike nedbrytingsstadier og dimensjoner. I bratte, tungt tilgjengelige partier står tilsynelatende lite påvirket skog med urskogspreget. Mye av skogen kan regnes som kontinuitetsskog. Særlig er at enkelte ospebestand har urskogspreget. Lokalt er det også noe gammel lauvskog med stedvis mye død ved. Spor etter skogbranner finnes også. Noen kravfulle karplanter finnes i lauvskogen, bl.a. marisko (NT og smalfrøstjerne (VU). Deler av ospeskogen har høgstaudepreg.

Det er samlet sett registrert mange (minst 38) rødlistede arter knyttet til både fugler, høyere planter, moser, lav og sopp innenfor det totale registrerte området. Det er imidlertid vanskelig å skille ut hvilke av de rødlistede artene som er registrert innenfor de delområder som nå tilbys for vern, men generelt kan en si at området er rikt på rødlistede arter. Området har stort potensiale for vedlevende rødlistede insekter.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Kontinentale skogsbekkekløfter (NT), Lågurtlyngfuruskog (NT), lågurtlyngfurukalkskog (NT), olivinskog (EN).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: Skog i sørboreal vegetasjonssone, bekkekløfter, ospedominert skog, kalkfurskog, gammel furskog, mangelfullt vern av insekter og karplanter, i noen grad også sopp.

Inngrepsstatus

Tre kraftlinjer. Vannføringen i elva Driva er påvirket av vannkraftregulering og selve elvestrengen er ikke en del av verneforslaget.

Samlet vurdering

Utvidelse av eksisterende naturreservat i en av de mest verdifulle elvekløftene i Norge, med gammel furskog, herunder kalkfurskog, samt rik edelløvskog og rik løvskog

Oppsummering av høringsuttalelser

Norsk Bergindustri: Den vestligste delen av utvidelsen av Gråura naturreservat vil ligge sør for og i umiddelbar nærhet til Sliper steinbrudd. Dette vil kunne forhindre en evt. fremtidig utvidelse av steinbruddet, og det kan medføre en unødig konflikt ved opphold i naturreservatet under sprengning.

NVE viser til at det i Gråura er et digitalt potensial for vannkraft estimert til 161 kW og 660 MWh. Kostnaden er estimert til 7,28 kr/kWh. Dette er et lite og dyrt potensial, og NVE ser ingen grunn til å tilpasse vernegrensene til potensialet.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Sliper steinbrudd er tilskrevet om utvidelsen av Gråura naturreservat, og har ikke kommet med noen merknad til det, jf. uttalelsen fra Norsk Bergindustri. Fylkesmannen går derfor ut fra at Sliper steinbrudds videre planer for drift ikke er i konflikt med utvidelsesforslaget. Sikkerhetsmessig blir ikke situasjonen noe annerledes om området blir utvidet eller ikke, i forhold til sprengning ved steinbruddet. Det anses som firmaets ansvar å foreta en tilstrekkelig merking av faresone i forhold til sprengning.

Fylkesmannens tilråding

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår utvidelse av Gråura naturreservat med endringer som nevnt ovenfor.

Forskrift om vern av Gråura naturreservat, Oppdal kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne ei stor elvekløft med stor variasjon i skogtyper og med forekomster av urskogspreget skog, hvor forekomst av urskogspreget ospeskog er av særlig verdi. Området har mange truede, sjeldne og sårbare arter knyttet til mange organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: Oppdal kommune: 136/1, 137/1, 149/1, 150/1, 150/7, 150/8, 151/1, 151/2, 151/4 og 167/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 2139 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1: 10 000 datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Oppdal kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.

- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jaktårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet, samt bruk av opparbeidet bål plass. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Utsetting av saltstein.
- k) Nødvendig fjerning av trær og annen vegetasjon som har falt i elva, av hensyn til fiske.
- l) Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- m) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall, eller ved fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med lett terrengkjøretøy langs gamle ferdselsveier.
- d) Bruk av lett terrengkjøretøy langs eksisterende ferdselsveier i jordbruksnæring.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.

- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn lett beltekjøretøy eller lett terrengkjøretøy på eksisterende ferdselsveier som nevnt i § 6 annet ledd b.
- f) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- g) Bruk av reservatet til aktiviteter i forbindelse med miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- h) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- i) Utsetting av nye sittegrupper langs eksisterende ferdselsveier.
- j) Restaurering av gammel ferdselsvei fra Tilset til riksvei 70 til original stand.
- k) Gjennomføring og vedlikehold av sikringstiltak av de gamle prøvedriftene for kobber, og motorisert ferdsel i den forbindelse.
- l) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under 4.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- n) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, e, f og j, og § 7 c, f, h, i og j.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

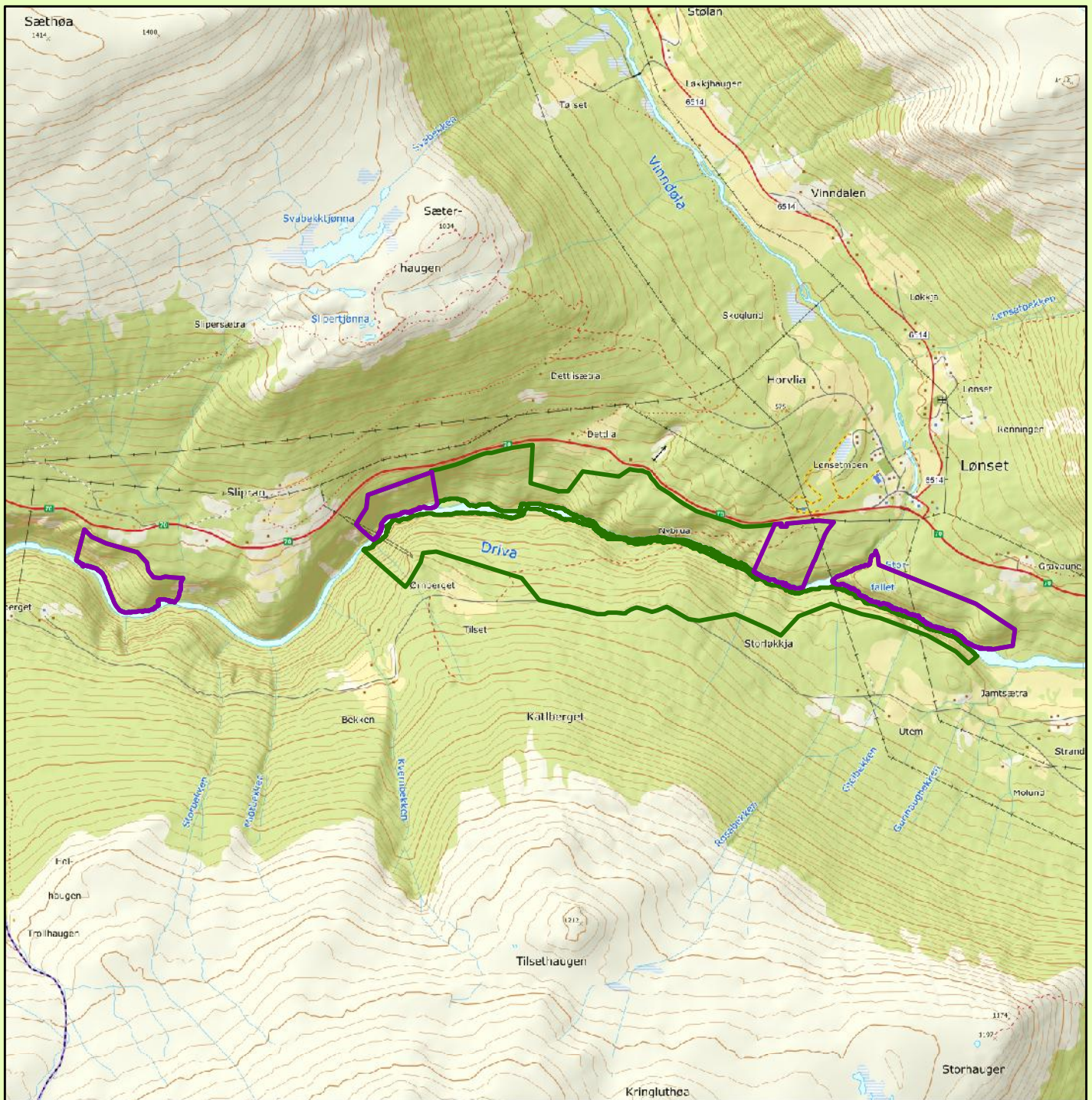
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 25. november 2016 om vern av Gråura naturreservat, Oppdal kommune, Sør-Trøndelag.

Utvidelse Gråura naturreservat

Kommune: Oppdal

- Verneforslag
- Eksisterende naturreservat

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 35000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.19. Røsheia naturreservat, Inderøy kommune, supplerende tilråding.

Totalareal ... daa.

Skogareal: ... daa, herav .... daa produktiv skog.

Vegetasjonssone: Mellomboreal

Verdi: **_***

Røsheia ble tilrådd fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2017, men ble ikke ført videre da det ble forsinkelser i skogtakseringen. Takseringen er nå gjennomført.

Det er i sommer avdekket ei privat hytte som ligger i området, like ved grensa der grensa følger bredden av Fjellvatnet. Grensa bør trekkes utenom denne hytta.

Videre så bør man etter § 7 ha mulighet for transport av materiell og utstyr til hytta, da isforholdene på Fjellvatna kan medføre at naturlig adkomst til hytta går gjennom reservatet.

Videre så er det meldt at det kjøres opp skiløype til skihytte ved Svarttjønna, også fra øst, og ikke bare etter leia fra vest. Dette kom ikke fram i den ordinære høringsrunden. Tidligere er oppkjøring av skiløypa fra vest tatt inn i forskriften.

Grensejustering for hytta utgjør ca. 1 da, og nytt areal blir 11290 da.

Følgende forskriftspunkt justeres:

§ 6 d) : Oppkjøring av skiløyper til skihytte ved Svartvatnet, langs traseer avmerket A på vernekartet, med lett beltedrevet kjøretøy, som ikke setter varige spor, i samsvar med motorferdselslovens bestemmelser (traseer i flertall i stedet for entall).

§ 7 m) Nødvendig motorferdsel for transport av materiell og utstyr til skihytte i området og hytte bakenfor område (hytte bakenfor område som tillegg).

Forskrift om vern av Røsheia naturreservat, Inderøy kommune, Nord-Trøndelag fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å sikre et område med naturskog, som med sine naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til gammel skog under naturlig dynamikk av kategorien oseanisk furuskog, delvis urskogpreget, med arter knyttet til denne kategorien.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Inderøy kommune: 328/1, 329/1, 355/1, 318/1, 355/80, 358/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ..... dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Inderøy kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
- b) Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.1., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- e) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.

- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien i stiens naturlige bredde, jf. vernekart og forvaltningsplan.
- i) Østre del: Bålbrenning med medbrakt virke. Gjelder øst for Heibekken/Svarttjønnbekken. Vestre del: Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- j) Utsetting av saltsteiner.
- k) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rilkuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.
- l) Reindriftas nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindrifutstyr, i samsvar med forvaltningsplan. Uttak skal ikke foretas i kjerneområder vist i forvaltningsplan.
- m) Rydding av etablert flyttelei, jf § 7, avmerket i forvaltningsplan.
- n) Merking av stitrase (B), jf. vernekart og forvaltningsplan

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er kun tillatt på eksisterende veier og stier, jf. vernekart og forvaltningsplan.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.

- d) Oppkjøring av skiløyper til skihytte ved Svartvatnet, langs traséer avmerket på vernekartet (A), med lett beltedrevet kjøretøy, som ikke setter varige spor, i samsvar med motorferdselslovens bestemmelser
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- f) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- g) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- h) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- i) Etablering av nye flytteleier i området
- j) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.
- l) Nødvendig motorferdsel ved aktiviteter nevnt i § 4 g og j, og § 7 c, e, j, k og
- m) Nødvendig motorferdsel for transport av materiell og utstyr til skihytte i området og hytte bakenfor område
- n) Nødvendig oppgradering av skihytte m/anlegg og tilrettelegging knyttet til skihytteområde ved Svartvatnet.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak or å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

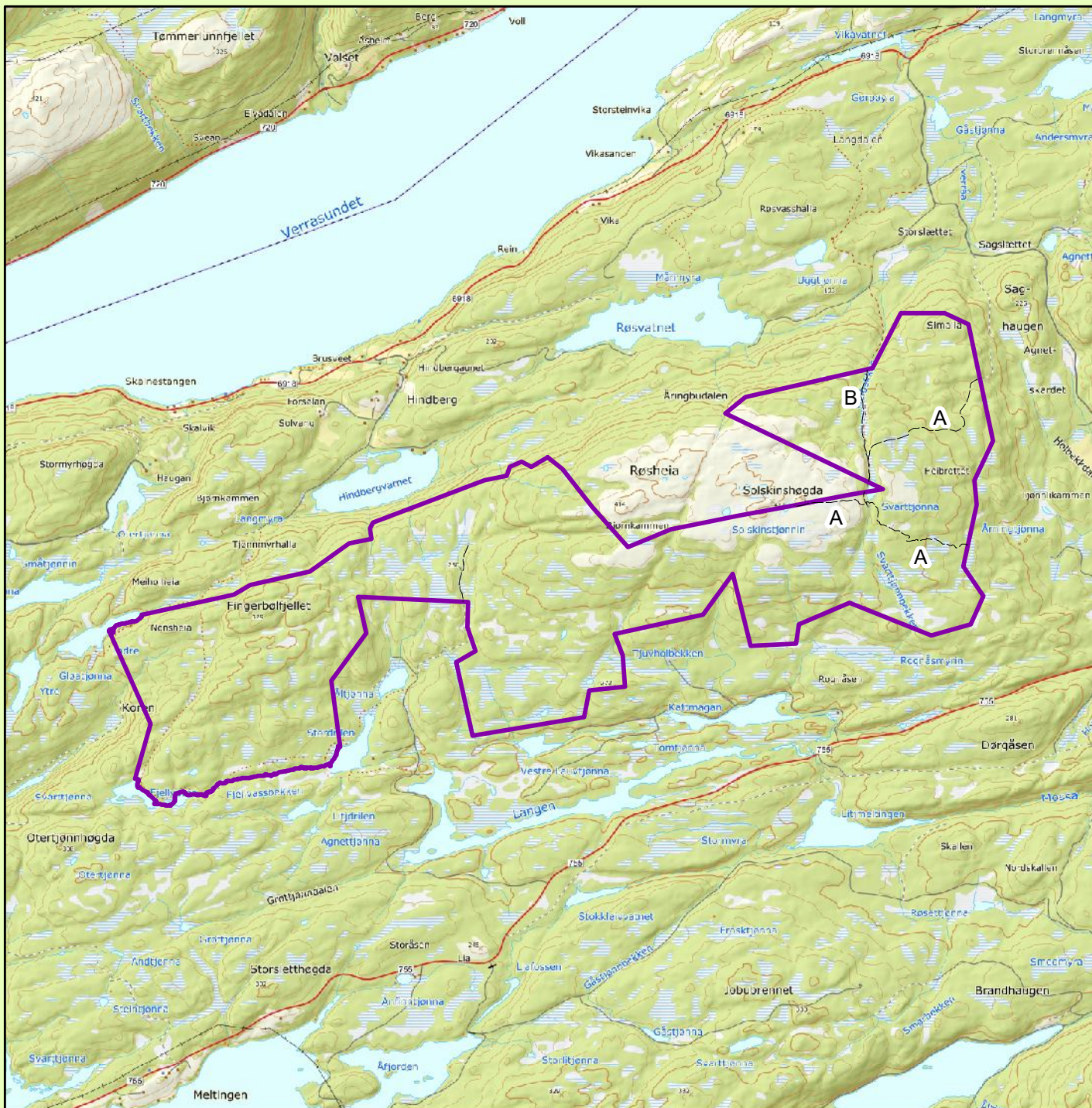
Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Røsheia naturreservat

Kommune: Inderøy

- Eksisterende naturreservat
- Verneforslag
- Trasé jf. forskrift

Kartgrunnlag TopografiskNorgeskart
 Tillatelse Norge Digitalt
 Målestokk 1: 50000
 Fylkesmannen i Trøndelag August 2018

9.20. Tjuvdalen, utvidelse av naturreservat, utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte Skæhkere nasjonalpark. Verdal kommune.

Areal:

Vegetasjonssone: Mellomboreal.

Verdi: Regional (**), som naturtyper: A og B

Verneformål

Formålet er å verne svært gammel og verdifull skog, i tilknytning til Skjækerdalen, innenfor nasjonalparkens verneformål, hvor de laveliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken.

Beskrivelse og verdi. Området består av svært gammel, til dels urskognær granskog, med grove dimensjoner og svært mye dødved og god kontinuitet i dødved, tilknyttet et større barskogområde i nasjonalparken. Blåbærgranskog er mest vanlig, og det er innslag av lågurtskog og høgstaudeskog, forekomster av sumpskog og område med bekkekløftkarakter. Området har rikt artstilfang av gammelskogarter av lav, med mulighet for svært krevende arter. Området har også et område med våtmarkskarakter. Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Høgstaudegranskog (NT) Området dekker følgende regionale mangler og prioriteringer: Innslag av sumpskog.

Inngrepsstatus.

Ingen nyere inngrep.

Samlet vurdering.

Dette er svært gammel skog som ivaretas gjennom å innlemmes i nasjonalparken.

Høringsuttalelser

Direktoratet for mineralforvaltning anfører til oppstartmeldinga, (01.03.2018) at Tjuvdalen ligger i tilknytning til Malså kopperverk og flere forekomster er registrert som malmforekomster i Norges Geologiske Undersøkelser sine ressursdatabaser. Det er søkt om undersøkelsesrett.

Norsk Bergindustri registrerer at deler av området Tjuvdalen er berørt av fire bergrettigheter utstedt av DMF så sent som 04.04.2018. Tre av områdene ligger delvis innenfor den foreslåtte utvidelsen. Undersøkellesarbeid i felt vil kunne medføre både kjerneboring og eventuelt sprengning og noen ganger prøvedrift. Slik dagens forskrift er utformet, vil ikke slikt arbeid kunne gjennomføres. Det bes om at Fylkesmannen vurderer en reduksjon av det foreslåtte området slik at det ikke kommer i konflikt med bergrettighetene for områdene kalt Sagvoll 2,3 og 4.

NTNU, Vitenskapsmuseet, anfører at arrondering av Tjuvdalen. er svært unaturlig, spesielt ettersom mye av skogområdene innenfor Mælaslettet ikke inkluderes. Nedbørfeltet til Gravidalsbekken gjennomskjæres og åpner for mulig ytterligere hogst her.

For øvrig har Skæhkere sijte, i registrert telefonsamtale, anført at det ikke er nødvendig med konsultasjon, idet forslaget er en utvidelse av eksisterende nasjonalpark, innenfor nasjonalparkens forvaltningsplan, og at distriktet generelt er positiv til vern av reindriftens arealgrunnlag.

Sametinget ber om en justering av forskrift, slik at uttak av rilkuler på bjørk blir tillatt som samisk, jf. tidligere generell enighet om dette. Sametinget ber om konsultasjon.

Med hensyn til mineraler så har Fylkesmannen tilskrevet selskapet som sitter på leterett etter minerallovens paragrafer, Eurasian Minerals Sweden, på basis av kontaktinformasjon formidlet av Direktoratet for Mineralforvaltning, med frist ultimo juli for eventuell kommentar til verneforslaget.

Fylkesmannen har ikke mottatt noen uttalelse fra selskapet. Men grunneieren er tilskrevet fra firmaet GeoDE Consult AS, Asker, om at de i løpet av høsten vil gjøre seg kjent med og foreta kartlegging i området i løpet av sommer/tidlig høst, herunder ta jordprøver, og at det skal ikke brukes motorkjøretøy.

Geir Håvard Hjelde, rettighetshaver Tjuvdalen, anfører at han, som eier av Hjellan gnr. 146 bnr. 1 i Verdalen, har en rekke bruksrettigheter i allmenningen: Allmenningsrett til seter (hogst av virke til seterhus, hogst til innhengning rundt setervoll, vedhogst og evt. annen hogst ved behov for å utøve en rasjonell seterdrift). Allmenningsrett til beite av husdyr., motorisert ferdsel i utmark (næringskjøring), slåtterettigheter, servituttrettigheter til småviltjakt og fiske, torvmyrtaking, saltsteinautomater, samletrøer, etc. Hjelde anfører at bruksrettigheter hefter på allmenningen er ut ifra allmenningsrettigheter, og kjøpekontrakten inngått 26.april 1912 mellom Verdal kommune og Værdalsbruket AS, konsesjonsgodkjent ved kgl.res 15.mai 1912. Hjelde anfører det svært viktig at disse rettighetene ikke får noen begrensninger for fremtiden. Skulle det derimot skje, vil han kreve erstatning/ekspropriasjon. Når det skal utarbeides et verneforslag må det tas hensyn til de rettigheter som hefter på områdene som er planlagt vernet. Setervollen hans er Hellsetra på Harbakvollen lengre inn i Skjækerdalen. Husene på setervollen er bygd opp av tømmer fra allmenningen, og vedlikehold og evt. nybygging av seterhus skal forgå med tømmer fra allmenningen. Når seterhusene ble gjenoppbygd på 80-tallet ble tømmeret hugget like ved setervollen i Tulleråsen. Denne skogåsen er i dag vernet, og det er utbetalt erstatning til allmenningseier.

Hjelde anfører at det foreslåtte vernet av teigen Tjuvdalen er den nærmeste skogåsen for hogst av virke til seterhus, hogst til innhengning rundt setervoll, og evt. annen hogst ved behov for å utøve en rasjonell seterdrift. Et vern av Tjuvdalen kan føre til tap av hogstrettigheter for eiendommen.

Verdal bruksrettsforening v/Olav Einar Hegstad, anfører i mail av 20/3.2018, at områdene som er planlagt vernet ligger i all hovedsak på gnr. 200, bnr. 1, Juldal- og Væren allmenning, som er privatallmenning, og at det hefter en rekke bruksrettigheter her: Almenningsrettigheter til seter (hogst av virke til seterhus, hogst til innhengning rundt setervoll, vedhogst og evt. annen hogst ved behov for å utøve en rasjonell seterdrift), almenningsrettigheter til beite av husdyr, motorisert ferdsel i utmark (næringskjøring), slåtterettigheter, servituttrettigheter til småviltjakt og fiske, torvmyrtaking, saltsteinautomater, samletrøer, etc. Disse bruksrettighetene hefter på allmenningen ut ifra allmenningsrettigheter, og kjøpekontrakten inngått 26.april 1912 mellom Verdal kommune og Værdalsbruket AS, konsesjonsgodkjent ved kgl.res 15.mai 1912. Hegstad anfører at det er svært viktig at disse rettighetene ikke får noen begrensninger for fremtiden. Skulle det derimot skje, vil de bruksberettigede kreve erstatning/ekspropriasjon. Hegstad påpeker videre i mail av 14.08.2018, som saksbehandlingsfeil at kun beitelagene i Skjækerdalen er tilskrevet som parter, og ber om at den enkelte rettighetshaver tilskrives, med mulighet for tilbakemelding.

Fylkesmannens foreløpige kommentar

Leteretter etter mineraler er ikke det samme som utvinningsrett, men som nevnt rett til undersøkelser. Etter mineralloven kan «enhver» ha eller søke om leterett. Leting kan skje fra luften eller med boreprøver, og må foregå etter den til enhver tids gjeldende lovverk. Bruk av motorkjøretøy må f.eks klareres etter motorferdselsloven og med grunneier.

Foreløpig er dokumentasjon på eventuelle mineraler på et foreløpig stadium, gjennom indikasjon i NGUs ressursdatabaser. Det er leting som avklarer det nærmere.

Hvis området innlemmes i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, er virksomhet i strid med nasjonalparkens regelverk, ikke tillatt. Motorisert ferdsel og leting med fysiske inngrep, må da

søkes i medhold av nasjonalparkens dispensasjonsbestemmelser, som forvaltes av nasjonalparkstyret.

På forslagsstadiet må tiltak også være klarert i forhold til naturmangfoldlovens § 43. Når melding om oppstart av verneplan er kunngjort etter § 42, så kan et forvaltningsorgan i henhold til § 43 uten videre avslå en søknad om tillatelse mv. til et tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Tillatelse kan bare gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for forslaget. Når vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig kan Kongen likevel gi tillatelse til tiltaket. Det betyr at utøvelse av leterett må forholde seg både til relevant lovverk og § 43 i naturmangfoldloven.

Når det gjelder leteretten, så ble den utstedt av Direktoratet for mineralforvaltning, den 04.04.2018, det vil si etter at melding om oppstart av verneprosess var utsendt og kunngjort den 01.03.2018. § 43 var da iverksatt. Men rett til leting er i seg selv ikke i strid med § 43, det er utøvelsen som er avgjørende.

Det aktuelle område er et høydedrag med bratt profil mot Malsådalen i vest og Skjækerdalen i øst. Gamle Malså gruver ligger i bunnen av Malsådalen. En antar at eventuelle drivverdige forekomster vil kunne- og bør kunne drives med innslag fra lavt nivå i dalene, og sannsynligvis fra vest, dvs. under et eventuelt verneområde.

Med hensyn til NTNUs anmerkning om arrondering, så er de påpekte areal relativt nylig hogd og veien forlenget i forhold til dagens påtegning på kart.

Med hensyn til anførsler fra Hjelde og Verdal bruksrettsforening så er rettighetene i utgangspunktet et privatrettslig spørsmål mellom grunneier og rettighetshavere, som Fylkesmannen ikke tar konkret stilling til i seg selv. Imidlertid kan et verneområde ha konsekvens for utøvelse av rettigheter, f.eks. når det gjelder utvidelse og oppføring av bygninger, gjerder, mv. Videre må utøvelse av rettigheter også foregå i medhold av lover og retningslinjer for øvrig. Hvis rettighetshavere blir påført økonomisk tap ved vern, så har de rett til erstatning.

Med hensyn til Sametingets anførsel om rilkuler for bjørk til samisk duodji, så var forskriftene til nasjonalparken ikke på høring, men referert i høringsforslaget. Det er riktig at i reservater så er dette nå en standard formulering. Vi oversender forespørselen videre.

Tilrådning

Fylkesmannens tilrådning vil ettersendes.

Det pågår for tiden rettsavklaringer mellom grunneier og rettighetshavere om partsforhold og rettighetsforhold. Fylkesmannen vurderer videre henstillingen fra Verdal bruksrettsforening, og vil ettersende sin innstilling.

Fylkesmannen kommenterer derfor i denne oversendelsen ikke anførselene fra rettighetshaverne konkret.

Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, Verdal, Steinkjer, Grong, Snåsa og Lierne kommuner, Nord-Trøndelag

§ 1. Avgrensning

Samlet areal for nasjonalparken er på ca. 1984 km² og berører følgende gnr./bnr. og eiendommer:

Verdal kommune: 200/1.

Steinkjer kommune: 156/3, 157/2, 159/4.

Grong kommune: 26/1,15,17, 26/24,25.

Snåsa kommune: 71/1,3, 71/1, 73/2,3, 73/1, 74/2, 80/1, 67/30, 79/1, 78/1, 77/1, 82/1, 72/1, 73/2.

Lierne kommune: 47/1, 44/1, 36/1, 23/1, 24/1,3, 23/3, 24/2.

Grensene for nasjonalparken fremgår av kart i målestokk 1:80.000, datert Klima- og Miljødepartementet .....desember 2004.

De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene bør koordinatfestes.

Verneforskriften med kart skal oppbevares i berørte kommuner, hos fylkesmannen, i Miljødirektoratet og i Klima- og Miljødepartementet.

§ 2. Formål

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

§ 3. Vernebestemmelser

1 Landskapet

1.1 Vern mot inngrep i landskapet

Området skal vernes mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2 Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

- a) Vedlikehold av bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk, reindriftnett, samt vedlikehold av ledningsnett, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l.
- b) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter på tradisjonelle plasser i forbindelse med reindrift. Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan gjerder og anlegg skal plasseres og utformes, herunder om materialer og

oppbevaring. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at gjerder og samleanlegg oppført etter vernetidspunktet fjernes. Tradisjonell drift av fjellstyrehytter og turisthytter.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a) Oppføring av gjerder, hytter/gammer e.l. i forbindelse med reindrift.
- b) Oppføring av bygninger/anlegg som er nødvendig for å ivareta sørsamisk kultur og næring på sommerboplassene i Hykla og ved Hattjørnin
- c) Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade.
- d) Ombygging og mindre utvidelse av bygninger.
- e) Oppføring av sanketrøer for bufenæring, enkle hytter/buer i forbindelse med nødvendig oppsyn og gjeting, og enkle naust ved viktige fiskevatn.
- f) Oppsetting av skilt og merking av stier.
- g) Bygging av bruer og legging av klopper.

2 Plantelivet

2.1 Vern av plantelivet

Vegetasjonen, herunder døde trær og busker, skal vernes mot all skade og ødelegging. Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt.

2.2 Bestemmelsene i punkt 2.1. er ikke til hinder for:

- a) Bruk av området til beite.
- b) Å ta kvist til snarefangst og enkel friluftsbuk, og skånsom bruk av trevirke til bålrensning.
- c) Tørrfuru (gadd) tillates ikke felt.
- d) Reindriftenes nødvendige uttak til brensel og til vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Tørrfuru (gadd) tillates ikke felt, og særegne vekstformer (eks. rilkuler) skal ikke tas.
- e) Plukking av vanlige planter til eget bruk.
- f) Plukking av bær og matsopp.

2.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Uttak av trevirke til brensel for hytter, seter o.l. som ligger i nasjonalparken.
- b) Uttak av materiale (bark, never, tæger og lignende) til samisk husflid.

2.4 Miljødirektoratet kan ved forskrift regulere beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet. Dette gjelder ikke reinbeite.

3 Dyrelivet

3.1 Vern av dyrelivet

Dyrelivet, herunder hj, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vann er forbudt.

3.2 Bestemmelsen i pkt. 3.1 er ikke til hinder for:

- a) Jakt etter viltloven og etter reindriftsrettens regler. I området som tilsvarer tidligere Gressåmoen nasjonalpark, er jakt på elg og annet hjortevilt forbudt, mens ettersøk av skadet vilt, og jakt for øvrig tillates etter viltloven.

- b) Fiske etter lakse- og innlandsfiskeloven og etter reindrifftsrettens regler.

3.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

Utsetting av fisk fra lokale fiskestammer.

4 Kulturminner

4.1 Vern av kulturminner

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner kan ikke flyttes eller fjernes.

4.2 Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til:

Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

5 Ferdse

5.1 Generelt om ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5.2 Organisert ferdsel

Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Annen organisert ferdsel eller ferdselsformer som kan skade naturmiljøet, må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf. forvaltningsplan.

5.3 Bruk av hest

Kjøring med hest og vogn er bare tillatt på trasé som er særskilt fastsatt av forvaltningsmyndigheten.

5.4 Regulering av ferdsel

- a) Innenfor nærmere avgrensede deler av nasjonalparken kan Miljødirektoratet ved forskrift regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljøet.
- b) Av hensyn til naturmiljøet eller kulturminner kan forvaltningsmyndigheten legge om eller legge ned løyper og stier.

6 Motorferdsel

6.1 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i luften under 300 meter.

6.2 Bestemmelsene i pkt. 6.1 er ikke til hinder for:

- a) Motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver, samt gjennomføring av skjøtsel og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.
- b) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med reindrift.
- c) Utkjøring av felt storvilt, samt sjuk/skadd/nødslaktet storfe. Storfeet må være lokalisert før motorkjøretøy for dette formål medbringes inn i nasjonalparken. Kjøretøy som brukes skal være skånsom mot markoverflaten, og forvaltningsmyndigheten kan fastsette et maksimalt

tillatt marktrykk. Utkjøring av felt storvilt skal skje med beltegående kjøretøy («elgtrekk») som er skånsom mot markoverflaten.

- d) Bruk av motor på båt i tilknytning til fiske og transport på Vivassfiskløysa, Holderen og Gjevsjøen (Snåsa).
- e) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark mellom bygda og fjellgårder med fast bosetting på Gjevsjøen og Gaundalen, for fastboende og inviterte besøkende. Kjøring skal skje etter fast trasé.
- f) Bruk av luftfartøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindriftens sommerboplasser i Hykla og ved Hattjørnin, samt fjellgårder med fast bosetting på Gjevsjøen og Gaundalen.

6.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Øvelseskjøring for formål nevnt i punkt 6.2.a.
- b) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av ved/materialer/utstyr til hytte, drift av utleiehytter og landbruksanlegg, samt transport av båt. Luftfrakt kan unntaksvis godkjennes.
- c) Bruk av luftfartøy i forbindelse med reindrift og beitedyrledning samt for utfrakt av felt storvilt og sjuk/skadd/nødslaktet storfe.
- d) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av funksjonshemmede som skal til egen hytte.
- e) Bruk av motorkjøretøy på barmark i forbindelse med utøving av reindrift.
- f) Bruk av motor på båt i tilknytning til transport på andre vatn enn nevnt under forskriftens pkt. 6.2.d.
- g) Bruk av barmarkskjøretøy til seter med aktiv landbruksdrift for nødvendig transport som ikke kan gjennomføres på snøføre, enten p.g.a. akutte forhold, eller godsets karakter.
- h) Bruk av barmarkskjøretøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindriftens sommerboplasser i Hykla og ved Hattjørnin. Kjøring skal skje etter fast trasé.
- i) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for oppkjøring av tradisjonell løype for turgåing.
- j) At kjøretøy som skal brukes for utfrakt av felt storvilt, i jaktperioden stasjoneres ved hytte, når denne har funksjon som jaktbase.

For reindriften legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent reinbeitedistriktsplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.

7 Forurensning

7.1 Forbud mot forurensning

Forurensning og forsøpling er forbudt, samt bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet.

7.2 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

Kalking og gjødsling av innmark i tilknytning til seter- og gårdsanlegg, samt bruk av hjelpemidler til nedsmelting av sperregjerder i reindriften.

7.3 Støy

Unødig støy fra høytaleranlegg, maskiner, motorer o.l. er forbudt.

§ 4. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 5. Forvaltningsplan

Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet.

§ 6. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken.

§ 7. Rådgivende utvalg

Forvaltningsmyndigheten kan opprette et rådgivende utvalg for forvaltningen av nasjonalparken.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

9.21. Kvernskora naturreservat, Meråker kommune

Areal: .....daa.

Skogareal.....daa, hvorav ..... daa produktivt.

Vegetasjonssone: Mellomboreal, nordboreal og alpin vegetasjonssone.

Verdi: **

Verneformål

Formålet er å bevare truet og sårbar natur som gammel gran- og furuskog under naturlig dynamikk, herunder naturtypene bekkekløft, høgstaudegranskog, lågurtgranskog, rike rasmarker og rikmyr, og sjeldne og sårbare arter knyttet til disse naturtyper.

Beskrivelse og verdi.

Kvernskora er ei bratt, svært markant elvekløft, som strekker seg ca. 3 km i retning øst-vest i Stordalen i Meråker kommune, ca. 100 meter dyp. Dalsidene er ustabile, og har synlige spor etter nylige ras og erosjon. Området har varierte skogtyper som storbregneskog, høgstaudeskog og lågurtskog, elementer av kalkskog og sumpskog, samt furuskog ovenfor selve kløfta. Området har mange kjerneområder. Området har et sjeldent artsmangfold, rike forekomster av gubbeskjegg, en del død ved. Området har en fuktig skyggeside og varm solside. Et område med gammel og nå gjengroende slåttemark finnes i den østre delen. Området har overveiende eldre granskog, til dels svært gammel i indre deler, med periodisk mye dødved i form av vindfall i den nordlige dalsida. I fremre deler finnes noe kulturskog. Følgende rødlistede naturtyper finnes innenfor området: Innslag av: Kalkgranskog (NT/VU). Trolig til stede, men ikke dokumentert: Slåtteeng (EN). Området følgende regionale mangler og prioriteringer: Bekkekløft, sumpskog.

Inngrepsstatus

Det er to hytter/setre i området, samt to ubebygde gamle setervoller. Merket turistløype i indre deler. Kvernskardammen ligger delvis i området. Det er stier av ulik, samt tilførselslei mot Kvernskardalsvollene.

Samlet vurdering

Markant bekkekløft med store naturverdier, influert av kalk.

Høringsuttalelser

Meråker kommune ser det som en forutsetning at gårdene med ubebygde setervoller ikke fratras rettigheter og ressursgrunnlag de har tillagt gården. Hvis dette punktet ivaretas, er kommunen positiv til det foreslåtte vernet. Kommunen ønsker at Fylkesmannen gjør en vurdering på om kjerneverdien for vernet blir ivaretatt med justering av verneområdetets grenser både i nordvest og i sørvest. Dette vil redusere ulempene for setrene ved Kvernskardalsvollene og andre brukere av området. Hvis punkt 1 ikke ivaretas, så går Meråker kommune imot vern av Kvernskora.

Werner Jørgensen, rettighetshaver og nabo til området, mener det er besynderlig ikke å være tilsendt høringspart som nabo, og mener at vernebehov og grunnlag er lite eller totalt fraværende mot sørvest, på grunn av hogst og ungskog, og ser det naturlig med innskrenking her. Vernet vil medføre store begrensninger for framtidig bruk og begrensede muligheter for utvidelse og nye driftsbygninger. Vernet vil medføre økt trafikk, og området verner seg selv. Traktorveger og stier er mangelfullt vist på kart, og han har brukt ressurser på å holde i hevd gamle stier og åpning av tette dreneringer. Han har rett til fyringsved, en som i alle år vært benyttet, og som nå vanskeliggjøres. Videre påpekes trase for Dalarennet

Lillian Risberg anfører at hun og ektemannen Ole Marius Gjemse er grunneiere av seter, påpeker sine rettigheter, spørsmål omkring nyttekjøring til setra, hogging av ved til eget bruk, utbygging av anneks, og går i utgangspunktet imot verneforslaget.

Anja Kristoffersen, sekretær for grendahuset Dalatun, ber om at løypa for det årvisse Dalarennet tas ut av området.

Språkrådet, Stedsnavntjenesten for Midt-Norge anfører at det er flere navnealternativ i området, bl.a. med alternativ Kvernskaerlva, Kvernskorelva, samt avledete navn som Kvernskardammen, Kvernskarfossen, Kvernskardalsvollen. Den registrerte uttaleopplysninga tyder på at Kvernskora er det retteste navnet. Stedsnavntjenesten har bedt Kartverket om å opprette navnesak. Det bør undersøkes om området bør ha et samisk navn i tillegg. Fylkesmannen må vente med å fastsette navn inntil navnesaken er avklart.

Saanti sijte anfører i uttalelse og jf. protokoll fra konsultasjon at vernede områder ikke skal være til hinder for daglig utøvelse av næring og reindriftskultur. Det er mange vernede områder inne distriktet, og det er vesentlig at distriktets rettigheter ikke svekkes. Distriktet slutter seg til Sametingets innspill til oppstartmeldinga. Distriktet mener at formålsparagrafen er for svak for reindriften og mener at formålsparagrafen for Sankkjølen naturreservat burde legges til grunn: *«Ivaretakelsen av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne bruke stil reindrift»*.

Kvernskora inngår i vår, sommer, høst og vinterbeite. Områdene rundt Klukken er også kalvingsområde. Selve Kvernskora er utilgjengelig, men omkringliggende areal er sentrale. Før jul blir reinen som regel samlet og flyttet sørover til Femund, men en del blir igjen, og området er da et viktig vinterbeite. Det er generelt i området mange trekk- og flytteleier.

Distriktet bruker motorisert ferdsel i form av barmarkskjøretøy, snøscooter og helikopter. Driften må foregå der reinen oppholder seg, og konkrete leier er da vanskelig på definere.

Distriktet er presset av mange inngrep bl.a. i form av hytter, bilveger, kraftutbygging, kraftlinjer, ferdsel mv. Verneområder kan trigge ytterligere ferdsel, og blir i den sammenheng et ytterligere inngrep for reindriften.

Distriktet ber om at reindriftenes sedvanlige rett til jakt og fiske må tas inn i forskriftene.

Fylkesmannens kommentar og tilrådning

Det er etter høringen avholdt møte med kommunen og de parter som har avgitt uttalelse.

Fylkesmannens kommentar og tilrådning ettersendes.

9.22. Hildremsvatnet naturreservat, utvidelse, Bjugn kommune

Totalareal:

Skogareal

Mellomboreal-nordboreal vegetasjonssone.

Verdi: **

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å verne et stort og variert naturskogsområde som med sitt store innslag av kystgranskog og med en rik og verdifull lavflora har særskilt betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Beskrivelse og verdi

Det er her to delområder som foreslås vernet, ett i vest som ligger mellom Gjøljavatnet og det eksisterende Hildremsvatnet naturreservat og ett sørøst for det eksisterende naturreservatet.

Området har fire lokaliteter med kystgranskog (EN-sterkt truet) i vestre del og en i sørøstre del med flere rødlistede lavarter. Alm (VU-sårbar) og hassel, samt kalkkrevende urter finnes sparsomt. I vestre del er det også skilt ut et kjerneområde med gammel osp. Noe høgstaudegranskog finnes, eks. rundt Tomasvatnet. En stor del av områdene er betydelig påvirket av tidligere skogsdrift, men har restaureringspotensiale.

Følgende naturtyper på rødliste finnes i området: Boreal regnskog (EN), høgstaudegranskog (NT).

Området dekker følgende mangler og prioriteringer i skogvernet: kystgranskog (EN).

Inngrepsstatus

Enkle ferdselsveier/kjøretraséer, grøftede myrer flere steder, Storheia vindpark grenser til området, to hytter ved Øvre Tomasvatn, området grenser i vest til Gjøljavatnet, som er regulert.

Samlet vurdering

Hovedvernekvaliteter er knyttet til kystgranskog, men størrelsen på det samlede verneområdet området utgjør også en særskilt kvalitet.

Oppsummering av høringsuttalelser

Bjugn kommune, planutvalget har ingen merknader til utvidelsen av Nordelva naturreservat, men stiller seg samtidig negativ til utvidelse av Hildremsvatnet naturreservat. Det vises for øvrig til vurderingen i saken og til uttalelsen fra Landbrukskontoret i Ørland/Bjugn.

I vurderingen i saken vises det til at Bjugn kommune allerede har store områder som er båndlagt gjennom naturvern og til forsvarets aktiviteter, både på land og i sjø. Videre er det startet opp en prosess om marint vern av Bjugnfjorden. Rådmannen mener generelt at vern av ytterligere områder helst bør sikres gjennom kommuneplan der alle regionale og nasjonale interesser blir sett i sammenheng.

Momenter fra Landbrukskontoret Ørland/Bjugn:

-) Det er brukt betydelige private og offentlige midler til skogkultur i området.
-) Området i vest kan bli lett tilgjengelig ved forlengelse av veien fra Teksdal.
-) Skogen i sørøstre område kan gjøres bedre tilgjengelig ved å ruste opp traktorveien fra Breiosen og innover mot Svartvasstjønna.

- J Deler av en enkel veitrasé fra Avkrokhaugen mot Laugen ligger innenfor den foreslåtte utvidelsen, noe som kan blokkere for en opprusting av adkomsten til Laugen. Dette arealet bør utgå med et areal på ca. 400 dekar.
- J Med utvidelsesforslagene vil naturreservater til sammen omfatte mellom 20-25 % av Bjugn kommunes produktive skogareal. Kommunen er betenkt over at nye store skogområder foreslås fredet. Det svekker næringsgrunnlaget på landbrukseiendommene og de mister muligheten til å høste framtidige inntekter av skogressursene. Investeringer som er gjort i skogkultur og veibygging blir verdiløse. Det er derfor ønskelig at så lite som mulig av verneforslaget gjennomføres.
- J Barskogvern gir svært få eller ingen næringsmessig utvikling i form av f.eks. reiseliv eller andre positive effekter.
- J Kulturskogen må tas ut av verneforslaget, det vil si alle skogplantefelter og ungskog som har kommet opp etter hogst de siste 80-90 årene. I praksis bør hele det vestlige området tas ut. Det samme gjelder produktive skogarealer med eldre skog som danner grunnlag for vei fra Breiosen opp mot Svartvasstjønna, samlet ca. 800 dekar.
- J Et område omkring Øvre og Nedre Perholet på ca. 100 dekar bør utgå, da det i de siste 2-3 år er foretatt ungskogpleie med tilskudd fra kommunen.
- J Kommunen mener at det bør legges opp til hogst og skjøtsel i verneområdene med lokal arbeidskraft.

Fosen naturvernforening: For lokaliteten Hildremsvatnet vil det være nødvendig å vurdere påvirkningen på verneverdiene fra det nærliggende Storheia vindkraftverk. Reindrift er også et vurderingstema.

Statnett har tidligere gitt innspill ang utvidelsen av Hildremsvatnet naturreservat og mulige begrensninger på drift, vedlikehold og tiltak ved akutte hendelser på den planlagte kraftlinjen Åfjord-Sniilddal. I og med reduksjon av verneforslaget fra oppstartsmelding til verneforslag vil det nye forslaget sannsynligvis ikke påvirke deres arbeid på ledningen.

NVE viser til at utvidelsen grenser mot området for Storheia vindkraftverk. Det forutsettes at en utvidelse ikke vil medføre nye innskrenkninger i bygging og drift av Storheia vindkraftverk. Det bør legges en buffersone mot vannmagasinet i Gjølgevatnet, slik at grensa er noe høyere enn ved høyeste regulerte vannstand.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelser

Avgrensning: Det er vanlig praksis at grenser for verneområder legges langs kote for høyeste regulerte vannstand. Forslaget fra NVE om å legge inn en buffersone ned mot vannmagasinet Gjølgevatnet imøtekommes derfor ikke av Fylkesmannen.

Storheia vindkraftverk har fått konsesjon med en vedtatt avgrensning som også inkluderer en sikkerhetszone. Verneforslaget grenser opp til denne sikkerhetssonen. Vindmøller vil være synlige fra den foreslåtte sørøstlige utvidelsen av Hildremsvatnet naturreservat, noe som vil innvirke på det visuelle landskapsbildet i området. Vindmøllene vil imidlertid ikke påvirke hovedvernekvalitetene i området, som er knyttet til botaniske kvaliteter i skog, jf. uttalelsen fra Fosen naturvernforening.

Utvidelsene vil ikke innvirke på bygging og drift av Storheia vindkraftverk, slik NVE også forutsetter.

Det er bedt om et eget møte med Bjugn kommune for å drøfte deres uttalelse til utvidelsen av Hildremsvatnet naturreservat. Fylkesmannens kommentar og tilrådning vil bli ettersendt. Møtet er avholdt og prosess pågår.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen vil ettersende tilrådning for utvidelse av Hildremsvatnet naturreservat.

Forskrift om vern av Hildremsvatnet naturreservat, Bjugn kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å verne et stort og variert naturskogsområde som med sitt store innslag av kystgranskog og med en rik og verdifull lavflora har særskilt betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Bjugn kommune: 38/7, 41/31, 68/7, 68/9, 68/11, 68/13, 68/25.

Naturreservatet dekker et totalareal på ..... dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ... . De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bjugn kommune, hos Fylkesmannen i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.

- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bålbrekking på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i) Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og kvist over stien.
- j) Utsetting av saltstein.
- k) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rilkuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rilkuler på andre trær enn bjørk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveier.
- c) Nødvendig motorferdsel på snødekt mark i forbindelse med reindrif. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtalen med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet nevnt i § 6 første ledd.
- b) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.

- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel for å utføre slike tiltak.
- e) Nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende hytter, med beltekjøretøy på vinterføre eller på eksisterende traktorveier med traktor eller lett terrenggående kjøretøy.
- f) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- h) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark og helikopter ved utøvelse av reindrift.
- i) Reindriftras nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr.
- j) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- k) Ridning utenfor eksisterende veier.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og j og § 7 c,g og j.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 12. desember 2014 nr. 1621 om vern av Hildremsvatnet naturreservat, Bjugn kommune, Sør-Trøndelag.